

Naskah belum semak

PARLIMEN KEDUA BELAS

PENGGAL KEEMPAT

MESYUARAT PERTAMA

Bil. 8	Khamis	28 April 2011
---------------	---------------	----------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN

BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Halaman 1)

USUL:

Waktu Mesyuarat dan Urusan

Dibebaskan Daripada Peraturan Mesyuarat

(Halaman 32)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Pihak Berkuasa

Pembangunan Tenaga Lestari 2010

(Halaman 32)

Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010

(Halaman 47)

Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar

(Pindaan dan Peluasan) 2010

(Halaman 81)

Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar

(Pencemaran Minyak) (Pindaan) 2010

(Halaman 88)

Rang Undang-undang Timbang Tara (Pindaan) 2010

(Halaman 102)

AHLI-AHLI DEWAN NEGARA

1. Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Tan Sri Abu Zahar bin Dato' Nika Ujang
2. Yang Berhormat Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Armani binti Haji Mahiruddin (Sabah)
3. “ Dato' Haji Abdul Rahim bin Haji Abdul Rahman (Dilantik)
4. “ Datuk Abdul Rahman bin Bakar (Dilantik)
5. “ Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop (Johor)
6. “ Tuan Ahmad bin Hussin (Perlis)
7. “ Tuan Haji Ahmad Rusli bin Haji Ibrahaim (Kelantan)
8. “ Datuk Akbar bin Ali (Melaka)
9. “ Tuan A. Kohilan Pillay a/l G. Appu (Dilantik) – *Senator*
– *Timbalan Menteri Luar Negeri I*
10. “ Datuk Dr. Awang Adek Hussein (Dilantik) – *Senator*
– *Timbalan Menteri Kewangan II*
11. “ Dato' Azian bin Osman (Perak)
12. “ Tuan Boon Som a/l Inong (Dilantik)
13. “ Datuk Chandrasekar Suppiah (Dilantik)
14. “ Puan Chew Lee Giok (Dilantik)
15. “ Dato' Daljit Singh Dalliwal (Dilantik)
16. “ Puan Hajah Dayang Madinah binti Tun Abang Haji Openg (Sarawak)
17. “ Dato' Donald Lim Siang Chai (Dilantik) – *Senator*
– *Timbalan Menteri Kewangan II*
18. “ Puan Doris Sophia ak Brodi (Dilantik)
19. “ Datuk Hajah Fatimah binti Hamat (Terengganu)
20. “ Dato' Dr. Firdaus bin Haji Abdullah (Dilantik)
21. “ Tuan Gan Ping Sieu (Dilantik) - *Senator*
– *Timbalan Menteri Belia dan Sukan I*
22. “ Puan Heng Seai Kie (Perak) – *Senator*
– *Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan II*
23. “ Dato' Haji Idris bin Haji Buang (Sarawak)
24. “ Dato' Sri Idris Jala (Dilantik) – *Senator*
– *Menteri di Jabatan Perdana Menteri*
25. “ Mejar Jeneral (B) Dato' Seri Jamil Khir bin Baharum (Dilantik) – *Senator*
– *Menteri di Jabatan Perdana Menteri*
26. “ Tan Sri Datuk Dr. Jins Shamsudin (Dilantik)
27. “ Tuan Khoo Soo Seang (Johor)
28. “ Tan Sri Dr. Koh Tsu Koon (Dilantik) – *Senator*
– *Menteri di Jabatan Perdana Menteri*
29. “ Tuan Lee Cheam Choon (Melaka)

30. Yang Berhormat Datuk Maglin a/l Dennis D'Cruz
– *Timbalan Menteri Penerangan, Komunikasi dan Kebudayaan II*
31. “ Datuk Maijol Mahap (Sabah)
32. “ Dr. Malasingam a/l Muthukumar (Dilantik)
33. “ Puan Mariany binti Mohammad Yit (Dilantik)
34. “ Dato’ Dr. Mashitah binti Ibrahim (Dilantik) – *Senator*
– *Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri*
35. “ Dato’ Maznah binti Mazlan (Dilantik) – *Senator*
– *Timbalan Menteri Sumber Manusia*
36. “ Tuan Mohamad Ezam bin Mohd. Nor (Dilantik)
37. “ Dato’ Mohammed Najeeb bin Abdullah (Negeri Sembilan)
38. “ Dato Sri Dr. Mohd. Effendi bin Norwawi (Dilantik)
39. “ Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad (Perlis)
40. “ Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin (Kedah)
41. “ Tuan Muhammad Olian bin Abdullah (Dilantik)
42. “ Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi (Kelantan)
43. “ Dato’ Mustafa Kamal bin Mohd. Yusoff (Pulau Pinang)
44. “ Tuan Ng Fook Heng (Pahang)
45. “ Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato’ Seri Onn (Dilantik)
46. “ Puan Hajah Noriah binti Mahat (Dilantik)
47. “ Dato’ Palanivel a/l K. Govindasamy (Dilantik)
48. “ Tuan Pau Chiong Ung (Dilantik)
49. “ Datuk Paul Kong Sing Chu (Dilantik)
50. “ Dato’ Raja Nong Chik bin Dato’ Raja Zainal Abidin (Dilantik) – *Senator*
– *Menteri Wilayah Persekutuan dan Kesejahteraan Bandar*
51. “ Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah (Selangor)
52. “ Datuk Haji Rizuan bin Abd. Hamid (W.P. Kuala Lumpur)
53. “ Dato’ Sri Shahrizat binti Abdul Jalil (W.P. Putrajaya) – *Senator*
– *Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat*
54. “ Datuk Subbaiyah a/l Palaniappan (Dilantik)
55. “ Dr. Syed Husin Ali (Selangor)
56. “ Tan Sri Datuk Tee Hock Seng (Dilantik)
57. “ Tunku Abdul Aziz bin Tunku Ibrahim (Pulau Pinang)
58. “ Puan Usha Nandhini a/p S. Jayaram (Dilantik)
59. “ Datuk Hajah Wan Hazani binti Haji Wan Mohd. Nor (Dilantik)
60. “ Dato’ Dr. Yeow Chai Thiam (Negeri Sembilan)
61. “ Puan Hajah Zainun binti A. Bakar (Terengganu)
62. “ Dato’ Zaitun binti Mat (Pahang)
63. “ Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf (Kedah)

DEWAN NEGARA

Ketua Pentadbir Parlimen

Dato' Ngah Senik

Setiausaha Dewan Negara

Datuk Zamani Haji Sulaiman

Petugas-Petugas Penyata Rasmi (*Hansard*)

Azhari bin Hamzah

Monarita binti Mohd Hassan

Rosna binti Bujairomi

Hajah Supiah binti Dewak

Nurziana binti Ismail

Suriyani binti Mohd. Noh

Aisyah binti Razki

Yoogeswari a/p Muniandy

Nor Liyana binti Ahmad

Zatul Hijanah binti Yahya

Sharifah Nor Asilah binti Syed Basir

Nik Nor Ashikin binti Nik Hassan

Hafilah binti Hamid

Siti Norhazarina binti Ali

Mohd. Shahrul Hafiz bin Yahaya

Mulyati binti Kamarudin

Ganesan a/l Nanthan

Nor Hamizah binti Haji Hassan

Azmir bin Mohd Salleh

Nur Nazihah binti Mohd. Nazir

Noraidah binti Manaf

Mohd. Fairus bin Mohd. Padzil

Mohd. Zaidi bin Mahmood

Mohd. Izwan bin Mohd. Esa

Hazrul bin Sharif

Nurul Aishah binti Sha'arin

Nor Kamsiah binti Asmad

Siti Zubaidah binti Karim

Aifarina binti Azaman

Noorfazilah binti Talib

Farah Asyraf binti Khairul Anuar

Julia binti Mohd. Johari

Ainuddin bin Ahmad Tajuddin

MALAYSIA

DEWAN NEGARA

Khamis, 28 April 2011

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Dato' Azian bin Osman minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) jumlah terkini peneroka Tanah Rancangan FELDA di seluruh negara dan mengikut kaum; dan
- (a) apakah syarat-syarat bagi rakyat yang berminat untuk menjadi peneroka FELDA moden sekarang.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan]:

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Dato' Azian bin Osman yang bertanya soalan nombor 1.

Rancangan FELDA di seluruh negara ada 317 kawasan dan jumlah peneroka FELDA adalah 112,635 keluarga, maksudnya 112,635 suami, 112,635 campur sedikit-sedikit lebih isteri. Kawasan adalah dari Perlis sampai ke negeri Sabah kecuali Pulau Pinang dan juga Sarawak, kita tidak ada FELDA yang berpeneroka. Daripada angka tersebut, 10,832 adalah Melayu, 1,097 adalah Cina, 1,522 India, 1,694 Orang Asli, dan bumiputera Sabah. Syarat-syarat untuk menjadi peneroka sejak tahun 1956 itu, di antara syarat-syaratnya yang adalah:

- (i) warganegara Malaysia;
- (ii) berumur 18 tahun ke atas;
- (iii) tidak mempunyai tanah;
- (iv) sudah berumah tangga;
- (v) minat kepada pertanian; dan
- (vi) sanggup untuk tinggal di kawasan yang tidak ada kemudahan asas.

Ini kerana FELDA ini meneroka hutan, Ahli-ahli Yang Berhormat. FELDA bukan meneroka kampung yang sudah ada kemudahan asas. Kawasan FELDA yang diteroka itu tidak ada air, tidak ada elektrik, tidak ada jalan raya, jauh sekali telefon. Jadi kalau mereka sanggup pergi meneroka hutan itu, maka mereka boleh jadi peneroka. Bermula tahun 1956, FELDA di Lurah Bilut kemudian pada tahun 1990, tidak ada lagi peneroka baru diambil.

Walaupun begitu, pada tahun 2006, kerajaan telah membuat satu pengumuman bahawa Rancangan FELDA boleh membuka semula dengan syarat ada kerajaan negeri yang memberi tanah. Akan tetapi sampai sekarang tidak ada satu kerajaan negeri pun yang memberikan tanah baru untuk membuka FELDA.

Walaupun begitu baru-baru ini, kerajaan Sarawak ada mengatakan bahawa mereka ingin agensi-agensi membuka tanah supaya memajukan tanah-tanah NCR. Kita berminat tentang pelawaan itu dan perbincangan akan kita buat dengan Kerajaan Negeri Sarawak untuk kita melihat kebarangkalian membuka FELDA.

Walaupun begitu, yang pentingnya FELDA ini hendaklah diberi kepada orang yang tidak mempunyai tanah dan kepada orang miskin untuk kita menghapuskan kemiskinan. Satu lagi saya ingin menambah iaitu dari segi jumlah. Walaupun 112,635 keluarga, jumlah keseluruhan warga FELDA ini berapa? Hampir dua juta orang. Ini kerana keluarga yang saya sebutkan itu, purata anaknya enam, tetapi ada kawasan-kawasan yang tertentu - maklumlah elektrik tutup awal, tidak ada apa hendak buat waktu malam, jadi anak pun ramai... *[Ketawa]* Ada yang berbelas-belas orang. Namun begitu kita puratakan enam orang - $6 \times 112,635$. Separuh daripada itu telah berkahwin dan anak mereka itu purata tiga orang.

Jumlah semua sekali ini hampir dua juta, yang terlibat yang disebut sebagai warga FELDA. Ini tidak termasuk 23 ribu pekerja FELDA yang mempunyai anak dan cucu dan 40 ribu pekerja ladang yang juga mempunyai anak dan cucu. Jadi itulah yang ingin saya maklumkan tentang soalan nombor 1.

Dato' Azian bin Osman: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, dan terima kasih kepada Timbalan Menteri menjawab. FELDA telah berjaya di dalam misinya menangani masalah kemiskinan negara ini. Mengikut penjelasan daripada Timbalan Menteri tadi, jumlah begitu ramai sekali, anak ramai. Masalah utama yang dihadapi sekarang di kawasan FELDA, penempatan semula generasi kedua, ketiga dan keempat. Apakah perancangan kerajaan untuk menangani masalah ini?

Daripada penjelasan juga tadi, pada 2006 Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengumumkan jika ada tanah kerajaan negeri dan sanggup diberikan, FELDA bersedia untuk membangunkan. Jika ada kerajaan negeri yang sanggup memberi tanah ini, apakah model baru FELDA ini di dalam membangunkan tanah ini. Kalau ikutkan yang lama, dari segi keluasan tanah yang diberikan, altitud ekonomi yang akan diwujudkan di kawasan tersebut, sesuai dengan keadaan sekarang. Sekian, terima kasih.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Terima kasih. Model baru perlu difikirkan sebab tanah tidak akan bertambah selamanya, tanah itu kekal tetapi pemiliknya telah memiliki tanah di seluruh negara. Kalau macam di Sarawak, keluasannya hampir sama dengan Semenanjung yang ada 12 negeri, di Sarawak cuma satu negeri tetapi keluasan sama dengan 12 negeri. Di situ, ada lagi tanah sebab Sarawak 70 peratus masih hutan, 30 peratus sahaja yang baru dibangunkan.

Oleh kerana itu, model baru jika ada kerajaan negeri yang ingin memberi tanah, kita masih lagi merancang model baru ini tetapi mungkin bukan 10 ekar lagi, mungkin cuma lima ekar. Mungkin tanaman sawit ataupun getah, ataupun di selang-seli dengan tanaman-tanaman kontan, nenas dan sebagainya.

Satu usaha pertanian bersepadu campur dengan ternakan, campur dengan akuakultur, campur dengan industri kecil dan sederhana (IKS). Satu pembangunan ekonomi yang bersepadu untuk rakyat miskin tanpa mengira kaum, untuk mereka yang tidak mempunyai tanah. Itu mungkin model baru.

■1010

Soalan pertama untuk soalan tambahan tadi adalah tentang perumahan generasi FELDA. Kita telah membuat beberapa perumahan generasi FELDA ini, ada banyak kawasan contohnya di FELDA Jaya, FELDA Jaya Mempaga, FELDA Jaya Trolak, FELDA Jaya Raja Alias di Negeri Sembilan dan FELDA Jaya Chini di Pekan. Antara kawasan-kawasan lain yang juga saya boleh bacakan, Bukit Goh, Lepar Hilir, Kratong, ini semua dah siap, Pasak Kota Tinggi, perumahan warga FELDA dah siap. Kemudian FELDA Jaya tadi sudah siap, sedang dibina Triang 3, Jengka 19, Chini 3, ini semua di Pahang. Neram 1 di Terengganu, Chuping di Perlis, Tenggara di Johor, Chiku 5 di Gua Musang, Jengka 11 di Pahang, Pasak fasa 2, itu semua dalam perancangan tentang perumahan warga FELDA. Kemungkinan juga kalau FELDA tidak mempunyai keupayaan untuk membina perumahan itu, kita mungkin boleh melibatkan *developer* swasta untuk membina perumahan warga FELDA.

Sebab ada hadnya untuk mereka keluar bandar, kalau mereka terus berada di sekitar kawasan FELDA, mereka boleh membangunkan kawasan itu selain boleh meneruskan aktiviti-aktiviti di kawasan-kawasan rancangan.

Datuk Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, tahniah dan syabas kepada FELDA. Saya ingin tahu, apakah FELDA akan membuka kawasan-kawasan baru memandangkan permintaan dan kesannya sangat baik kepada rakyat dan negara.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Tadi saya dah jelaskan lebih kurang tetapi Yang Berhormat Senator Datuk Abdul Rahman Bakar dari Terengganu boleh bincang dengan Menteri Besar. Kawasan Terengganu pun luas dan rakyatnya masih ada yang miskin. Walaupun miskin tegar hampir tiada di Malaysia ini, yang miskin banyak lagi terutama kaum nelayan, misalnya di Terengganu itu masih ada kawasan-kawasan, mungkin Terengganu boleh memulakan tetapi kami melihat Sarawak suatu yang serius pelawaan itu.

Sebenarnya FELDA dah ada di Sarawak tetapi itu FELDA Plantation yang tidak ada peneroka di kawasan Sampadi. Kalau kita boleh bangunkan tanah NCR, tanah adat itu adalah suatu usaha yang amat bermanfaat untuk rakyat di Sarawak. Baru-baru ini kita menang besar di Sarawak, mungkin ini satu perkara yang boleh kita tumpukan.

Kalau macam di Pulau Pinang, di Selangor nampak macam tidak ada harapan sebab tanah dah tidak berapa ada tetapi di Pahang masih ada lagi, Kelantan pun masih luas, daripada hutan dan balak itu diberi entah kepada siapa, baik kita bangunkan.

Begitu juga di kedah, itu antara potensi negeri-negeri yang boleh kerajaan-kerajaan negeri itu berbincang dengan kita untuk mengadakan model baru FELDA di negeri-negeri berkaitan dan jangan kita hanya fikir 10 ekar, kita boleh fikir lima ekar secara bersepadu sebagaimana saya katakan tadi. Terima kasih.

Tuan Haji Ahmad Rusli bin Haji Ibrahlim: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, FELDA telah melahirkan di peringkat generasi kedua, ketiga, melahirkan pelajar cemerlang, usahawan yang berjaya. Soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua adalah dengan hasil penerokaan tanah yang begitu luas, saya nampak masih lagi mempunyai satu ruang kepada kerajaan, apakah kerajaan bercadang untuk mewujudkan pusat-pusat pertumbuhan di dalam kawasan FELDA khususnya. Ini kerana kita lihat kawasan FELDA cukup luas tetapi tidak dimanfaatkan dengan pembinaan *shop lots* dengan izin, bangunan perniagaan dan sebagainya di tempat-tempat strategik. Ini kerana kita yakin ianya boleh dipenuhi oleh anak-anak FELDA dan generasi FELDA itu sendiri, selain daripada untuk mempertingkatkan lagi nilai tanah di kawasan berkenaan. Apatah lagi kesempatan ini tidak dapat didirikan oleh usahawan-usahawan atau anak-anak FELDA sendiri di kawasan-kawasan yang sepenuhnya milik FELDA, kerana ia akan menjadi sesuatu *illegal* kepada mereka-mereka yang berkenaan. Pohon jawapan daripada pihak kerajaan.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Terima kasih Senator Ahmad Rusli, kawan lama. Pada 7 Julai tahun ini, kita ada Hari Peneroka, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri akan melancarkan Hari Peneroka di Bandar Pusat Jengka dan kita akan menukar secara rasmi Bandar Pusat Jengka itu kepada Bandar Tun Abdul Razak dan kita akan membangunkan kawasan itu dengan pembangunan-pembangunan tambahan daripada apa yang sedia ada. Sebenarnya ada banyak bandar-bandar yang diwujudkan dan hidup kerana FELDA. Contohnya Jempol, Raja Alias, Trolak. Ada lagi kawasan-kawasan seperti Kerteh dan juga Gua Musang sedikit sebanyak kerana ada FELDA tidak berapa jauh daripada Gua Musang, begitu juga Tanah Merah, sebab ada empat kawasan rancangan tidak begitu jauh daripada Tanah Merah, Kelantan. Sebagaimana yang Senator sebut *shop lots*, itu juga yang kita hendak bangunkan.

Cuma satu perkara hendak dimaklumkan di sini, tidak semua perkara-perkara itu mesti dibangunkan hanya oleh FELDA. Kawasan rancangan peneroka ini juga rakyat Malaysia yang di bawahnya dinaungi oleh semua kementerian yang lain. Bererti kalau MARA boleh membuat bangunan rumah kedai di kawasan yang tidak ada FELDA, kenapa MARA tidak masuk kawasan FELDA? MARA juga kena masuk kawasan FELDA. Begitu juga Majlis Perbandaran misalnya yang ada kawasan FELDA, boleh membangunkan *shop lots*, ruang-ruang kedai di kawasan FELDA. Begitu juga MITI misalnya, tidak ada sebab tidak boleh membuka IKS di kawasan Rancangan FELDA. Jangan ada suatu *silo mentality*, FELDA mesti FELDA bangunkan.

Kerajaan juga hendaklah secara bersepadu dan kita sedang merancang tentang perkara ini supaya segala perancangan dalam kawasan FELDA juga dilibatkan oleh kementerian-kementerian lain khasnya dari segi premis-premis perniagaan. Terima kasih.

2. Datuk Maijol bin Mahap minta Menteri Pelajaran menyatakan, apakah pelan tindakan kementerian untuk mengatasi masalah sikap tidak suka membaca di kalangan murid-murid sekolah di negara kita.

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Dr. Wee Ka Siong]: Tuan Yang di-Pertua, Dasar Buku Negara (DBN) telah diluluskan penubuhannya oleh Jemaah Menteri pada tahun 1985 dan telah diterbitkan oleh Majlis Buku Kebangsaan Malaysia yang mana ini adalah satu agensi yang ditubuhkan atas saranan UNESCO pada tahun 1968. Antara matlamat utama DBN adalah untuk meningkatkan taraf profesionalisme di dalam industri perbukuan serta mewujudkan masyarakat yang berbudaya, membaca dan bermaklumat.

Kementerian Pelajaran juga telah membekalkan bahan bacaan tambahan yang menarik ke pusat sumber sekolah-sekolah untuk menggalakkan sikap suka membaca dalam kalangan murid sekolah di negara kita. Di samping itu, beberapa program galakkan membaca yang dijalankan oleh pihak sekolah adalah termasuk:

- (i) melaksanakan program *Drop Everything and Read* (DEAR) di kebanyakan sekolah bagi memupuk minat membaca di kalangan murid;
- (ii) melaksanakan Program Nilam dengan tujuan memupuk amalan dan budaya membaca di kalangan murid-murid sekolah, di mana untuk sekolah rendah kita telah mensyaratkan sekurang-kurangnya 20 buah buku akan dibaca oleh pelajar sekolah rendah. Untuk sekolah menengah pula, kita tetapkan 10 naskhah buku yang perlu dibaca.

■1020

Pada waktu yang sama juga kita melancarkan Portal Rakan Nilam untuk membolehkan mereka berkongsi pengalaman secara global;

- (iii) mengadakan Pesta Buku Antarabangsa setiap tahun seperti mana yang berlangsung mulai 22 April tahun ini sehingga 1 Mei 2011 di PWTC;
- (iv) mengadakan Khemah Membaca Kebangsaan di mana calon-calon Anugerah Tokoh Nilam Kebangsaan akan dipanggil dikumpulkan untuk kita memberi rangsangan dan motivasi dan melalui kem inilah kita telah merancang pelbagai aktiviti termasuk *ice-breaking*, bicara buku bersama tokoh, bina minda, *info hunt* atau jejak maklumat, lakaran peta minda dan lain-lain; dan

- (v) Kem Penulis Muda. Ini adalah satu program yang diadakan secara selang seli dengan khemah membaca kebangsaan. Pada waktu yang sama juga sejak tahun 2009, Kem Membaca 1Malaysia turut diperkenalkan. Saya ingin memberi satu gambaran kepada Yang Berhormat kerana sambutan *Read 2010*, iaitu yang diadakan pada tahun lalu kita mengadakan pelancaran pada November tahun lalu, iaitu pada waktu yang sama satu negara membaca bersama merupakan acara terbesar yang telah melibatkan penyertaan 413,595 pelajar di 982 buah sekolah seluruh negara.

Semua sekolah yang turut serta diperuntukkan masa 2010 saat iaitu 33.5 minit untuk membaca buku serentak di seluruh negara dan program besar-besaran ini telah dicatatkan dalam *Malaysian Book of Records*.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, kementerian telah memperuntukkan sebanyak RM11.1 juta pada tahun 2009 untuk tujuan perbekalan bahan bacaan tambahan kepada pusat sumber sekolah dan pada tahun lalu 2010 kita telah memperuntukkan RM10 juta. Sekian, terima kasih.

Datuk Maijol Mahap: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya mendapat tahu bahawa kadar literasi di negara kita ini agak tinggi juga 92 peratus tetapi banyak di antara kita tidak suka membaca. Tahun 2005, statistik menunjukkan bahawa rakyat negara ini membaca dua buku dalam setahun tetapi dalam 2009 rakyat yang berumur 10 hingga ke atas itu membaca sembilan atau 12 buku dalam satu tahun. Namun begitu hanya 30 peratus sahaja dari kita menggunakan *library* atau perpustakaan di seluruh negara kita.

Jadi kita masih ketinggalan berbanding dengan negara maju dalam segi sikap suka membaca ini. Saya mendengar penerangan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, jadi saya ingin bertanya adakah kementerian bersedia untuk memberikan *reward* ataupun *reward system*, hadiah kepada murid-murid atau kanak-kanak atau kepada ibu bapa juga yang membaca banyak buku ini. Lebih kepada galakanlah. Adakah ini satu *practical*, dengan izin. Adakah kementerian melihat tentang sikap sebenarnya, latar belakang ataupun budaya tidak suka membaca ini memanglah bermula daripada anak kecil lagi. Jadi tumpuan harus diberikan kepada prasekolah-prasekolah dan juga kanak-kanak di sekolah rendah. Terima kasih

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat Datuk Senator. Sebenarnya apa yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat itu memang sesuatu yang relevan. Yang pertama kita kena memupuk tabiat membaca ini sejak kecil, sebab itulah Program Nilam direka bentuk supaya semua pelajar tidak kira di mana, pedalaman ataupun dalam bandar ini mereka wajib membaca 20 buah buku. Dengan cara ini kita memastikan semua pelajar kita memang telah digalakkan ataupun diberi suntikan semangat untuk mereka mengamalkan amalan suka membaca ini. Itu yang pertama, di sekolah rendah 20 buah, sekolah menengah 10 buah. Itu secara asas, ini untuk Program Nilam.

Kita lihat Program Nilam ini sebenarnya 20 itu perkara yang asas. Kalau kita lihat mereka yang telah di anugerah Tokoh Nilam ini jumlah buku yang dibaca beratus-ratus dan saya ada rekodnya setiap tahun berapa buku yang dibaca, mereka perlu menulis sinopsis apa yang telah dibaca. Ini adalah satu program berterusan sejak 2003 dan ia mendapat sambutan yang baik. Kita dapati mereka yang suka membaca ini kebanyakan mereka ini digalakkan oleh ibu bapa. Kita menghargai sumbangan ibu bapa juga dalam memupuk anak-anak mereka membaca.

Pada waktu yang sama kita sedar dengan dunia peredaran zaman ini kita kena berdepan dengan satu hakikat, iaitu kita tidak lagi membuat secara konvensional yang mana hanya buku mereka beli ataupun mereka pergi ke perpustakaan untuk mendapat buku membaca. Kita tahu bahawa tabiat membaca ini kalau kita dapat amalkan tabiat ini mereka juga boleh mendapat sumber maklumat daripada *internet*. Kita sedar bahawa kalau seseorang itu hendak mendalami ilmunya salah satu cara itu tidak kira melalui *e-from* ataupun secara elektronik ataupun secara mendapat daripada *website* ataupun mereka boleh membaca buku secara fizikal dari perpustakaan. Jadi itu memang ke arah untuk kita meningkatkan lagi literasi dalam kalangan pelajar kita.

Apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tentang literasi pelajar, saya ingin maklumkan bahawa kalau kita lihat di bawah NKRA Kementerian Pelajaran, kita telah mencapai satu tahap pencapaian yang sangat mengagumkan. Kalau kita lihat dari segi literasi dan numerasi, saya rasa literasi kita telah mencapai 86 peratus dan dari segi numerasi kita telah mencapai 91 peratus. Kita masih lagi tidak menganggap ini sebagai satu data yang memuaskan setiap tahun kita kena naik 5 peratus. Kita akan asingkan mereka yang ada masalah dari segi mental ataupun mereka yang ada keperluan khas. Kita akan asingkan. Jadi kita akan bekalkan bahan bacaan yang berlainan kepada mereka yang keperluan khas dengan pelajar-pelajar normal. Terima kasih

Datuk Akbar bin Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Very generous*. Terima kasih di atas jawapan yang diberikan Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelajaran kita, orang Melaka. Saya gembira dengan beliau. Soalan saya Yang Berhormat, kalau kita ambil kata-kata falsafah 'Kepimpinan Melalui Teladan'. Kita bertanya tadi soalan asal berkenaan tahap sikap membaca di kalangan murid-murid sekolah. Saya ingin tahu apakah pula kedudukan tahap atau sikap membaca di kalangan warga pendidik. Itu satu.

Yang kedua dalam meningkatkan tahap bacaan ini, apakah *benchmark* yang digunakan untuk dicapai dan apakah kedudukan kita berbanding *relative with speaking*, dengan izin dengan sebuah negara yang begitu maju dan mungkin di kalangan negara Asian kerana kita hendak tahu di mana kedudukan kita dalam bidang ini. Terima kasih.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Saya rasa ini satu soalan yang sangat tajam yang mana bagi warga pendidik, kementerian telah mensyaratkan untuk mereka memenuhi syarat CPD, mereka perlu membaca sekurang-kurangnya tujuh buah buku.

Tujuh buah itu sebagai satu jumlah yang minimum untuk mereka dikatakan memenuhi kehendak CPD. Itu memang sebagai satu syarat. Kita meletakkan *threshold* ataupun jumlah tujuh ini sebenarnya berdasarkan rujukan antarabangsa juga. Ini adalah satu perkara yang minimum yang perlu dibaca, buku yang perlu dibaca oleh warga pendidik.

Saya rasa dalam soal ini bukan sahaja dari segi kuantitinya. Kita tidak boleh melihat secara kuantitatif, kita kena melihat kualitatif buku apa yang dibaca dan bagaimana ia memberikan impak kepada soal mempertingkatkan profesionalisme sebagai seorang guru. Barangkali saya rasa kalau kita membuat perbandingan negara kita dengan negara Barat saya rasa ada perbezaannya. Kalau di US, mereka lebih tumpu kepada ilmu ataupun mereka membaca buku yang lebih berkualiti yang saya rasa lebih pilih kepada sains dan teknologi, fiksyen dan sebagainya.

■1030

Di Malaysia ini rasa-rasanya daya tarikan itu kepada buku yang lebih relaks ataupun lebih kasual dan tidaklah terlalu serius dan saya rasa ini satu hakikat kita perlu memulakan bahan bacaan yang dianggap ringan dan seterusnya mereka boleh membaca sesuatu buku yang mempunyai pelbagai ideologi dan sesuatu buku yang mengandungi falsafah tertentu. Jadi saya rasa membentuk satu generasi yang suka membaca itu sebagai tanggungjawab kita baik untuk warga pendidik dan juga pelajar-pelajar dalam sekolah kita.

Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop: Saya ingat sudah tidak ada peluang lagi tadi... [Ketawa]

Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Seperti mana yang disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi beberapa program untuk menggalakkan membaca di kalangan murid-murid telah banyak dilaksanakan dan ada di antaranya ialah menyediakan infrastruktur pembacaan di sekolah-sekolah dan seterusnya. Pengalaman saya, saya pernah menjadi naib presiden...

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat soalan ya. Tak payah pengalaman. Cerita pengalaman panjang.

Tuan Haji Ahamat @ Ahamad bin Yusop: Pasal hendak kaitkan dengan isu ini. Tak apa. Ibubapa memainkan peranan yang penting dalam memupuk sikap suka membaca ini. Di sekolah kita memang tahu.

Soalan saya ialah adakah kementerian mempunyai perancangan atau usaha-usaha yang lebih komited untuk menggalakkan ibubapa itu sendiri menggerakkan ataupun memberikan insentif supaya anak-anak ini dapat menanam sikap suka membaca sebab di sekolah saya lihat kurikulumnya sangat ketat sehinggakan pelajar-pelajar ini tidak mempunyai masa untuk ke pusat sumber, *library* dan sebagainya. Terima kasih.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya kalau kita lihat galakan yang sepatutnya diberikan kepada ibubapa setakat ini kita belum lagi memberi ganjaran kepada ibubapa.

Akan tetapi apa yang kita berikan ialah semasa menganugerahkan seorang pelajar sebagai Tokoh Nilam, kita juga memberi penghargaan dan penghormatan kepada ibu bapa untuk turut serta. Saya rasa dalam soal ini bukan sahaja dari segi ganjaran yang kita berikan tapi saya rasa semangat itu sangat penting. Kita memberi pengiktirafan kepada ibu bapa dan pada waktu yang sama kita juga mengajak institusi kewangan seperti bank. Saya ucapkan terima kasih kepada RHB Bank, Petronas yang telah banyak memberi sumbangan kepada sekolah-sekolah melalui pemberian bahan bacaan. Dengan cara ini saya yakin ia bukan sahaja dapat menambah buku-buku di pusat sumber. Pada waktu yang sama juga PIBG juga dapat berperanan untuk kita menggalakkan ataupun menambah sumber-sumber buku dalam Pusat Sumber dan saya rasa ini adalah satu inisiatif yang patut diambil oleh PIBG untuk sama-sama kita menjayakan anak didik kita. Terima kasih.

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memaklumkan bahawa Dato' Mustafa Kamal bin Mohd. Yusof tidak dapat hadir hari ini kerana masalah kesihatan. Dia tidak boleh berjalan. Saya tidak pasti dia ada insurans atau ada tidak. Insurans kesihatan. Berdasarkan Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat, perkara 23(2), saya kemukakan soalan nombor tiga.

3. Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin [Di bawah P.M 23(2)] minta Menteri Kesihatan menyatakan bilangan rakyat Malaysia yang berkemampuan membeli Insurans kesihatan Peribadi pada tahun 2008, 2009 dan 2010. Apakah saranan Kementerian dalam hal ini dan langkah-langkah yang telah diambil oleh Kerajaan bagi mencapai matlamat tersebut.

Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Rosnah bte Haji Abd. Rashid Shirlin]: *Bismillahhi Rahmanni Rahim.* Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat yang mewakilkan Yang Berhormat Dato' Mustafa Kamal.

Ahli-ahli Yang Berhormat, pelaksanaan dan pemantauan skim insurans di negara ini termasuk insurans kesihatan swasta adalah di bawah Bank Negara Malaysia, Akta Insurans 1996 (Akta 553), dan Akta Takaful 1984. Bank Negara Malaysia adalah pengawal selia industri insurans dan takaful sedia ada. Maklumat dari pihak Bank Negara Malaysia menunjukkan pada tahun 2010 seramai 4 juta orang atau kira-kira 14 peratus rakyat di Malaysia telah membeli insurans kesihatan swasta. Pembelian insurans kesihatan peribadi yakni insurans kesihatan swasta merupakan pilihan peribadi yang dibuat oleh seseorang individu itu sendiri. Dalam hal ini Bank Negara Malaysia dan Kementerian Kesihatan tidak menetapkan sebarang sasaran bagi penetrasi insurans kesihatan peribadi di negara kita. Terima kasih.

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Tuan Yang di-Pertua terima kasih dan juga terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sebagaimana yang dimaklumkan tadi hanya 14 peratus yang mengambil insurans peribadi untuk kesihatan.

Peratusan yang besar lagi belum mengambil insurans peribadi yang mana Dewan yang mulia ini pada sidang yang lalu kita membincangkan tentang Akta Perlindungan Peminjam ataupun *Ah Long* terdapat lebih 23,000 rakyat yang meminjam *Ah Long* kerana masalah kesihatan sama ada diri dan keluarga mereka. Jadi pertanyaan tambahan saya, apakah langkah-langkah yang akan diambil oleh kerajaan untuk mengatasi masalah rakyat yang tidak mampu membeli insurans peribadi ini untuk mendapatkan rawatan yang sempurna terutama penyakit-penyakit yang kronik seperti jantung, kencing manis dan sebagainya? Terima kasih.

Datuk Rosnah bte Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih kepada Yang Berhormat di atas soalan yang diajukan. Memang benar Yang Berhormat sebenarnya insurans kesihatan peribadi melibatkan insurans kesihatan swasta dan juga tertakluk kepada pilihan seseorang individu dan bayaran premium bagi insurans sebenarnya adalah tinggi kerana ia berasaskan keuntungan. Untuk pengetahuan Yang Berhormat saya ingin berkongsi bagi setiap satu ringgit bayaran premium data Bank Negara Malaysia menganggarkan hanya 60 peratus dibayar untuk perkhidmatan kesihatan. Manakala yang selebihnya iaitu 40 peratus adalah untuk pengurusan insurans dan juga keuntungan.

Jadi untuk menjawab kepada persoalan yang diajukan oleh Yang Berhormat sebenarnya pada masa ini rakyat boleh mendapat rawatan kesihatan komprehensif di fasiliti-fasiliti kita Yang Berhormat dengan bayaran yang amat rendah dan bagi mereka yang masih tidak mampu membuat pembayaran rendah ini kerajaan akan tetap membayar seluruh kos rawatan di fasiliti Kementerian Kesihatan. Untuk pengetahuan Yang Berhormat juga pihak kementerian dan kerajaan sedang merancang *blueprint 1K for 1Malaysia* yang melibatkan skim insurans kesihatan sosial seperti mana yang digunakan di negara lain.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat juga ini melibatkan transformasi penstrukturan semula sistem penyampaian kesihatan yang digabungkan melalui mekanisme pembiayaan kesihatan yang lebih berkesan dan memberi manfaat kepada rakyat dari segi akses. Jadi Yang Berhormat sebenarnya selain daripada fasiliti-fasiliti kesihatan kita yang boleh diakses oleh masyarakat kita mempunyai fasiliti seperti hospital-hospital, klinik-klinik kesihatan, klinik desa, kita juga mempunyai fasiliti seperti klinik 1Malaysia dan juga klinik bergerak 1Malaysia di mana ianya memberi manfaat kepada golongan masyarakat kita tanpa mengira di mana mereka berada dan juga status kehidupan mereka. Jadi terima kasih Yang Berhormat di atas soalan yang dikemukakan.

Datuk Subbaiyah a/l Palaniappan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Berhubung dengan kad kesihatan ataupun dengan izin, *medical card* kita dapati seramai lebih kurang 4.8 juta pesakit luar dan 1.7 juta yang memasuki wad. Manakala tahun depan, dijangka 49 juta pesakit luar dan dua juta menerima rawatan di wad. Saya berharap perangkaan ini tepat yang saya petik daripada akhbar harian beberapa bulan dahulu.

■1040

Apakah kementerian akan mencadangkan untuk mewujudkan satu sistem insurans bagi kemudahan rawatan perubatan bagi golongan-golongan berpendapatan rendah memandangkan kos perubatan kini meningkat selaras dengan arus pembangunan agar mereka ini tidak terlepas daripada mendapatkan kemudahan rawatan yang lebih efektif dan moden di dalam negara kita yang menjadi hab kesihatan di rantau ini?

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih kepada persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. Sukacita saya ingin memaklumkan seperti yang saya nyatakan lebih awal untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi, pihak Kementerian Kesihatan dan kerajaan sedang merancang dan meneliti satu bentuk skim insurans kesihatan sosial yang kita panggil sebagai *1Care for 1Malaysia*. Skim ini Yang Berhormat adalah merupakan satu skim insurans sosial yang tidak berasaskan keuntungan (*not for profit*), dan dalam skim ini adalah di mandat kan untuk diberikan kepada semua rakyat untuk memastikan perbelanjaan kesihatan yang mencukupi apabila diperlukan. Pada masa yang sama, kerajaan akan tetap menyumbang kepada keperluan mereka yang tidak berkemampuan.

Di dalam aspek lain Yang Berhormat, pada masa ini kerajaan sebenarnya memberikan rawatan dan perkhidmatan kesihatan kepada mereka yang kurang mampu dan sudah tentu seperti yang kita ketahui, rawatan ditanggung sepenuhnya oleh kerajaan sekiranya ada di antara rakyat atau masyarakat kita yang tidak mampu membayar perkhidmatan tersebut. Terima kasih Yang Berhormat.

4. Tuan Ahmad bin Hussin minta Menteri Kewangan menyatakan langkah-langkah kerajaan untuk mencapai matlamat :

- (a) KDNK kepada 5 peratus tahun 2013; dan
- (b) KDNK kepada 10 peratus tahun 2020.

Timbalan Menteri Kewangan I [Datuk Dr. Awang Adek Hussein]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Ahli Yang Berhormat. Pertamanya, pertumbuhan KDNK pada tahap 5 peratus di dalam tahun 2013 dan 10 peratus dalam tahun 2020 seperti yang diajukan di dalam soalan ini bukanlah merupakan unjuran yang dibuat oleh kerajaan.

Untuk makluman Yang Berhormat, unjuran rasmi yang dibuat oleh kerajaan adalah berdasarkan sasaran keluaran negara kasar per kapita meningkat melebihi USD15,000 menjelang tahun 2020. Untuk mencapai matlamat ini, kerajaan telah menyasarkan pertumbuhan keluaran dalam negara kasar (KDNK) pada kadar purata 6 peratus setahun dalam tempoh 2011-2020. Justeru, unjuran rasmi kerajaan tidak berdasarkan kepada pertumbuhan tahunan tertentu seperti yang diutarakan oleh Yang Berhormat. Pertumbuhan ini adalah berdasarkan kepada potensi ekonomi negara yang optimum, ditentukan terutamanya oleh input produktif negara serta tahap teknologi dan kecekapan ekonomi keseluruhan tanpa tekanan inflasi.

Unjuran ini juga berdasarkan projek-projek berimpak tinggi yang telah dikenal pasti di bawah ETP dan Rancangan Malaysia Kesepuluh yang mana akan turut mempengaruhi pertumbuhan ekonomi tahunan.

Peranan sektor swasta amat penting bagi ekonomi negara berkembang pada kadar 6 peratus setahun sehingga tahun 2020. Bagi menggalakkan pihak swasta sebagai pemacu utama pertumbuhan ekonomi, kerajaan telah mengambil beberapa inisiatif untuk mewujudkan suasana mesra perniagaan. Ini termasuk Program Transformasi Kerajaan (GTP) yang bertujuan mengurangkan kos perniagaan dan mempertingkatkan sistem penyampaian perkhidmatan awam. Kerajaan juga telah mengumumkan Program Transformasi Ekonomi (ETP) yang mana telah mengenal pasti 12 NKEA yang antara lain bertujuan menarik lebih banyak pelaburan asing dan domestik. Pelaksanaan 52 inisiatif pembiayaan swasta PFI di bawah Rancangan Malaysia Kesepuluh serta perkongsian awam swasta pintar akan meningkatkan pertumbuhan pelaburan swasta.

Langkah proaktif kerajaan dalam melaksanakan pengurusan ekonomi yang cekap, efektif bagi mencapai Wawasan 2020 telah memperlihatkan kejayaan. Antaranya ialah melalui strategi yang digariskan di bawah GTP yang telah menampakkan hasil seperti jenayah jalanan dan jenayah indeks masing-masing merosot sebanyak 35 peratus dan 15 peratus yang merupakan penurunan tertinggi sejak kemerdekaan, dan pengurangan 44,643 keluarga miskin tegar di seluruh negara di akhir tahun 2010.

Dengan usaha transformasi ekonomi yang giat dilaksanakan melalui strategi yang digariskan di dalam ETP sehingga 21 April 2011, sebanyak empat daripada 72 projek yang telah diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebelum ini telah mula beroperasi sementara 26 lagi telah dimulakan. Nilai pelaburan untuk projek-projek ini ialah RM37.3 bilion atau 39 peratus daripada jumlah nilai pelaburan keseluruhan sebanyak RM106.4 bilion.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan yakin bahawa ekonomi negara berada di atas landasan terbaik untuk mencapai Wawasan 2020 menjadi sebuah negara maju berpendapatan tinggi dengan adanya pelan hala tuju GTP, ETP dan Rancangan Malaysia Kesepuluh untuk memacu pertumbuhan ekonomi yang kukuh dan mapan. Terima kasih.

Tuan Ahmad bin Hussin: Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang telah menjawab soalan ini. Soalan tambahan saya ialah kita lihat terdapat 7,000 koperasi di dalam negara dan melibatkan 6.7 juta orang anggota. Baru-baru ini telah diumumkan tentang ANGKASA telah menubuhkan Koperasi Pembiayaan Syariah Angkasa Berhad (KPSA) dan antara faktor yang melonjakkan KDNK ialah koperasi selain kerajaan dan swasta. Tidakkah ada rancangan pihak kerajaan untuk menggabungkan di antara Kementerian Kewangan, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan serta Kementerian Koperasi itu sendiri untuk memberikan sedikit kelonggaran untuk membolehkan koperasi-koperasi di seluruh negara ini melibatkan diri secara lebih proaktif di dalam bidang perumahan supaya seluruh masyarakat koperasi khususnya mendapat nikmat dan akan *boost the real economy*? Itu satu.

Yang kedua Tuan Yang di-Pertua, saya hendak meminta sedikit lagi tambahan agar dapat memberikan kekuatan kepada kita semua tentang galakan pelaburan asing FDI ini secara lebih bersungguh-sungguh dan juga pelaburan di dalam negeri secara lebih mampan lagi sebagaimana yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu hendak mencapai 6 peratus dan kita harus menjangka untuk mendapat pelaburan sekurang-kurangnya USD115 bilion setahun sehingga tahun 2020 agar tidak ada jurang pembangunan yang ketara di antara negeri-negeri dengan izin, *regional imbalance*. Itu sangat penting. Sekian, terima kasih.

Datuk Dr. Awang Adek Hussein: Terima kasih Yang Berhormat. Memang ini akan menjadi satu perkara yang seharusnya juga dimainkan peranan oleh setiap negeri supaya negeri-negeri dapat menarik pelaburan ke negeri masing-masing. Usaha yang dibuat oleh kerajaan pusat melalui program-program yang disebutkan tadi seperti Program Transformasi Ekonomi dan usaha menggalakkan pelaburan swasta dan asing ini ialah lebih kepada penarikan pelaburan itu ke negara kita.

■1050

Perlu juga diingatkan bahawa negara kita juga bersaing di peringkat global untuk menarik pelaburan ini. Bukannya sesuatu yang mudah untuk menarik pelaburan asing. Jadi, tujuan utamanya ialah menarik pelaburan ini ke Malaysia begitu juga menggalakkan pelaburan domestik di negara kita. Terserahlah kepada pihak negeri sebenarnya yang seharusnya memberi kemudahan dalam penyediaan prasarana, tanah-tanah dan sebagainya. Supaya pelaburan ini dapat dilaksanakan di negeri masing-masing. Saya berkongsi pandangan Yang Berhormat bahawa dalam tahun 2020 nanti sejumlah besar pelaburan yang memasuki negara kita ini mungkin taburannya tidak seimbang. Mungkin terdapat negeri-negeri yang tidak mampu menarik pelaburan, sama seperti negeri saya sendirilah. Sebenarnya negeri saya pada hari ini merupakan negeri yang paling kecil menerima pelaburan di negara kita di Malaysia ini. Malang sekali, ini satu komen sahajalah.

Jadi, ini seharusnya dimainkan oleh negeri untuk menarik. Kita tahu di negara kita ada negeri yang berjaya yang cukup berjaya. Negeri Melaka umpamanya paling baik dari segi kejayaan menarik pelaburan dan ada negeri yang tidak berjaya. Mengenai koperasi, saya lihat koperasi juga merupakan satu bidang yang berpotensi yang boleh digemblengkan yang boleh memberi manfaat kepada ahli-ahli. Kita lihat banyak kejayaan yang ditunjukkan seperti kejayaan Bank Rakyat sendiri yang merupakan sebuah bank koperasi. Pada masa yang sama terdapat juga kebimbangan umpamanya daya maju semua koperasi perlu dititik beratkan. Tidak semestinya apabila sesebuah koperasi itu ditubuhkan maka dia sendirinya akan menjadi suatu badan organisasi yang kukuh, yang dapat memberi manfaat. Ada juga koperasi yang mengalami masalah kewangan terutama sekali apabila ianya tidak diuruskan dengan baik.

Tentang kegiatan-kegiatan seperti perumahan dan sebagainya, yang ingin dilaksanakan oleh koperasi.

Saya rasa memang peluang ini ada dan saya tidak tahulah apa kelulusan khusus yang perlu diberi oleh kementerian-kementerian yang disebut oleh Yang Berhormat tadi, Kementerian Kewangan umpamanya. Akan tetapi saya yakin bahawa apa pun sekiranya cadangan yang dibuat oleh pihak koperasi itu agak munasabah dan berdaya maju dan boleh memberi keuntungan dan faedah kepada ahli-ahli. Saya rasa kementerian dan kerajaan keseluruhannya akan sentiasa menyokong usaha tersebut.

Barangkali terserahlah kepada Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan untuk menyelaras supaya apa yang dikehendaki oleh koperasi ini dalam usaha memperkukuhkan lagi peranan mereka dalam negara kita, akan dapat dilaksanakan dengan baik di negara kita. Terima kasih.

5. Tuan Khoo Soo Seang minta Menteri Sumber Manusia menyatakan, apakah impak penetapan gaji minimum terhadap kos pengeluaran, inflasi, daya saing di pasaran antarabangsa dan ekonomi negara pada keseluruhannya.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Maznah binti Mazlan]: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang terima kasih di atas soalan tersebut. Seperti yang kita telah maklum, kerajaan telah bersetuju untuk melaksanakan gaji minimum seperti yang diumumkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semasa ucapan Bajet 2011 yang lalu. Salah satu tujuan gaji minimum ialah untuk memastikan pekerja mendapat gaji yang berpatutan, yang mencukupi untuk menampung keperluan asas mereka. Untuk tujuan ini Bank Dunia telah ditauliahkan untuk melaksanakan satu kajian dan kajian ini dijadikan asas untuk pertimbangan kerajaan.

Kajian awal telah selesai pada Disember 2010 yang lalu dan berikutan daripada itu satu makmal gaji minimum telah diadakan pada 7 hingga 14 Februari 2011. Makmal ini telah melibatkan semua pihak yang berkepentingan selain daripada kementerian dan agensi-agensi kerajaan berkaitan terlibat, juga wakil-wakil majikan, wakil-wakil pekerja, Ahli-ahli Parlimen dan *Senate*, pertubuhan-pertubuhan sukarela, ahli-ahli profesional dan individu-individu tertentu. Satu hari khas juga telah diadakan untuk mempamerkan kajian ini kepada awam untuk mendapat input yang seluas-luasnya. Hasil daripada rumusan makmal ini seterusnya pada 9 dan 10 Mei yang akan datang ini, *World Bank* akan membentangkan kajian yang seterusnya dan satu *retreat* akan diadakan untuk meneliti kajian-kajian tersebut.

Selain daripada kajian tersebut, satu Majlis Konsultasi Gaji Minimum akan ditubuhkan untuk mewujudkan satu gelanggang untuk *deliberation* dan memberi saranan-saranan dan juga pandangan-pandangan kepada kerajaan mengenai gaji minimum secara berterusan. Berikutan dengan ini, satu Akta Gaji Minimum akan digubal. Menjawab soalan Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang, impak gaji minimum terhadap kos pengeluaran, inflasi, daya saing di pasaran antarabangsa dan ekonomi negara adalah di antara perkara-perkara yang terangkum di dalam kajian dan analisis tersebut.

Apabila Bank Dunia membentangkan kajiannya pada 9, dan 10 Mei ini, salah satu perkara yang akan dilihat secara teliti ialah impak gaji minimum itu kepada negara. Pelaksanaan tergesa-gesa yang tidak didukung oleh kajian komprehensif dan teliti dikhuatiri akan membawa kesan-kesan yang negatif kepada negara. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Khoo Soo Seang: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih dan tahniah kepada Kementerian Sumber Manusia. Oleh kerana rupanya kementerian sudah ambil langkah yang banyak langkah dan juga berhati-hati sebelum melaksanakan polisi gaji minimum. Walau bagaimanapun daripada banyak input yang saya dapat di dalam Dewan yang mulia dan juga semasa taklimat mengenai gaji minimum itu. Rupanya gaji minimum itu bukan sahaja orang yang menerima gaji minimum yang akan dapat kenaikan gaji. Saya percaya dia akan mendatangkan satu gelombang kenaikan gaji yang seterusnya, seperti yang Timbalan Menteri sudah sebut tadi. Mungkin mengakibatkan inflasi, kos pengeluaran barang tempatan yang meningkat, mungkin ia melemahkan daya persaingan dengan negara pengeksport yang lain. Seterusnya mungkin ia akan menjejaskan eksport negara.

Kami memang khuatir bahawa adakah ini akan menyebabkan pelaburan asing kekurangan atau bertindak keluar daripada Malaysia? Jadi, soalan saya ialah apakah usaha dan kerjasama Kementerian Sumber Manusia dengan kementerian-kementerian yang lain untuk meningkatkan produktiviti? Oleh kerana ini mungkin satu-satunya kita boleh atasi masalah itu dan juga untuk mencegah ataupun meminimumkan kadar inflasi. Sekian terima kasih.

Dato' Maznah binti Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, kekhuatiran Yang Berhormat itu merupakan perkara yang dikongsi oleh kerajaan, sebab itu kerajaan begitu berhati-hati. Kalau kita lihat bahawa di dalam kajian ini, selain daripada melihat aspek-aspek ekonomi dan lain-lainnya, kita juga mengkaji pengalaman negara-negara yang telah melaksanakan gaji minimum. Kalau kita lihat bahawa antara kajian ini memaparkan bahawa ada negara yang mempunyai kesan yang positif dan ada pula negara yang mendapat kesan yang negatif. Contohnya Chile mendapat kesan yang negatif, dan negeri Australia juga mempunyai kesan yang negatif kepada guna tenaga negaranya. Begitu juga di Brazil, ia memberi kesan inflasi yang negatif.

■ 1100

Akan tetapi di negara China, kita dapati di Taiwan dan di United Kingdom dan di beberapa negara lain lagi ia menunjukkan kesan yang positif. Oleh itu, kita perlu meneliti semua pengalaman ini dan berasaskan pengalaman ini kita akan mendapat rumusan-rumusan yang boleh dijadikan asas untuk kepada membuat keputusan oleh kerajaan. Selain daripada itu, saya juga ingin memaklumkan bahawa majlis konsultasi yang akan diwujudkan ini, akan juga terdiri daripada orang-orang yang pakar di dalam berbagai-bagai bidang dalam bidang perburuhan, ekonomi, produktiviti, sosial dan lain-lainnya. Ini akan dapat membantu kerajaan secara berterusan di dalam hal-hal berkaitan dengan gaji minimum.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini juga, kajian yang akan dibuat pada 9 dan 10 Mei ini juga akan membentangkan bagaimana sekiranya gaji minimum ini jika diletakkan pada paras yang tertentu, kita akan melihat kesan-kesannya kepada matrik-matrik yang lain ya. Satu simulasi juga akan dibuat. Contohnya kalau kita tetapkan gaji minimum itu di paras RM700, apakah kesannya kepada semua aspek negara? Begitu juga kalau RM800, RM900 dan seterusnya ya. Jadi, saya percaya bahawa selepas 9 dan 10 Mei ini kita akan lebih jelas dan kerajaan akan dapat membuat keputusan yang lebih berkesan. Kita lihat bahawa sekiranya kadar gaji ini dibuat terlampau tinggi. Ia mungkin akan merosakkan pasaran dan akan melibatkan ada juga pekerja-pekerja yang akan kehilangan pekerjaan, ya.

Akan tetapi dari segi positifnya, kita lihat ia akan meningkatkan juga kualiti hidup pekerja-pekerja di negara ini kerana pada tahun 2009, kajian guna tenaga kerja di negara ini yang telah dibuat oleh Kementerian Sumber Manusia menunjukkan bahawa 37 peratus daripada tenaga kerja kita membawa pulang pendapatan kurang daripada RM700 dan kajian produktiviti juga menunjukkan bahawa di dalam masa 20 tahun kebelakangan ini, kita dapati kadar pelaburan meningkat, produktiviti meningkat tetapi gaji masih lagi di tahap yang rendah. Ini membuktikan bahawa *market forces* ya iaitu kuasa pasaran tidak memberi *justice* atau tidak adil kepada pekerja-pekerja ya dan kerajaan terpaksa membuat keputusan bahawa satu gaji minimum perlu digubal. Akan tetapi saya ingin memberi kepastian bahawa keputusan ini akan mengambil kira semua faktor kerana adalah menjadi hasrat kita supaya ia tidak akan menjejaskan ekonomi negara. Terima kasih.

6. Puan Doris Sophia ak Brodi minta Menteri Pelajaran menyatakan, langkah-langkah kementerian untuk mengatasi masalah kekurangan guru yang semakin meruncing terutamanya sekolah-sekolah yang berada di kawasan pedalaman Sarawak.

Timbalan Menteri Pelajaran I [Datuk Dr. Wee Ka Siong]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran Malaysia sentiasa merancang dan meneliti dari semasa ke semasa untuk memastikan keperluan bekalan guru mencukupi bagi semua jenis sekolah sama ada di peringkat rendah atau menengah. Unjuran keperluan guru dibuat dengan mengambil kira keperluan pelbagai jenis aliran sekolah di seluruh negeri termasuklah di Sarawak. Terdapat pelbagai program latihan perguruan jangka pendek dan panjang seperti Ijazah Sarjana Muda Perguruan Kursus Perguruan Lepas Ijazah, Diploma Pendidikan dan Kursus Dalam Cuti di jalankan di Institusi Pengajian Tinggi Awan dan Institut Pendidikan Guru bagi membekalkan guru terlatih.

Selain itu, pelbagai langkah telah dan akan diambil dalam mengatasi masalah kekurangan guru khususnya di kawasan pedalaman. Antaranya ialah dengan menubuhkan Institut Pendidikan Guru (IPG) di Sabah dan Sarawak untuk melatih guru untuk ditempatkan di kawasan pedalaman sebagai contoh IPG Kampus Keningau di Sabah dan IPG Kampus Sarawak di Sarawak secara khusus difokuskan untuk latihan perguruan bagi memenuhi keperluan guru di kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak.

Setakat ini, terdapat lapan buah IPG di Sabah dan Sarawak. Jumlah ini adalah mencukupi bagi menampung keperluan latihan guru. Bagi tiga buah IPG iaitu IPG Kem, IPG Jaya, dan IPG Batu Lintang, kerja-kerja menaik taraf sedang dilaksanakan bagi menambah bilangan kapasiti pelatih. KPM memaklumkan kepada semua Jabatan Pelajaran Negeri terutama bagi Sabah dan Sarawak supaya pengisian guru di sekolah-sekolah pedalaman harus diberi keutamaan.

Selain itu, bagi penempatan ke Sabah dan Sarawak keutamaan akan diberikan kepada anak tempatan untuk berkhidmat di negeri tersebut. Dalam konteks ini, pengambilan guru-guru dari negeri tersebut dilaksanakan melalui *walk-in interview* bagi Program KPLSPM ambilan Jun 2010 bagi memberi peluang dan galakan penglibatan calon-calon berkeelayakan dari negeri berkenaan. Justeru itu, sehingga kini seramai 43 calon dari Sarawak dan 116 orang calon dari Sabah telah dipilih untuk mengikuti kursus perguruan tersebut. Manakala bagi tahun 2011, temu duga di Sarawak telah pun dijalankan dan di Sabah akan dijalankan dalam jangka terdekat. Kementerian berharap kepada semua yang berminat bolehlah menghadiri temu duga terbuka tersebut. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Puan Doris Sophia ak Brodi.

Puan Doris Sophia ak Brodi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua juga kepada pihak kementerian. Saya rasa jawapan yang diberi itu cukup jelas dan juga bernas. Tahniah kepada kemestian atas usaha terutama sekali untuk terus memastikan masalah kekurangan guru khususnya di pedalaman diatasi.

Saya cuma ingin mahu bertanya sedikit, kemungkinan terdapat masalah kekurangan guru-guru mengajar di kawasan pedalaman di Sarawak. Adakah atau mungkinkah juga masalah kekurangan guru di sekolah-sekolah yang berada di kawasan pedalaman Sarawak disebabkan ketidakkonsistennya pembayaran insentif pedalaman kerana saya tahu segelintir guru-guru di Sarawak kurang senang kerana berdasarkan lokasi mereka memang layak menerima tetapi berlaku sebaliknya. Apa pendapat pihak Yang Berhormat Timbalan Menteri? Terima kasih.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Yang Berhormat. Sebenarnya untuk kawasan-kawasan pedalaman ya kebanyakan di Sabah dan Sarawak juga sebahagian kecil di Semenanjung Malaysia, kita telah mengujudkan satu sistem di mana pemberian elaun mengikut tahap kesusahan itu diberikan. Bermaksud kita beri kepada tiga kategori P1, P2 dan P3. Bagi mereka yang bertugas di kawasan yang mempunyai tahap kesusahan yang sangat tinggi, bermakna mereka akan menerima ganjaran atau pun elaun RM1,500 sebulan ya di mana kawasan ini memang susah untuk kita mahu pergi ke sekolah melalui bot berjam-jam untuk sampai ke sekolah. Kita tahu tahap kesusahan ini perlu pengorbanan daripada warga penduduk.

Oleh sebab itu, kita beri yang paling tinggi RM1,500. Untuk kategori yang sederhana kita berikan RM1,000 sebulan, untuk sekolah yang secara relatif atau perbandingannya adalah lebih mudah sedikit elaun kesusahan yang paling rendah adalah RM500.

Ini termasuk kita telah mempunyai satu sistem yang kita seragamkan pembayaran mengikut P1, P2 dan P3. Saya boleh memberi jaminan bahawa kita telah mempunyai satu map atau peta lakar yang cukup jelas di manakah sekolah dan di manakah ia terletak, P1, P2 dan P3 kita ada kriterianya, bagaimanakah kita kata sekolah ini sangat susah untuk kita pergi. Selagi kita tidak ubah dari segi bentuk fizikal, kita akan kekalkan P1, P2 dan P3. Walau bagaimanapun, saya mengalu-alukan pandangan Yang Berhormat sekiranya ada satu, dua kes yang jauh dan di luar imaginasi kita. Saya berharap Yang Berhormat boleh serahkan kepada kita kerana kita akan membuat *review* semula sama ada ia tertakuk dan dikategorikan sebagai P1, P2 atau pun P3. itu secara spesifik. Terima kasih

Timbalan Yang di-Pertua: Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi.

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan saya apakah nisbah jumlah guru untuk Sabah dan Sarawak berbanding dengan guru-guru daripada Semenanjung Malaysia? Itu yang pertama dan yang kedua adakah kesemua IPG yang ada di Sabah dan Sarawak itu menawarkan semua subjek dan meliputi sekolah rendah dan menengah sehingga boleh memenuhi keperluan untuk pengajaran di Sabah dan Sarawak?

■1110

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Yang Berhormat Senator bertanya dua soalan. Satu dari segi nisbah lelaki dan perempuan.

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: Guru Sabah, Sarawak dan Semenanjung,

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Sebenarnya kita menggunakan nisbah yang sama iaitu kita berdasarkan kepada bilik darjah. Berapa kelas yang kita berikan. Sebagai contoh, kalau kita sebut norma, untuk setiap kelas, kita bekalkan 1.5, itu sekurang-kurangnya. Kita dalam peringkat untuk tambah kepada 1.7 untuk sekolah rendah secara berperingkat dan sekolah menengah. Bermaksud, untuk satu kelas kita bekalkan 1.7 orang guru.

Begitu juga kalau sekolah menengah, kalau kita ada 10 buah kelas, kita bekalkan 17 orang guru. Bermaksud kita akan pastikan bekalan ini mengikut apa yang telah ditetapkan dari segi perjawatan. Kita memang sudah bagi dari segi nisbah ini untuk guru. Untuk di Semenanjung Malaysia dengan Sabah dan Sarawak, kita melihat bukan sahaja jumlah sekolah. Kena melihat bilangan kelas. Oleh sebab itu, nisbah itu secara perbandingan antara dua ini. Kita tidak melihat sama ada Sabah dan Sarawak kita kurangkan jumlah guru, tidak. Itu berdasarkan kepada perkiraan yang sudah uniform dari segi perkiraan. Keduanya, Yang Berhormat bertanya tentang...

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: IPG.

Datuk Dr. Wee Ka Siong: Okey, IPG khusus yang dibekalkan. Kita mempunyai lapan IPG di Sabah dan Sarawak. Kita telah mengkhaskan untuk IPG tertentu kita berikan tanggungjawab untuk melatih guru tempatan. Pada waktu yang sama ini tidak bererti guru-guru dari Semenanjung, mereka tidak boleh pergi mengikut kursus. Kita akan buka dan kita mempunyai 27 buah IPTG yang mana masing-masing ada *niche* nya.

Kalau kita ilmu khas, ada ilmu khas, ada bahasa antarabangsa, kita menitikberatkan bahasa Inggeris dan bahasa-bahasa lain.

Kita mengikut *niche*, bidang bitara masing-masing. Itu memang kita membuat pengkhususan berdasarkan IPGM. Soalan Yang Berhormat tentang guru sekolah menengah, sebenarnya kita belum lagi dan kita tidak melatih guru sekolah menengah kerana itu masih lagi di bawah bidang kuasa Kementerian Pengajian Tinggi (MOHE). Yang mana guru sekolah menengah ini dilatih oleh IPTA dan kita menerima secara bulat-bulat daripada IPTA. Terima kasih.

7. Datuk Chandrasekar Suppiah minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan menyatakan, langkah-langkah yang telah dan perlu diambil untuk mengawasi kenaikan harga barangan dan perkhidmatan akibat kenaikan minyak. Apakah mekanisme yang akan diguna pakai untuk membantu golongan 40 peratus berpendapatan rendah.

Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan I [Dato' Tan Lian Hoe]: Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya menjawab soalan, izinkan saya mengalukan 37 orang ahli rukun tetangga dari Kawasan Rukun Tetangga Taman Sri Mawar, Senawang Negeri Sembilan, Parlimen Rasah... *[Tepuk]*

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Senator kerana mengemukakan soalan. Tuan Yang di-Pertua, kenaikan harga minyak dunia telah memberi kesan kepada harga barangan import. Walau bagaimanapun, kerajaan masih memberi subsidi kepada beberapa barangan keperluan seperti gula, minyak masak, tepung gandum, petrol, diesel dan gas cecair petroleum iaitu LPG. Bagi mengawal harga barangan yang meningkat akibat kenaikan harga minyak, kerajaan telah melaksanakan beberapa langkah seperti:

- (i) mempertingkatkan pemantauan dan pemeriksaan ke atas harga barangan di seluruh negara sama ada secara berkala, secara mengejut atau berdasarkan aduan pengguna;
- (ii) pemantauan secara berterusan oleh Bahagian Penguat Kuasa KPDNKK ke atas 573 barang dan 60 perkhidmatan melalui 81 buah pusat pungutan di seluruh negara. Pemantauan setiap minggu dibuat di pasar awam, kedai runcit, pasar raya dan *hypermarket*;
- (iii) menetapkan harga runcit ke atas beberapa barang perlu secara pentadbiran melalui persetujuan di antara pihak industri dan KPDNKK. Sebarang perubahan harga barangan ini perlu mendapat kebenaran daripada kementerian iaitu KPDNKK;
- (iv) menetapkan harga barang secara undang-undang sama ada di peringkat borong dan runcit di bawah Akta Kawalan Harga 1946 seperti gula pasir, gula putih, gula bertapis, gula halus dan gula kasar;

- (v) mewajibkan peniaga meletakkan tanda harga ke atas barangan yang dipamerkan untuk jualan runcit bagi membolehkan pengguna membuat perbandingan harga sebelum membuat pembelian;
- (vi) mengambil tindakan tegas terhadap aduan pengguna mengenai peniaga yang menaikkan harga barangan secara melampau dan sewenang-wenangnya;
- (vii) mengadakan program kesedaran pengguna dan peniaga bagi meningkatkan kesedaran terhadap hak serta peranan masing-masing di dalam menangani isu kenaikan harga barangan; dan
- (viii) melantik 40 buah koperasi sebagai pembekal atau pemborong barang perlu bagi mengawal kenaikan harga barangan.

Kerajaan sentiasa berusaha bagi memastikan agar golongan yang berpendapatan rendah mendapat bekalan barangan dengan harga yang berpatutan bukan sahaja di bandar, malah di luar bandar juga. Antara mekanisme yang telah dilaksanakan oleh kerajaan adalah:

- (i) mengadakan Program Subsidi untuk barang-barang perlu serta penstabilan harga runcit melalui barangan seperti gula, tepung gandum, minyak masak, beras, gas petroleum cecair (LPG), petrol RON 95 dan diesel. Antara program yang telah dilaksanakan ialah Projek Penyeragaman Harga Barang Perlu, Penyeragaman Harga Gas Cecair, Petroleum Cecair dan Projek Pengedaran Petrol dan Diesel dalam bentuk *community drumming*;
- (ii) mengadakan Kempen Penurunan Harga dengan kedai-kedai runcit, pasar raya dan pasar raya besar;
- (iii) mengadakan Kempen Kedai Harga Patut di seluruh negara bagi memberi pilihan kepada pengguna untuk membuat pilihan barangan yang ditawarkan pada harga yang berpatutan dan memberi nilai untuk wang; dan
- (iv) melaksanakan Skim Kawalan Harga pada musim-musim perayaan utama. Di bawah skim ini, barang keperluan yang terlibat diwartakan sebagai barang harga terkawal dan harga maksimum ditetapkan oleh pihak kerajaan.

Terima kasih.

Datuk Chandrasekar Suppiah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Soalan tambahan saya ialah, apakah kementerian dapat merangka satu dasar pengawalan harga serta pekeliling khasnya untuk barang-barang yang disimpan sebagai stok dan memastikan kenaikan harga sesuatu produk itu berlaku selepas satu tempoh masa yang didapati munasabah khasnya bagi stok yang disimpan oleh peniaga-peniaga runcit.

Ini kerana ramai yang sanggup mengambil kesempatan dalam kenaikan harga barang dengan sewenang-wenangnya serta-merta selaras dengan harga minyak walaupun stok runcit ini masih mencukupi bagi tempoh satu atau dua bulan.

Dato' Tan Lian Hoe: Terima kasih Yang Berhormat Senator. Untuk makluman Yang Berhormat, sebenarnya untuk stok penimbal ini, memang pihak kerajaan melihatnya adalah sesuatu yang begitu perlu. Walaupun diberi stok penimbal untuk beberapa barangan khususnya untuk kawalan di bawah kementerian KPDNKK. Untuk gula adalah di pihak pengilang sendiri dan untuk barangan yang lain ia adalah di bawah kementerian khususnya Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani. Sekian, terima kasih.

8. Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn minta Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air menyatakan persediaan kementerian untuk menghadapi krisis air di Lembah Klang menjelang tahun 2014 yang membabitkan 1.7 juta pengguna berikutan permintaan air yang semakin meningkat dan faktor Loji Rawatan Air Langat 2 yang masih belum dibina.

Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air [Puan Noriah binti Kasnon]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Senator. Tuan Yang di-Pertua, kerajaan amat prihatin dengan keperluan rakyat dan telah mengambil langkah proaktif bagi mengelakkan krisis bekalan air yang telah berlaku di Lembah Klang pada tahun 1988 daripada berulang.

▪ **1120**

Kajian sumber air negara bagi tahun 2000 hingga 2050 yang telah disediakan oleh Unit Perancang Ekonomi di Jabatan Perdana Menteri (EPU) dengan izin, telah memperakukan Skim Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor sebagai cadangan terbaik bagi memenuhi peningkatan bekalan air di negeri Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya sehingga tahun 2025.

Tuan Yang di-Pertua, Skim Penyaluran Air Mentah ini terbahagi kepada dua projek utama iaitu satu, pelaksanaan Projek Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor (PPAMPS) dan kedua, pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2 dan Sistem Agihan. Tuan Yang di-Pertua, Projek Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor dijangkakan siap pada tahun 2014 dan dijangkakan berupaya membekalkan air mentah sebanyak 1,890 juta seliter sehari.

Projek Loji Rawatan Air Langat 2 adalah bertujuan untuk merawat air mentah disalurkan dari Sungai Semantan dan diagihkan kepada penduduk Negeri Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya. Fasa I Loji Rawatan Air Langat 2 dijangka siap sepenuhnya pada tahun 2014 dengan keupayaan pembekal air terawat sebanyak 1,130 juta liter sehari. Sementara menunggu projek tersebut siap dan beroperasi, kementerian telah mengambil beberapa langkah jangka pendek bagi memenuhi semasa bekalan air di Lembah Kelang seperti:

- (i) projek bekalan air alternatif KLIA yang akan dapat membekalkan air sebanyak 105 juta sehari;

- (ii) projek pemulihan muka sauk loji rawatan air Sungai Selangor Fasa I yang akan menambah kapasiti pengeluaran loji sebanyak 190 juta liter sehari;
- (iii) projek pemasangan sistem pam penggalak untuk menyalurkan bekalan air dari Loji *Bernam River Headworks* ke daerah Sabak Bernam dan projek ini akan memberi kapasiti tambahan pembekalan air terawat sebanyak 25 juta liter sehari;
- (iv) program penggantian paip melalui program pengurangan kadar kehilangan air tidak berhasil atau *non-revenue water* (NRW) dengan izin, Tuan Yang di-Pertua berjumlah RM170 juta; dan
- (v) mengenal pasti sumber air alternatif tambahan untuk kegunaan musim kemarau seperti daripada kolam, tasik dan *retention pond*, dengan izin.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, sehingga akhir bulan Mac 2011, kemajuan kerja sebenar keseluruhan Projek Loji Rawatan Air Langat 2 Fasa I adalah sebanyak 28.12 peratus berbanding 32.97 peratus yang dijadualkan. Bermakna mengalami kelewatan sebanyak 4.8 peratus dan kelewatan selama ataupun sebanyak 225 hari. Kelewatan ini adalah disebabkan oleh penawaran tender bagi pakej 2A untuk pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2 Fasa I dan juga tender bagi kerja-kerja pembinaan pakej 4A untuk Kolam Air Empangan Bukit Enggang tertangguh kerana tidak mendapat kelulusan ataupun arahan pembangunan daripada pihak berkuasa tempatan. Pelaksanaan projek ini secara keseluruhannya telah mengalami kelewatan disebabkan oleh penangguhan kelulusan daripada Kerajaan Negeri Selangor berhubung tiga perkara berikut:

- (i) pengambilan tanah hak milik;
- (ii) penggunaan tanah rizab hutan simpan; dan
- (iii) kelulusan arahan pembangunan dari pihak berkuasa tempatan.

Selain daripada itu juga Tuan Yang di-Pertua, kerajaan berusaha untuk meningkatkan kesedaran orang ramai dalam penggunaan air secara berhemah dan sekurang-kurangnya penjimatan ini akan dapat mengurangkan tekanan kepada loji-loji rawatan di kawasan tersebut. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebagai rakyat negeri Selangor, saya ingin tahu apakah status rundingan antara Kerajaan Persekutuan di bawah Pelan Penstrukturan Semula Industri Air di Selangor dengan Kerajaan Negeri Selangor untuk melaksanakan Projek Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor, untuk menghadapi krisis air di Lembah Klang, mengambil kira Loji Rawatan Air Langat 2 yang masih belum melaksanakan pembinaannya. Ini kerana saya difahamkan Kerajaan Negeri Selangor sengaja melengah-lengahkan rundingan penstrukturan ini kerana berpendapat bahawa amaran krisis air di Lembah Klang hanyalah propaganda Kerajaan Persekutuan.

Seperti mana yang telah dijelaskan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sebentar tadi, sementara menunggu Projek Loji Rawatan Air Langat 2 dan Sistem Agihan ini siap dan beroperasi terdapat langkah jangka pendek yang telah diambil oleh pihak kementerian bagi memenuhi keperluan semasa bekalan air di Lembah Klang. Saya ingin tahu apakah pula implikasi lain yang mungkin timbul akibat kelewatan pelaksanaan Skim Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor ini dan bagaimana kementerian boleh memanipulasi hasil sumber air semula jadi seperti air bawa tanah dan air tadahan hujan yang boleh dirawat menjadi air bersih, memandangkan taburan hujan yang tinggi di negara kita. Kerana saya fikir kita tidak boleh bergantung kepada rundingan Kerajaan Negeri Selangor untuk mengetahui keadaan sebenarnya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, cukup.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat. Sudahlah panjang, laju Tuan Yang di-Pertua. Saya cuba menjawab Tuan Yang di-Pertua.

Pertama, tentang bagaimana status rundingan Penstrukturan Semula Industri Air di Selangor yang mana saya kira ramai juga telah mengetahui bahawa rundingan ini telah berjalan selama lebih daripada tiga tahun. Sejak daripada tahun 2008 dan Kerajaan Persekutuan kerana begitu prihatin dengan hasrat dan cadangan balas daripada Kerajaan Negeri Selangor, maka kita memberi masa. Kita sudah berjumpa lebih daripada 70 hingga 80 kali, empat mata perbincangan antara Menteri Besar dan juga Yang Berhormat Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air juga, tetapi masih menemui jalan buntu. Saya kira kerana tidak ikhlas kerana kekurangan keikhlasan pihak kerajaan negeri untuk menyelesaikan isu.

Saya kira sekiranya kita semua pihak betul-betul ikhlas memberi keutamaan kebajikan dan mengambil kira tentang defisit bekalan air yang bakal berlaku. Bukan sahaja tahun 2014 bukan seperti dakwaan kerajaan negeri tahun 2019, tetapi sebenarnya tahun 2012 sudah mula Tuan Yang di-Pertua. Kita sudah mula defisit kalau mengikut unjuran oleh SPAN, yang kira kita gunakan tertakluk juga pada unjuran jangka panjang yang dibuat oleh pihak berkuasa tentang status air selama 50 tahun. Tahun 2011 kita sudah ada defisit sebanyak 185 juta liter sehari.

Bermakna peratus rizab kita sudah negatif.

Begitu juga untuk tahun 2012, itu sebabnya kerajaan atas sebab keprihatinan untuk kebajikan rakyat sebagaimana yang saya katakan tadi telah mengambil langkah-langkah mitigasi jangka pendek untuk menaiktarafkan loji rawatan untuk membuat usaha terpenting, saya kira dengan adanya Projek Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor. Semua sudah dibincangkan. Akan tetapi kerana saya kira pertukaran kerajaan negeri isu ini dipolitikkan sebegitu rupa sehingga sudah mula menjejaskan pengguna-pengguna air di Selangor, di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan di Putrajaya. Kita sangat berharap supaya kerajaan negeri tidak akan mencampuradukkan. Isu penstrukturan semula air adalah satu perkara lain dan pembinaan Penyaluran Air Mentah dari Pahang ke Selangor ini adalah satu perkara lain termasuklah juga pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2.

Apabila sudah dibawa daripada Pahang, Tuan Yang di-Pertua, kita hendak empang dan rawat di mana? Jadi ia akan menjadi satu projek 'gajah putih' sahaja kalau kita ikutkan terlalu berpolitik dan tidak memikirkan masa hadapan pengguna di tiga buah kawasan dan satu lagi kerana Lembah Klang ini adalah merupakan satu tumpuan kepada pelabur-pelabur asing. Saya harap sangat Kerajaan Negeri Selangor akan dapat memberikan kerjasama dan saya harap dalam jangka masa terdekat ini melalui cadangan *win-win situation* kita akan dapat dan berupaya untuk menyelesaikan isu ini termasuklah dengan pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2 ini.

Walaupun Kerajaan Negeri Selangor mengatakan sudah memberi kelulusan untuk pengambilan balik tanah untuk pakej 2A, 4A, 7A yang saya katakan tetapi *development order*nya belum lagi dikeluarkan. Maknanya kita belum dapat lagi untuk memulakan pembinaan Loji Rawatan Air Langat 2 ini dan mengalami kelewatan sebagaimana yang saya nyatakan sebentar tadi dan pastinya ia akan memberi kesan implikasi kewangan kepada kerajaan dengan yang saya kira sangat teruk juga Tuan Yang di-Pertua. Setiap hari kelewatan implikasinya akan memberi kesan kewangan kepada bahan binaan, kepada buruh dan ganti rugi dan sebagainya. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]

■1130

Tuan Ng Fook Heng: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Kerajaan Negeri Selangor ini dia main api dengan isu air. Laporan mengatakan Lembah Klang ini kekurangan air menjelang tahun 2014 tetapi Kerajaan Selangor kata 2019. Katakan 2019 itu betul, apa salahnya kita buat dulu air ini, lebih air daripada tiada air. Kemudian, kita pula orang Pahang, saya dari Pahang, saya difahamkan kita jual air ini ke Selangor hanya 10 sen per 1,000 *meter cube* kalau tidak salah saya. Jadi kalau di masa lain kalau hendak beli mungkin kita naikkan harga ke 20 sen per 1,000 *meter cube* ataupun kita tidak mahu jual langsung. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih banyak Yang Berhormat Senator Ng Fook Heng, rupanya wakil daripada Pahang. Jadi saya mengambil kesempatan jugalah jutaan terima kasih di atas keprihatinan Kerajaan Negeri Pahang kerana hendak membantu rakyat daripada negeri selain daripada negeri Pahang. Saya kira atas pertemuan-pertemuan rundingan dengan Kerajaan Negeri Pahang, sememangnya mereka sangat-sangat memberi kerjasama dan prihatin dengan nasib rakyat lain. Walaupun Kerajaan Negeri Selangor pada satu ketika sudah mengeluarkan satu unjuran mengatakan air akan dapat bertahan sehingga 2019 dan sebagainya tetapi apabila kita minta data-data tepat daripada mana konsultasi, siapa pihak konsultannya dan sebagainya supaya kita boleh buat rundingan, kita secara terbuka hendak buat rundingan yang mana satu betul.

Akan tetapi akhirnya mereka secara lisan mengatakan unjuran mereka tidak tepat. Jadi maknanya mereka menerima unjuran yang kita telah laksanakan, kajian yang telah kita laksanakan. Apatah lagi apabila mereka melengah-lengahkan pembinaan ini.

Kalau 2019 sekali pun, seperti Yang Berhormat katakan saya sangat-sangat setuju kerana semuanya sudah tersedia, kelulusan daripada Kerajaan Persekutuan untuk kebajikan rakyat Selangor, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Putrajaya ini, apakah salahnya kita laksanakan mengikut jadual supaya implikasi-implikasi negatif yang lain dapat kita elakkan dan semuanya adalah menggunakan berbalik kepada rakyat, menggunakan duit pembayar cukai dan duit rakyat. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Puan Hajah Dayang Madinah binti Tun Abang Haji Openg: Minta maaf Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya telah diarah oleh Dato' Haji Idris untuk mewakili beliau.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian ada, wakil daripada kementerian? Kalau ada silakan. Boleh, boleh.

9. Puan Hajah Dayang Madinah binti Tun Abang Haji Openg [Di Bawah P.M. 23(2)] minta Menteri Pelancongan menyatakan, apakah kejayaan kementerian dalam mengembangkan pelancongan domestik dan juga dari luar negara sejak 2009.

Timbalan Menteri Pelancongan [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Dato' Haji Idris bin Haji Buang atas pertanyaan ini. Sektor pelancongan domestik telah mencatatkan peningkatan sebanyak 43 peratus iaitu daripada 63.3 juta perjalanan pada 2008 kepada 90.5 juta perjalanan pada 2009. Ianya seiring dengan peningkatan jumlah perbelanjaan pelawat domestik yang meningkat sebanyak 23 peratus dari RM21.11 bilion pada tahun 2008 kepada RM25.98 bilion pada tahun 2009.

Data bagi tahun 2010 masih di dalam peringkat kajian. Kemasukan pelancong asing ke Malaysia amatlah memberangsangkan dengan kenaikan sebanyak 3.9 peratus iaitu dari 23.6 juta orang pelancong pada 2009 ke 24.6 juta orang pelancong pada 2010. Walaupun menghadapi cabaran ekonomi dunia yang tidak menentu pada 2010, pelancongan terus menjadi salah satu penyumbang utama kepada ekonomi negara dengan jumlah pendapatan pelancongan ataupun *tourism receive* dengan izin, sebanyak RM56.5 bilion pada 2010 berbanding dengan RM53.4 bilion pada 2009. Purata perbelanjaan pelancong juga turut meningkat dari RM2,257 seorang pada 2009 ke RM2,299 seorang pada 2010. Malaysia juga telah diiktiraf sebagai sebuah destinasi pelancongan utama dan disenaraikan sebagai antara sepuluh negara untuk *Best In Travel 2010* dan salah satu *Best-Value Destination 2010* oleh pihak penerbitan *Lonely Planet*. Sekian.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri Pelancongan yang sentiasa bekerja kuat untuk pelancongan Malaysia. Jadi Tuan Yang di-Pertua, dalam untuk menarik pelancong khususnya domestik untuk ke luar melancong ini, di antaranya ada lebih pendapatan, kemudian dalam faktor masa yang lebih lapang untuk cuti diri dan juga keluarga dan ada tempat yang menarik yang hendak dituju berbanding dengan satu terma '*no place like home*,' dengan izin.

Jadi saya ingin tahu daripada pihak kementerian, dalam kes ini apakah sebenarnya strategi yang membawa kepada kejayaan pelancong domestik tadi yang membolehkan faktor ketiga itu, faktor tempat dituju itu lebih menarik kepada pelancong-pelancong untuk keluar melancong dalam tempoh yang diberikan tadi. Kejayaan yang dicapai itu, apa sebenarnya yang memberikan tarikan yang sepatutnya kita *promote* dengan lebih baik untuk tahun 2011 ini. Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Senator Ir. Haji Zamri atas soalan tambahan. Apa yang diperkatakan oleh Yang Berhormat tadi seperti lebihan pendapatan dan juga masa sememangnya sudah berlaku di kalangan rakyat di negara kita. Jadi untuk memajukan lagi dan menambahkan perjalanan rakyat Malaysia sendiri ke merata-rata tempat, Kementerian Pelancongan setiap tahun mengadakan misi jualan domestik melalui Cuti-cuti 1Malaysia. Pada tahun 2010, kementerian melakukan MJD ataupun Misi Jualan Domestik di Johor Bahru, Kota Kinabalu dan di Kuala Terengganu dan diteruskan pada tahun ini, pada tahun 2011 di Kuching, Ipoh dan di Seremban.

Berkaitan dengan tempat-tempat yang dituju, mengikut statistik Kementerian Pelancongan, Kuala Lumpur adalah tempat utama yang pelancong domestik ingin lawati iaitu dengan jumlah 11.77 juta perjalanan ke Kuala Lumpur pada tahun 2009 iaitu 19 peratus daripada keseluruhan. Yang kedua adalah Sarawak, dengan 18 peratus keseluruhan dengan jumlah 10.32 juta orang. Ketiga adalah ke Johor dengan 16 peratus daripada jumlah keseluruhan dengan jumlah 8.23 juta orang. Kalaulah kita lihat daripada bandar-bandar ini dan negeri-negeri yang tersebut, di Kuala Lumpur tempat yang ditujui memang banyak kerana Kuala Lumpur adalah satu destinasi untuk membeli-belah ataupun *shopping*.

■ 1140

Apatah lagi pada tahun ini ada lebih 300 barangan di mana cukai importnya telah pun dihapuskan. Maknanya harga barangan ini sudah pun menurun dengan 30 peratus. Untuk Sarawak pula, pelancong-pelancong dari Semenanjung Malaysia untuk mengeratkan lagi perpaduan mereka suka melawat Rumah Panjang dan melihat kebudayaan di Sarawak. Selain daripada itu, mereka juga suka melawat ke kawasan alam semula jadi. Jadi itulah gambaran pelancong domestik dan memang Kementerian Pelancongan cergas untuk mempromosikannya sebab yang penting untuk pelancongan domestik adalah perpaduan ataupun *unity* di kalangan rakyat negara kita. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Saya ingin memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini, bahawa dimaklumkan bersama-sama kita pada pagi ini ialah satu rombongan daripada perwakilan Republik Rakyat Indonesia di DPR-RI yang diketuai oleh Yang Berhormat Aria Bima Timbalan Pengerusi Komisi VI... [*Tepuk*] Dewan Perwakilan Republik Indonesia bersama-sama dengan 11 orang perwakilan yang lain. Kepada Yang Berhormat Aria Bima dan anggota rombongan Dewan ini, saya mengalu-alukan kehadiran mereka ke Dewan kita pada tengah hari ini.

Semoga dengan kehadiran Yang Berhormat Aria Bima dan delegasinya ini akan mengukuhkan lagi tali persahabatan dan hubungan baik antara Parlimen Malaysia dan republik Indonesia yang telah sedia ada dan terjalin erat bapak. Terima kasih.

Teruskan, saya minta siapa ada tambahan. Kalau tidak ada saya pergi kepada pertanyaan nombor 10, Yang Berhormat Tuan Lee Cheam Choon.

10. Tuan Lee Cheam Choon minta Perdana Menteri menyatakan, terdapat projek-projek kerajaan yang diswastakan telah mengalami kegagalan atau kerugian kerana pihak yang dipertanggungjawabkan kurang berkemampuan. Adakah kerajaan akan bersikap lebih terbuka dan adil dengan hanya memilih pihak yang betul-betul berkemampuan dan berkecukupan untuk tujuan ini pada masa akan datang.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan]:

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Tuan Lee Cheam Choon. Pertamanya, saya ingin memaklumkan bahawa penswastakan di negara ini telah dilaksanakan bermula tahun 1983 dan saya juga ingin memaklumkan bahawa terdapat 513 projek yang telah diswastakan. Daripada 513 projek itu, 10 sahaja yang gagal kurang daripada dua peratus dengan lain-lain perkataan lulus 98 peratus. Kalau kita periksa lulus 98 peratus ini seumpama markah penuh. Oleh kerana itu, kenyataan menyatakan bahawa penswastakan itu gagal saya ingin menafikan bagi pihak kerajaan.

Seterusnya kita akan meneruskan projek penswastakan ini dengan nama baru iaitu Kerjasama Awam Swasta ataupun (PPP) dalam bahasa Inggeris dengan izin *Public-Private Partnership*. Mulai tahun 2010, kita membuka dengan cara iklan dan juga mengadakan apa yang kita sebut sebagai pelawaan cadangan, PC ataupun dalam bahasa Inggerisnya dengan izin, *Request For Proposal* (RFP). Saya ingin menyatakan ada beberapa cadangan *Request For Proposal* (RFP) ataupun dulu disebut penswastakan sekarang disebut *Public-Private Partnership* (PPP):

- (i) pembangunan Terminal Pengangkutan Awam Bersepadu di Gombak. Itu telah selesai proses cadangan;
- (ii) pembangunan Hospital Pengajar Universiti Islam Antarabangsa, Kuantan pun juga telah selesai proses cadangan;
- (iii) cadangan pembinaan Kompleks Pendaratan Ikan LKIM di Sandakan, Sabah ini masih di peringkat pra kelayakan;
- (iv) cadangan pembangunan Hospital Pakar Kanak-kanak Universiti Kebangsaan Malaysia, Cheras peringkat pelawaan cadangan ataupun kita panggil RFP;
- (v) cadangan pembangunan Pusat Asasi Sains Universiti Islam Antarabangsa Fasa III Gambang, Kuantan peringkat pelawaan cadangan; dan

- (vi) cadangan pembangunan Kompleks Perkhidmatan dan *Regulatory* Farmasi, Bangi peringkat pra kelayakan.

Ahli Yang Berhormat juga mencadangkan supaya kerajaan bersikap lebih terbuka dan adil dengan memilih pihak yang betul-betul berkemampuan. Saya ingin maklumkan bahawa enam cadangan ini, kita iklankan dalam akhbar-akhbar utama dan kita juga sekarang ini ada Unit Kerjasama Awam Swasta (UKAS) Jabatan Perdana Menteri dan kita juga ada *website* www.ukas.gov.my yang menerima cadangan-cadangan. Sebagai contoh pembangunan Terminal Pengangkutan Awam Bersepadu di Gombak kita menerima 60 cadangan daripada syarikat-syarikat. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat Tuan Lee Cheam Choon.

Tuan Lee Cheam Choon: Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang menjawab. Soalan tambahan saya adalah kepada syarikat yang telah gagal ataupun kerana tidak berkemampuan mereka telah menyebabkan kerugian kerajaan. Apakah tindakan telah diambil terhadap *company* sedemikian. Keduanya, adakah *Request For Proposal* bersamaan dengan *design and build* yang disebutkan kelmarin.

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: *Request For Proposal* ini ia dilakukan secara PFI iaitu *Private Finance Initiative* dalam bahasa Melayunya, Inisiatif Pembiayaan Swasta. Kaedah pembayarannya secara PFI dan hari ini saya menjawab soalan bagi pihak Yang Berhormat Menteri dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya sebenarnya tidak menjaga UKAS dan EPU, tetapi Yang Berhormat Timbalan Menteri kena tahu tentang segala perkara ini. PFI ini pembayarannya semua hendaklah dikeluarkan oleh syarikat itu terlebih dahulu. Projek selesai baru kerajaan bayar. Kalau syarikat itu tidak cukup duit memang tidak bolehlah. Jangan haraplah hendak boleh dapat PFI.

Kemudian PFI ini juga ada KPI yang tertentu. Katalah dibuat satu projek bangunan hospital misalnya bocor hospital itu. Kerajaan tidak akan membayar hospital itu sehingga bocor itu diperbaiki. Kalau macam tender *progress payment* kena bayar 15 peratus dan juga mengikut bagaimana projek itu dilaksanakan. Satu lagi jika konsesi PFI dapat konsesi 20 tahun maka kerajaan akan bayar selama 20 tahun. Jadi tidak akan bayar pada tahun pertama dan ia berbeza dengan *design and build* sebagaimana yang kita faham. Walaupun begitu, banyak syarikat mencadangkan kepada Unit Kerjasama Awam Swasta (UKAS) ini macam-macam projek.

Akan tetapi, syarikat-syarikat itu hendaklah memenuhi beberapa syarat. Katalah projek yang dicadangkan itu RM250 juta syarat pertama, syarikat berkenaan hendaklah pernah buat 150 juta projek kalau dia sendirian berhad. Kalau dia secara konsortium keseluruhan projek hendak buat RM250 juta, konsortium itu mesti ada *track record* buat projek sudah siap RM250 juta. Kewangan mesti kukuh, teknikal berkaitan mesti kukuh dan *net worth* ataupun nilai bersih syarikat itu mesti RM40 juta baru boleh penswastaan RM250 juta. Itu sebab 98 peratus lulus, dua peratus gagal Ahli-ahli Yang Berhormat. Segala urusan pengambilalihan projek penswastaan yang bermasalah dikendalikan oleh Kementerian Kewangan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat Dato' Mohammed Najeeb bin Abdullah.

Dato' Mohammed Najeeb bin Abdullah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kita ingin mengucapkan tahniah di atas kejayaan tinggi sehingga 90 peratus di atas semua projek kerjasama ataupun yang telah diswastakan setakat ini. Hanya dua peratus yang gagal. Soalan saya, adakah bagi projek-projek yang gagal ini kerajaan akan menanggung kos ataupun membayar pampasan. Ini kerana Tuan Yang di-Pertua di dalam Dewan yang mulia ini petang semalam kita telah meluluskan perbelanjaan anggaran tambahan yang kedua, di mana 84 juta bagi membayar pampasan kepada Syarikat Ace yang mengendalikan Akademi Pemanduan yang telah ditamatkan perkhidmatannya pada tahun 2006. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

■1150

Datuk Haji Ahmad bin Haji Maslan: Selalu orang menyebut yang gagal ini Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Mohammed Najeeb bin Abdullah, yang gagal ini MAS dan LRT, STAR LRT. Itu antara dua yang projek penswastan yang gagal dan kerajaan terpaksa *bail out* MAS dan *bail out* STAR-LRT. Tentulah ia melibatkan kos. Walaupun begitu segala asetnya, segala urusannya, segala keuntungannya sekarang ini kerajaan yang dapat semula. Memang lah terpaksa kita melakukan *bail out* yang berkaitan termasuk lapan lagi yang gagal. Akan tetapi yang selalu dalam kepala kita gagal MAS dan STAR-LRT. Itu yang utama yang gagal.

Walaupun begitu, MAS tidak tutup sekarang ini, segar bugar dan STAR-LRT pun masih lagi bergerak lancar dan memberikan keuntungan-keuntungan yang tertentu. Ia merupakan projek jangka panjang dan kita akan teruskan pembinaan yang lain untuk STAR-LRT ini sebagaimana yang telah diumumkan oleh kerajaan. Memang kalau ada gagal itu sakitlah sedikit Yang Berhormat. Akan tetapi Ahli-ahli Yang Berhormat satu kertas yang putih dan juga kain putih yang luas adalah sepuluh titik hitam, 98, 90 lagi titik putih, kertas itu masih putih dan kejayaan itu tetap kejayaan kerana 98 peratus berjaya. Terima kasih.

11. Puan Hajah Dayang Madinah binti Tun Abang Haji Openg minta Menteri Pelancongan menyatakan, berapakah bilangan "inap desa" (*homestay*) yang sudah beroperasi di Sarawak setakat ini dan bagaimanakah prestasi mereka.

Timbalan Menteri Pelancongan [Dato' Dr. James Dawos Mamit]: Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Yang Berhormat Senator Puan Hajah Dayang Madinah sehingga Februari 2011 sebanyak 21 buah *homestay* di Sarawak dengan bilangan bilik sebanyak 267 buah telah didaftarkan dengan Kementerian Pelancongan.

Pada 2010 jumlah kedatangan pelancong ke *homestay* di Sarawak adalah seramai 5,410 orang iaitu 3,616 orang adalah pelancong domestik dan 1,794 orang adalah pelancong asing. Manakala dari segi pendapatan pada tahun 2010 pendapatan *homestay* di Sarawak telah meningkat sebanyak 8.2 peratus iaitu RM543,408 berbanding pada tahun 2009 iaitu sebanyak RM502,416.31. Sekian.

Puan Hajah Dayang Madinah binti Tun Abang Haji Openg: Soalan tambahan saya, adakah Kementerian Pelancongan menganjurkan kursus atau latihan khas sebagai melengkapkan minat yang ada pada bakal-bakal pengusaha-pengusaha inap desa ataupun *homestay* dengan izin, sebelum mereka secara serius memulakan usaha tersebut?, Terima kasih.

Dato' Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat Senator atas soalan tambahan. Sebelum mereka memulakan pengusahaan *homestay*, Kementerian Pelancongan memberi kursus kepada mereka. Selain daripada itu kementerian memberi latihan dan kursus yang berterusan kepada para pengusaha *homestay* supaya mereka dapat mempertingkatkan pengetahuan dan kemahiran dalam mengusahakan *homestay* untuk menjadi sebuah perniagaan mikro.

Kedua, kementerian juga mempromosi *homestay* dengan lebih giat dan aktif di dalam dan luar negara dengan menyertai lebih banyak seminar, pameran, *roadshow* dan *travel mart* bagi mempromosikan produk *homestay* dengan lebih meluas. Sekian.

12. Dr Syed Husin Ali minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan, sama ada kementerian bersedia untuk meningkatkan mutu pengajian tinggi dengan mengambil tenaga pengajar dari universiti-universiti terkemuka seluruh dunia untuk mengajar di universiti-universiti awam kita dan sama ada cadangan tersebut lebih menjimatkan daripada menaja pelajar untuk belajar di luar negara.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi II [Dato' Saifuddin bin Abdullah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat yang bertanya. Untuk makluman Dewan yang mulia ini peningkatan jumlah tenaga pelajar yang berkualiti memang merupakan salah satu daripada elemen utama dalam memperkasakan IPT tempatan.

Dalam hal ini kementerian menasaskan supaya universiti-universiti penyelidikan mempunyai sekurang-kurangnya 75 peratus tenaga pengajar berkecayaan PhD manakala di IPT ataupun universiti lain mencapai tahap 40 peratus. Kementerian akan sentiasa membantu IPT untuk menyediakan ahli akademiknya untuk meningkatkan kecayaan ke peringkat PhD dan sebagainya.

Pada masa yang sama kita juga menggalakkan IPT dan universiti untuk menarik tenaga pengajar yang berkecayaan daripada luar negara. Beberapa insentif digunakan untuk menarik mereka terutamanya dari segi menjalankan penyelidikan dengan menyediakan pakej seperti dengan izin, *contract of service*. Pada waktu yang sama kita sedar bukanlah mudah untuk menarik mereka kerana gaji yang kita boleh tawarkan tidaklah selumayan yang mereka dapat. Terutama kalau mereka di universiti di negara-negara maju.

Oleh yang demikian, walaupun kita menggalakkan mengambil tenaga pengajar dari luar, pada waktu yang sama kita terus menghantar sejumlah pelajar kita dan juga pensyarah kita untuk melanjutkan pelajaran di luar negara kerana soal yang ditanya oleh Yang Berhormat sama ada lebih menjimatkan atau tidak, itu agak relatif juga. Pokoknya, kita juga perlu bangunkan sarjana tempatan kita sendiri. Terima kasih

Dr. Syed Husin Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Sebenarnya saya bersetuju bahawa bukan soal tenaga pengajar sahaja yang akan menentukan nilai dalam mutu universiti itu. Akan tetapi macam mana pun harus diakui bahawa universiti di Singapura, kesemua universiti di Singapura dan universiti di Hong Kong umpamanya mutu mereka, peningkatan mereka adalah dibantu terutama sekali oleh guru-guru dari luar yang datang. Walaupun saya – kalau kita menerima misalnya bukan itu faktornya apakah yang dipantau oleh kementerian tentang usaha-usaha yang dijalankan oleh semua universiti dalam negara untuk meningkatkan mutu mereka di peringkat antarabangsa. Terima kasih.

Dato' Saifuddin bin Abdullah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Antara aspek yang dipantau ialah bukan sahaja dari segi jumlah pensyarah dari luar negara. Sebab ini bukan soal bermain angka. Untuk menambah pensyarah dari luar negara itu boleh dibuat dengan pelbagai cara. Akan tetapi yang paling mustahak ialah bagaimana kita boleh menarik pensyarah tertentu atau jabatan tertentu untuk berkobolarasi dengan universiti kita khususnya dalam bidang tertentu. Model yang boleh kita bangun misalnya kalau kita mengambil sejarah institusi-institusi ataupun universiti yang melahirkan penerima-penerima anugerah *Nobel*.

Sebagai contohnya *Basel Institute for Immunology* atau *Chicago School of Economic*. Apa yang berlaku ialah di samping kita bekerjasama dengan pihak luar sama ada pensyarah atau institut atau universiti dari luar, ialah iklim kesarjanaannya itu. Itu yang sebenarnya akan menarik lebih ramai lagi pensyarah lain yang akan datang. Saya dapati bahawa strategi itu kita baru hendak mula. Maknanya kita bukan hanya memanggil ataupun menawarkan pekerjaan atau kontrak kepada seseorang profesor itu hanya untuk mengajar akan tetapi kebolehan dia untuk menarik mereka yang lain untuk datang bersama.

■ 1200

Walaupun saya sebutkan *the Basel Institute for Immunology* dan *Chicago School of Economic*, mungkin itu berpuluh tahun baru kita boleh sampai ke situ, tetapi itu Tuan Yang di-Pertua, arah yang kita hendak sampai. Yang Berhormat sebutkan contoh-contoh misalnya daripada Singapura itu, itu antara yang mereka lakukan. Misalnya, NUS bekerjasama dengan INSEAD dalam untuk *business school*. Satu model yang boleh kita gunakan dan sudah ada beberapa universiti melaksanakan misalnya UNIRAZAK dengan *Babson School of Business* dan beberapa universiti yang lain yang juga melaksanakan kerjasama yang strategik. Maknanya *beyond* dengan izin, melampaui sekadar menawarkan jawatan ataupun kontrak kepada profesor tertentu. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli Yang Berhormat semua, oleh kerana masa tidak mengizinkan, selesailah sudah bagi soal-soal lisan kita pada pagi ini.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan tamat]

USUL**WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN
DARIPADA PERATURAN MESYUARAT****12.01 tgh.**

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Liew Vui Keong]: Tuan Yang di-Pertua, Saya mohon mencadangkan:

“Bahawa walau apa pun peruntukan-peruntukan Peraturan Mesyuarat 11, Majlis Dewan Negara hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga telah selesai semua urusan kerajaan yang tertera dalam Aturan Urusan Mesyuarat pada hari ini diputuskan dan diluluskan dan selepas itu Majlis mesyuarat akan ditangguhkan kepada satu tarikh yang tidak ditetapkan”

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi II [Dato’ Saifuddin bin Abdullah]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujukan.

Usul dikemukakan bagi diputuskan; dan disetujukan.

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG PIHAK BERKUASA
PEMBANGUNAN TENAGA LESTARI 2010****Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga**

Aturan Urusan Mesyuarat dibaca bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguh atas masalah, “Bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang”. **[27 April 2011]**

Tuan Yang di-Pertua: Saya minta Yang Berhormat Puan Hajah Zainun binti A. Bakar berucap.

12.02 tgh.

Puan Hajah Zainun binti A. Bakar: *Bismillaahir Rahmaanir Rahim. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh* dan salam 1Malaysia. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana membenarkan saya untuk membahaskan Rang Undang-undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari 2010. Saya juga ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan kerana membentangkan Rang Undang-undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari 2010 atau *Sustainable Energy Development Authority*, atau SEDA Malaysia dengan izin, ini bagi melengkapi dan *complementary* kepada Rang Undang-undang Tenaga Boleh Baharu yang telah diluluskan di Dewan yang mulia ini semalam.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menyentuh berhubung Bahagian II, rang undang-undang ini yang merangkumi pelbagai aspek pihak berkuasa seperti tatacara penubuhan pihak berkuasa dan sebagainya. Saya ingin menyentuh secara khusus berhubung dengan Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari ini adalah penting memenuhi syarat integriti iaitu ketelusan, akauntabiliti dan keterbukaan seperti telus dan bertanggungjawab. Perkara-perkara berhubung dengan ketelusan, akauntabiliti dan keterbukaan ini dinyatakan di dalam fasal 9, fasal 12, fasal 14, fasal 20 dan fasal 38 dalam rang undang-undang ini. Peruntukan-peruntukan ini membuktikan kesungguhan kerajaan untuk mewujudkan badan yang telus dan bertanggungjawab.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh Bahagian III rang undang-undang ini berhubung dengan fungsi dan kuasa pihak berkuasa SEDA. Saya amat tertarik dengan fasal 15 rang undang-undang ini yang dengan jelas menyatakan fungsi pihak berkuasa yang antara lain fungsi SEDA adalah untuk menasihatkan Menteri berhubung tentang segala perkara tentang tenaga lestari termasuk tentang dasar, undang-undang dan tindakan selain menggalakkan dan melaksanakan objektif dasar negara bagi tenaga boleh baharu.

Sehubungan itu, saya ingin mendapat penjelasan dan mencadangkan kepada kerajaan. Apakah langkah kerajaan bagi menggalakkan, merangsang, memudahkan dan membangun tenaga lestari negara? Apakah langkah kerajaan bagi menggalakkan penyertaan dan pelaburan sektor swasta dalam memacu perkembangan sektor tenaga lestari? Apakah langkah strategik dan tindakan kerajaan bagi meningkatkan kesedaran awam kepada keperluan tenaga boleh baharu dan kefahaman tentang fungsi SEDA sendiri?

Saya juga ingin memberikan cadangan kepada kerajaan. Memandangkan Terengganu berhampiran dengan laut dan terdapat banyak juga pulau-pulau, saya mencadangkan kepada kerajaan untuk menggunakan tenaga angin bagi menjana tenaga elektrik di Terengganu dengan bekerjasama dengan kerajaan negeri atau anak-anak syarikat kerajaan negeri Terengganu dari segi kepakaran dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya, saya ingin membangkitkan fasal 43 yang terkandung dalam Bahagian VI mengenai perlindungan terhadap guaman dan prosiding undang-undang yang menyatakan tiada tindakan guaman, pendakwaan atau prosiding lain boleh diambil atau dibawa, dimulakan atau dibuat dalam mana-mana mahkamah terhadap Menteri, pihak berkuasa dan mana-mana anggota pihak berkuasa dengan apa-apa perbuatan, keaiban dan keingkaran yang dilakukan walaupun dengan suci hati.

Peruntukan ini bagaikan memberi kekebalan kepada Menteri dan pihak berkuasa. Oleh itu, adalah tidak wajar peruntukan ini diwujudkan kecuali dengan mempunyai alasan yang kukuh.

Saya juga ingin mencadangkan agar anggota dan kakitangan pihak berkuasa tidak boleh dilantik atau kekal sebagai anggota pihak berkuasa jika ia menjadi pegawai mana-mana syarikat yang dilesenkan di bawah Akta Tenaga Boleh Baharu 2010 bagi mengelakkan konflik kepentingan dan keperluan persaingan yang adil. Sekian, terima kasih. Saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Datuk Akbar bin Ali.

12.08 tgh.

Datuk Akbar bin Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, selamat pagi, *zao an* dan *vanakkam*, dengan izin.

Saya ingin sambung apa yang saya pernah cakap dan Yang Berhormat Timbalan Menteri telah bertanya berkenaan dengan hidrogen dan keseimbangan saya tentang penggunaan *solar energy* semalam. Akan tetapi sebelum itu, saya ingin memperkatakan Tuan Yang di-Pertua bahawa prakarsa kerajaan ini memang tepat pada masanya kerana 20 tahun dahulu pun sudah dibayangkan oleh para saintis bahawa RE adalah satu kemestian dan ia bukanlah satu pilihan. Dua sebab utama telah saya berikan semalam iaitu penduduk dunia yang bertambah dan peningkatan aktiviti ekonomi, dan juga kalau kita boleh *share*, keselamatan yang mengganggu atau yang memberi kesan kepada penduduk-penduduk wanita di dunia ketiga di mana 2.5 juta mati setiap tahun kerana penggunaan bahan kayu api di dalam rumah masing-masing. Maka RE adalah satu pilihan yang boleh kita sediakan untuk mereka.

■1210

Seterusnya saya ingin memperkatakan bahawa kita kena terima hakikat bahawa hampir setiap satu perkara ada *pros and cons* dengan izin, positif dan negatif. Begitu juga dengan RE. Jadi, kita tidak boleh terlalu romantik apabila kita mengatakan RE ini seolah-olah ia tidak ada kelemahan ataupun *zero defect*. Ketiga dan penting ditekankan kerana perkara ini baru, rakyat perlu dididik tentang *pros and cons* RE yang kita bincangkan hari ini, yang mana akan ditadbirkan oleh pihak berkuasa yang akan diwujudkan supaya akan timbul *awareness* berkenaan dengan keperluan RE ini bersama-sama kebaikan dan kelemahannya. Dengan itu kita harap nanti akan wujud dengan izin, *collective ownership* tentang RE ini, yang demikian memudahkan usaha kerajaan.

Saya harap ia dapat dilaksanakan dengan lebih profesional dan lebih baik apa yang telah diadakan di Hilton Hotel di mana saya telah dijemput dan saya ucap terima kasih kerana itu satu lagi proses pembelajaran sebahagian daripada proses tiga 'L'. Akan tetapi saya rasa eloklah setiap forum dijemput orang yang pakar tentang kebajikannya dan juga bersedia memperkatakan kelemahannya tentang satu-satu RE itu.

Hari itu hanya diterangkan betapa baiknyanya *nuclear energy* dan tidak pun disebut masalah keselamatan yang menimpa seperti mana yang dialami oleh Jepun pada 11 Mac yang lalu. Jadi, dengan penerangan kelemahan dan kebajikannya maka rakyat akan dapat memilih dengan mudah dan sudah tentulah tidak ada yang hitam dan tidak ada yang putih kerana gagak pun ada putihnya dan kapas pun ada hitamnya. Jadi, atas prinsip itu kita bersedia menerima RE tetapi kita kena menentukan *the right optimum mix*. Pada saya empat faktor penting dalam menentukan *the right optimum mix* ini adalah seperti berikut:

- (i) keselamatan (*safety*);
- (ii) *clean* atau kebersihan RE itu;
- (iii) *the economics of that particular* RE; dan
- (iv) *sustainability* atau kelestariannya ataupun kemapanannya.

Apabila kita diberitahu *the right optimum mix* ini maka dengan mudah rakyat dapat menyokongnya. Seterusnya, kita kena juga terangkan dengan jelas dan bukan berselindung di sehelai lalang. Kita mesti terangkan *the cost of production* atau kos di tahap pengeluaran dan selepas itu kos di tahap penggunaan atau *consumption level*. Kos pembangunan CAPEX dan juga kos OPEX nya. Demikian kita boleh pemilihan dengan lebih baik. Sebagai contoh kita selalu didendangkan dengan apa yang dikatakan *energy saving bulbs*.

Saya setuju ia boleh menjimatkan atau *conserve energy* tetapi kos CAPEX nya tinggi walaupun kos operasinya memang rendah dan bil elektrik akan lebih murah. Akan tetapi satu batang lampu *energy saving bulbs* ini, harganya lebih kurang RM200 sebatang berbanding dengan T8 harganya lebih kurang RM12 ke RM15. Jadi, sudah tentu di luar jangkauan kemampuan terutamanya mereka yang berpendapatan rendah dan sederhana. Ini adalah di antara perkara yang perlu difikirkan oleh pihak berkuasa ini yang tertera di bawah seksyen 15 daripada 12 fungsi yang disenaraikan.

Seterusnya saya harap badan yang ditubuhkan ini – saya hendak menyambung apa yang saya hendak cakap semalam tetapi tidak dijawab oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri mungkin terlepas pandang. Untuk mempertingkatkan atau mengoptimumkan RE yang bakal dikeluarkan ini, pihak berkuasa ini juga mesti mampu melihat di luar bidang kuasa menjana RE itu sendiri, dapat melihat *connectivity* antara penjanaannya dan penggunaannya untuk dimaksimumkan RE yang bakal dijana itu.

Sebagai contoh, kalau kita proses *biomass* atau sampah-sampah yang dibuang di *landfill* ia memang boleh mengeluarkan tenaga dan tenaga ini pula mestilah misal kata digunakan oleh *transportation industry* kerana di Malaysia antara penyumbang utama kepada pencemaran ataupun *carbon dioxide emission* (CO2) adalah di bidang industri. Jadi, kalaulah penjaan itu dapat digunakan oleh *transportation industry* maka CO2 itu dapat dikurangkan kira-kira 4 peratus kalau diberikan kepada *individual vehicle*. Ini juga perlu difikirkan bahawa 4 peratus itu tidak cukup dari segi *efficiency* nya.

Maka badan ini juga kena menasihatkan Menteri dan Menteri pula menasihatkan Kabinet khususnya Menteri Pengangkutan supaya dapat dikeluarkan dengan banyak dan kemudian digunakan oleh *mass transport* seperti LRT, MRT, bas dan sebagainya. Jikalau digunakan oleh *mass transport system* ini, maka pengurang CO2 akan meningkat kepada 80 peratus, yang demikian kita mendapat alam sekitar yang lebih bersih. *Connectivity* ini lah juga yang patut difikirkan oleh pihak berkuasa yang bakal diluluskan ini.

Menyentuh tentang hidrogen semalam yang memang saya ada cadangkan, saya juga tidak kata *hydrogen is the best. The cheapest and the cleanest is still nuclear energy* tetapi ia menghantui kita pada masa sekarang dari segi keselamatannya. Hidrogen mempunyai *minimum impact* ke atas *environment* kerana pengeluaran hidrogen – kalau kita menggunakan hidrogen ia akan mengurangkan *emission* CO₂ dan juga *Greenhouse Gas* (GHG). Memang ada *pollutant* nya dan *pollutant* nya ialah *nitrogen monoxide* tetapi sedikit. Oleh sebab itu pun saya tidak berani kata bahawa *hydrogen is the cleanest*.

Akan tetapi apa yang bagusnya hidrogen adalah cukup banyak, ia terdapat di dalam air, *natural gas* dan *biomass*. Namun kita jangan gunakan *natural gas* kerana kita akan berbalik balik menggunakan sebahagian daripada *fossil oil*. Jadi kita boleh tumpukan kepada air kerana dalam dunia ini 2/3 adalah air dan begitu juga dengan badan kita. *Molecular* yang dikeluarkan oleh hidrogen boleh digunakan secara langsung sebagai *fuel* untuk menggerakkan *vehicle* ataupun kenderaan dan ia boleh digunakan untuk memasak air serta boleh digunakan menjana *electricity* untuk tujuan domestik dan industri.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, hidrogen telah digunakan untuk membekalkan *electricity* bagi kapal angkasa selama dua dekad yang lalu. Asap yang dikeluarkan oleh *fuel* itu boleh di *convert* menjadikan air yang bersih dan air itu diminum oleh kru *space shuttle*, jadi tidak ada *waste*. Jadi, saya hendak katakan tadi hidrogen sudah lama digunakan sebagai sumber *electricity* untuk *space shuttle*.

Daripada *methane* pula boleh dikeluarkan *hydrogen* dan *carbon monoxide*, di mana *carbon monoxide* itu sendiri bila diproses boleh mengeluarkan hidrogen semula. Untuk makluman, kerana hendak tahu bagaimana kedudukan *production hydrogen* ini. Pada tahun 2004 sebanyak 50 *million* tan hidrogen telah dikeluarkan dan meningkat setiap tahun 10 peratus. 50 juta tan ini adalah *equivalent, 170 million tan oil equivalent*, begitulah banyaknya. Nilainya dari segi komersial adalah sebanyak USD135 bilion. Kos pengeluarannya jika *on site* hanyalah USD0.32 bermakna 32 sen sahaja *in US cent*, sepaun. Jika sekarang lebih kurang 90 sen duit kita.

■ 1220

Kalau tidak dikeluarkan *on site*, di luar *site* nya kosnya meningkat sedikit kepada USD1 ke USD1.40 *sepound* dan ini kita boleh bandingkan kalau kita gunakan *comparative analysis* nanti *comparative cost* kita akan tahulah yang mana lebih murah. Saya tidak kata hidrogen termurah.

Berkenaan solar pula, kita memang setuju *Germany* berbeza dengan Perancis yang menggunakan banyak nuklear. *Germany* adalah antara negara yang banyak menggunakan *solar energy* dan saya lihat Bangladesh juga telah mengambil kesempatan ini kerana di sana ramai yang miskin dan menggunakan *solar energy* maka ramailah perempuan dan wanita yang bekerja telah dapat bekerja di rumah dengan menjahit dan sebagainya.

Ini kerana lampu boleh dinyalakan *even* waktu malam. Ia menambahkan *the length of working hours*, dan dengan itu menambah pendapatan. Solar pula kalau hendak cari kebaikan kerana tadi kita cakap tentang hidrogen. Solar mempunyai sumber potensi yang cukup besar. Saya pun tidak dapat hendak membayangkan ia sebanyak 3.85 juta EJ (*exajoule*) berbanding angin hanyalah 2250 EJ dan biomass 3000 EJ. *So definitely solar has that potential*. Namun demikian saya ingin menarik perhatian badan ini nanti kerana tidak tertumpu hanya satu pihak tentang *solar energy* kerana dari segi *solar energy* ada dua jenis. Bergantung bagaimana ianya di *harvest* dan di *harness*, dengan izin.

Saya minta antara dua ini kerana satu ialah *passive solar energy* dan satu lagi *active solar energy*. Saya rasa yang aktif ini yang diberi perhatian. Saya juga ingin menarik perhatian pihak berkuasa ini supaya juga memberi perhatian kepada *passive solar energy* kerana ia juga mempunyai potensi yang besar dan ia mempunyai kos yang hampir *zero*. Ia boleh digunakan dalam *architecture*. Sebagai contoh *solar architecture* dan *urban planning*. Ia hanya bergantung antara lain *to position the building* berhubung dengan kedudukan matahari. Kita agak bernasib baik kerana kita berada di *Equator*, hampir *almost angle* Tuan Yang di-Pertua mudah diuruskan berbanding China dan Greek sebagai contoh terpaksa sentiasa dihalakan ke selatan dan *solar architecture* ini bukan benda yang baru.

Sebenarnya sudah lama digunakan konsep ini zaman BC oleh Socrates sebagai contoh. Rumah *Socrates' Megaron House* menggunakan konsep *passive solar energy*. Begitu juga kita sarankan kerana *food security* adalah satu masalah besar, kekurangan makanan dan saya juga telah sebutkan dalam Dewan yang mulia ini minggu lepas maka dalam bidang *agriculture* dan *horticultures* hendaklah juga diberikan perhatian dalam menggunakan *passive solar energy*. Tujuannya adalah untuk *optimize the capture of the solar energy in order to optimize or maximize productivity*.

Jadi kita harap ini diberi perhatian dan mungkin bermula dari sekarang kerana biasanya memakan masa yang begitu lama hendak dibuat kajian dan sudah cakap tiga tahun yang lalu kita mesti mula memikirkan tentang *vertical farming* untuk *future* berbanding *horizontal farming* yang kita buat sekarang dan sudah tentu dalam *vertical farming* ini ada *correlation* ataupun ada *value added*, ada *integration* antara *vertical farming* dengan *solar energy* ataupun *renewable energy* ini kerana dengan membina *vertical farming* menggunakan konsep ini dan *utilize or harness solar energy* kita boleh kontrol air, kita boleh kontrol kepanasan dan dengan itu kita boleh kontrol fotosintesis dan keupayaan mengawal fotosintesis ini *may be one of the keys to higher productivity*.

Tentang aktif solar pula, memang kita tahu menggunakan *photovoltaic panels* dan juga *solar thermal* yang mana *efficiency* nya bergantung kepada kemampuan *to harness the energy* contohnya *green roofing* tetapi kalau ia mahal, maka orang yang kurang kemampuan tidak akan dapat *benefit green technology* IE dalam konteks ini *green roofing*.

Akan tetapi saya ingin menarik perhatian apa pun ada kelemahannya, ia tidak *zero defect* maka saya ingin memetik kenyataan David Lee, *CEO of BioSolar*. Ini berkenaan dengan kekotorannya, “*The solar industry will have some of the same problems the electronics industry had unless we plan now*”

Ini badan yang hendak kita wujudkan kena *plan now* supaya kita tidak menghadapi *the same problem* yang diwujudkan oleh *electronic industry*. Kata beliau lagi, “*The solar industry involves a lot of toxic chemical.*” Mengikut *research* yang saya buat antaranya sebab David Lee tidak sebut arsenik, *cadmium telluride*, *hexafluoride* antara tiga toksik yang berbahaya *and we have to look at the life cycle of this material from mining to manufacturing*. Saya harap badan ini akan memberi perhatian kerana contohnya solar panel akan ada *problem* semasa hendak *dispose* kerana ia bukanlah sepanjang hayat.

Akan tetapi bernasib baik pula kerana sudah wujud *bio-plastic* sekarang yang *bio-degradable* dan ini adalah satu yang positif dalam konteks ini. Jadi dengan *observation* ini dan saranan ini Tuan Yang di-Pertua saya bersetuju dengan kewujudan badan ini dan tolonglah beri perhatian tentang perkara-perkara yang saya cakap ini dan kalau salah, datang dari saya, kalau betul itu adalah keagungan Tuhan. Sekian terima kasih, dan *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya ingin menarik perhatian semua Ahli Yang Berhormat di sini inilah contohnya Ahli Yang Berhormat yang ada di Dewan yang mulia di Dewan Negara sekarang ini menunjukkan beberapa *research and development*, pengkajian yang khusus telah dilakukan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Dalam konteks ini kerana kita meluluskan rang undang-undang.

Segala benda-benda yang penghayatan serupa ini wajar juga pihak kementerian mengambil secara serius dan pegawai-pegawai di kementerian mengambil perhatian yang serius bahawa sesuatu undang-undang itu agaknya perlu dikaji secara mendalam segala buruk baiknya dan apa yang disarankan oleh Yang Berhormat Datuk Akbar tadi ialah satu contoh dan mungkin agaknya Yang Berhormat Menteri dan kementerian perlu *engaged* dengan dia dengan izin untuk mendapatkan dia sebagai konsultan di luar nanti kerana saya berasa ingin merakamkan inilah saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat juga yang lain apabila berbahas tentang sesuatu hendaklah berkualiti. Ini yang saya harap, menjurus kepada tajuk yang kita bincangkan. Jadi tanpa membuang masa lagi saya persilakan Ahli Yang Berhormat Muhamad Yusof.

12.29 tgh.

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hanya ingin mengambil bahagian dalam perbahasan rang undang-undang ini secara ringkas sahaja. Saya ingin menyentuh dua tiga fasal yang mana perlukan penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berkenaan. Fasal yang pertama ialah fasal 8 mengenai dengan larangan seseorang anggota tidak boleh memegang apa-apa jawatan lain yang mana ini perlu dijelaskan.

Ini kerana bukan setakat saya sahaja memegang apa-apa jawatan atau pekerjaan lain sama ada yang dibayar saraan atau tidak tanpa terlebih dahulu mendapat kelulusan bertulis Menteri. Ini menunjukkan kepada kita terlalu luas skop ini.

■1230

Kalau kita nak cari sedangkan lantikan yang perlu dalam fasal 5, seorang pengerusi dan tidak kurang daripada dua tetapi tidak lebih daripada empat wakil Kerajaan Persekutuan dan tidak kurang daripada tiga tetapi tidak lebih daripada lima anggota lain yang mana syaratnya adalah orang yang dilantik di bawah seksyen 5(2) menyatakan... "...di bawah perenggan (1)(a) hendaklah seorang yang mempunyai pengalaman dan menunjukkan keupayaan dan profesionalisme dalam perkara yang berhubung dengan tenaga lestari, kewangan, kejuruteraan, perniagaan atau pentadbiran atau yang selainnya yang sesuai untuk pelantikan kerana pengetahuan, pengalaman atau kelayakan akademik mereka yang ikhlas." Syarat dalam fasal yang ke-8 ini menunjukkan kita nak cari seolah-olah orang yang tak ada kerja, penganggur, untuk berada dalam jawatankuasa ini.

Jadi, nak minta penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri, bagaimanakah perkara ini hendak dilaksanakan. Yang keduanya, dalam fasal 14 tentang penzahiran kepentingan. Di mana dalam fasal 14 ini saya melihat bahawa ianya dirangka dengan begitu teliti supaya ketelusan kepada jawatankuasa ini daripada pengerusi dan ahlinya tetapi pertanyaan yang saya perlukan penjelasan ialah bagaimana pihak kerajaan untuk memastikan perkara ini dapat berjalan lancar kerana penzahiran ini yang melibatkan suami isteri, ibu bapa, anak, anak angkat dan sebagainya termasuk syarikat-syarikat yang melibatkan jawatankuasa ini. Ini terlalu *detail* dan apa yang berlaku sebelum ini ialah penzahiran ini tidak pernah dihuraikan dalam rang undang-undang yang begitu jelas seperti mana rang undang-undang ini. Ini saya ucapkan tahniah tetapi pertanyaan saya, bagaimana ianya hendak dilaksanakan dan dipastikan agar benar-benar dapat menghayati atau melaksanakan kehendak undang-undang ini.

Yang ketiganya, fasal 16(2) - lantikan ejen. Di sini juga saya minta penjelasan kerana lantikan ejen-ejen ini adalah memerlukan satu ketelusan supaya jawatankuasa ini yang merupakan satu perbadanan yang baru betul-betul telus. Penjelasan ini saya perlukan, bagaimanakah kerajaan ingin melaksanakannya. Tuan Yang di-Pertua, yang akhir sekali, fasal 43 yang tadi telah disebut oleh Yang Berhormat Hajah Zainon. Saya rasa dalam keadaan sekarang ini, fasal 43 yang memberikan imuniti kepada jawatankuasa ini yang tidak boleh dicabar, tidak boleh disentuh sama ada di mahkamah atau apa-apa jua merupakan satu fasal yang saya rasakan tidak perlu diwujudkan dalam rang undang-undang ini untuk memperlihatkan ketelusan SEDA. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong dengan syarat fasal 43 ini digugurkan daripada rang undang-undang ini. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Itu pandangan Yang Berhormat dan agaknya pihak kementerian kena buat satu pendekatan. Tengok sama ada sesuai ataupun tidak. Seterusnya, ada? Okey, Yang Berhormat Dr. Ramakrishnan.

12.33 tgh.

Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ada beberapa perkara. Saya setuju dengan penubuhan SEDA. Memang SEDA sangat penting untuk mengawal selia Rang Undang-undang Tenaga Boleh Baharu dan juga perlu untuk melaksanakan dan memajukan mekanisme FIT. Di samping itu saya juga mohon penjelasan untuk beberapa perkara. Satu ialah mengenai fasal 15.(g) berkaitan dengan fungsi pihak berkuasa. Adakah SEDA sudah menyediakan garis panduan mengenai pelupusan biomas selepas digunakan untuk dapat tenaga boleh baharu daripada kelapa sawit, padi ataupun bahan pelupusan yang lain dan juga adakah had pembebasan gas daripada pelupusan solar panel ditentukan. Perkara-perkara begini, adakah garis panduan sudah diadakan.

Yang kedua ialah, adakah ketua SEDA telah dilantik? Saya mohon supaya calon yang dilantik mesti telah menjalankan banyak kajian dan berpengalaman dalam bidang *renewable energy* dan juga adakah SEDA mengenal pasti pakar-pakar RE dan sistem kawal selia mekanisme FIT dan melaksanakan mekanisme FIT ini. Yang ketiga, apakah sumber kewangan utama SEDA dan berapakah bajet yang diperlukan untuk menguruskan SEDA? Adakah SEDA mempunyai apa-apa perhubungan dengan *Green Technology Corporation* ataupun ia di bawah *Green Technology Corporation* ataupun menggantikan *Green Technology Corporation*. Yang keempat, adakah sistem FIT ini dilaksanakan di mana-mana sekarang dan berapa lama ia dilaksanakan dan apakah keputusan yang didapati dalam projek-projek *pilot*. Terima kasih, itu sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Kalau tidak ada siapa-siapa lagi, saya persilakan Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

12.36 tgh.

Timbalan Menteri Tenaga, Teknologi Hijau dan Air [Puan Noriah binti Kasnon]:
Bismillaahir rahmaanir rahiim.

Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada empat orang Ahli Yang Berhormat Senator yang telah begitu prihatin mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari ataupun PBPTL. Semuanya menunjukkan keprihatinan Yang Berhormat bahawa peranan terhadap pihak berkuasa yang bakal dilantik ini sangat penting dan harapan daripada Yang Berhormat semua sangatlah tinggi agar apa yang dirancang untuk ditubuhkan ini akan mematuhi ataupun mencapai objektif dan matlamat rang undang-undang dan berkait dengan akta TBB yang telah diluluskan semalam.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya menjawab, mungkin ingin saya jelaskan di sini bahawa antara faktor utama yang akan menentukan kejayaan pelaksanaan mekanisme FIT di dalam Akta Tenaga Boleh Baharu semalam adalah satu, penggubalan Akta TBBnya yang menjadi kerangka perundangan yang mantap dan berkesan.

Dan ini akan menimbulkan keyakinan kepada pihak pembiaya ataupun pihak bank, institusi kewangan dan sebagainya untuk membantu penjana-penjana ataupun syarikat-syarikat dan juga termasuk individu bebas dan juga penubuhan dana khas bagi TBB ini ataupun Dana TBB yang akan menanggung kos tambahan bagi kadar tarif premium yang perlu dibayar kepada penjana TBB ini dan satu lagi adalah apa yang kita sedang bincangkan sekarang iaitu penubuhan agensi pelaksana mekanisme FIT ini sebagai satu badan pihak berkanun yang akan melaksana dan menguatkuasakan Akta Tenaga Boleh Baharu mengikut peraturan dan juga terma yang termaktub di dalam Rang Undang-undang Pihak Berkuasa Pembangunan Tenaga Lestari ini.

Menyentuh tentang perbincangan yang dimulakan oleh Yang Berhormat Senator Hajah Zainon berkenaan dengan fasal 43 iaitu perlindungan guaman. Ia juga disentuh oleh Yang Berhormat Dr. Ramakrishnan tak salah saya, tentang perlindungan guaman di dalam rang undang-undang ini dan juga melindungi menteri, anggota dan pihak yang terlibat daripada perlindungan guaman dan prosiding undang-undang yang menyatakan tiada tindakan guaman yang boleh diambil ke atas menteri dan pihak berkuasa ataupun anggota. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebenarnya merujuk kepada fasal 43 - Perlindungan terhadap guaman dan prosiding undang-undang - ini Yang Berhormat Tan Sri, perlindungan ini sebenarnya hanyalah terpakai kepada perbuatan atau keabaian jika perbuatan dan keabaian itu dibuat dengan suci hati dan bukanlah perlindungan secara *blanket*, dengan izin, ataupun secara keseluruhan secara melulu.

Ianya telah dikaji dan ianya bukan satu perkara baru di dalam perwujudan peruntukan ini di dalam akta-akta yang lain kerana sebelum ini atas nasihat Jabatan Peguam Negara, kita juga telah mengadakan peruntukan yang serupa untuk Akta Suruhanjaya Perkhidmatan Awam Negara dan juga beberapa akta yang lain.

■1240

Peruntukan ini memberikan perlindungan kepada menteri, kepada anggota SEDA Malaysia, kepada anggota jawatankuasa pekerja atau ejen SEDA Malaysia dan mana-mana orang yang bertindak secara sah bagi pihak SEDA Malaysia, jika mereka melakukan perbuatan atau keabaian atau keingkaran itu dengan suci hati. Peruntukan ini membolehkan para pegawai yang menjalankan tugas tanpa ragu-ragu dan tidak terganggu dengan sebarang tindakan saman ataupun pendakwaan terhadap mereka selagi mereka menjalankan tugas dengan suci hati. Peruntukan ini sebenarnya tidak menghalang sebarang tindakan guaman ataupun saman ke atas pendakwaan atau sebab-sebab lain seperti kecuai - *negligence* dengan izin, ataupun dengan *bad faith*, dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya...

Tuan Haji Muhamad Yusof bin Husin: Minta laluan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Jadi maksudnya fasal 43 ini bukanlah memberikan cek kosong kepada jawatankuasa ini.

Jadi maknanya dakwaan dan sebagainya masih boleh dibuat. Kalau begitu saya tarik balik. Tidak sokong....

Tuan Yang di-Pertua: Ya...

Puan Noriah binti Kasnon: Tiada sesiapa sebenarnya yang betul-betul berada di atas undang-undang, Yang Berhormat. Ia masih lagi tertakluk pada semua undang-undang yang terpakai di negara kita ini dan mestilah dibuat secara kecuaiian dengan sengaja, *bad faith* dengan izin, dan sebagaimana jenayah-jenayah yang lain yang dilakukan oleh anggota atau kakitangan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Hajah Zainun juga ada membangkitkan tentang fungsi dan kuasa pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari sebagaimana yang disebutkan dalam seksyen 15 rang undang-undang ini. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari mempunyai fungsi sebagai pihak berkuasa yang melaksanakan mekanisme *Feed-in Tariff* dengan izin, dan juga memantau pembangunan TBB di negara kita. Pihak berkuasa ini juga berperanan sebagai sebuah pusat sehenti atau *one-stop centre* dengan izin, bagi memastikan kerjasama antara pihak-pihak yang terlibat dalam penajaan TBB termasuklah perbincangan-perbincangan untuk menambah baik sepertimana cadangan yang bagus daripada Yang Berhormat Datuk Akbar bin Ali sebentar tadi, yang mana saya kira pengetahuan luas. *He is very knowledgeable*, Tuan Yang di-Pertua.

Saya mengaku kenyataan Tuan Yang di-Pertua sebentar tadi yang bolehlah kita panjangkan pada SEDA Malaysia apabila ditubuhkan kelak dan menjemput Yang Berhormat sebagai salah seorang jawatankuasa yang boleh sentiasa memberikan input pada pembangunan TBB ini dan juga melihat pelaksanaan SEDA Malaysia ini berhasil sebagaimana yang kita muktamadkan. Walaupun mungkin sebagai pakar yang mungkin dijemput hadir sahaja tetapi kita sangat berbesar hati Yang Berhormat kerana adanya keprihatinan daripada seorang Ahli Yang Berhormat di Dewan Negara ini yang sudi untuk bersama-sama dengan SEDA Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, betullah supaya orang seperti Datuk Akbar boleh datang, tidak perlu *lecture* lagi. Sebab dia ada *knowledge*, itu begitu baik. Kalau agaknya berinteraksi dahulu, apabila sampai ke Dewan ini - pendek, ringkas sahaja.

Puan Noriah binti Kasnon: Ya... [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Puan Noriah binti Kasnon: Betul itu. Seterusnya, untuk Ahli Yang Berhormat Hajah Zainun juga, sebenarnya penubuhan pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari yang dicadangkan adalah sebuah badan berkanun mempunyai kuasa undang-undang untuk melaksanakan dan menguatkuasakan Akta TBB bagi menyokong pelaksanaan mekanisme *Feed-in Tariff*. Ia supaya dapat dilaksanakan dengan lebih berkesan dan ia sangat penting dalam menentukan kejayaan pelaksanaan dasar dan pelan tindakan tenaga boleh baharu yang baru hendak bermula.

Walaupun sebelum ini sudah ada, tetapi tidak begitu berjaya kerana tiadanya kerangka undang-undang yang spesifik yang khas sebagaimana yang kita sedang bentangkan ini.

Mengenai strategi dan tindakan bagi meningkatkan kesedaran awam pula Yang Berhormat, pada keperluan TBB dan kefahaman tentang fungsi pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari ini, ada dua atau tiga lagi Ahli Yang Berhormat dan ia juga turut menyentuh. Untuk makluman semua, pihak Kabinet sebenarnya telah meluluskan polisi TBB ini pada 2 April 2010 yang lalu dan Kabinet juga telah meluluskan sama pelan tindakan TBB. Satu daripada lima teras strategik pelan tindakan TBB adalah untuk meningkatkan kesedaran orang ramai - *awareness program* dengan izin, dan pihak industri berhubung dengan peranan dan fungsi TBB secara khusus dan tenaga lestari secara amnya apabila SEDA ditubuhkan kelak, Tuan Yang di-Pertua.

Antara aktiviti utamanya adalah untuk meningkatkan kesedaran dan berinteraksi secara terus dengan *stakeholders*, orang ramai, pihak industri, pihak institusi kewangan dan juga pihak-pihak yang terlibat mungkin di peringkat negeri seperti pihak kerajaan tempatan dan lain-lain. Ia akan melibatkan aktiviti seperti melalui laman web, seminar, forum, media massa, bengkel, *roadshow* dengan izin, jelajah dan sebagainya. Saya kira sehingga setakat ini walaupun SEDA ini belum lagi ditubuhkan tetapi sebagai *communication plan* dengan izin, di peringkat awal ini Tuan Yang di-Pertua, beberapa siri forum di saluran Astro Awani dan juga temu ramah dengan akhbar-akhbar tempatan juga telah kita mulakan.

Begitu juga dengan... Agak tebal ini Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ringkas sahaja Yang Berhormat.

Puan Noriah binti Kasnon: Ringkas, ya. Harapan kebanyakan daripada Ahli Yang Berhormat agar SEDA ini dapat mentadbir urus sama ada kewangan ataupun tanggungjawab peranan secara telus dan berintegriti. Saya kira terdapat peruntukan di bawah Rang Undang-undang SEDA Malaysia ini dan juga ada Rang Undang-undang TBB yang memastikan ketelusan pengurusan SEDA Malaysia termasuklah pengurusan dana ataupun kewangan yang akan diperoleh.

Di bawah seksyen 20 Rang Undang-undang SEDA sendiri, SEDA perlu menyatakan, menyediakan penyata laporan akaun dan maklumat berkenaan dengan aktiviti dan kewangan sebagaimana yang dikehendaki dan diarahkan oleh menteri dari semasa ke semasa. Melalui seksyen 38 pula, SEDA Malaysia hendaklah menghantar satu salinan penyata akaun yang diperakui oleh juruaudit dan laporan ini hendaklah dibentangkan di kedua-dua Majlis Parlimen iaitu Dewan Rakyat dan juga Dewan Negara untuk semakan kita bersama. Mana yang salah, mana yang kurang tepat, kita boleh buat teguran.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Hajah Zainun juga ada mencadangkan agar anggota daripada kakitangan pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari tidak boleh dilantik ataupun kekal sebagai anggota pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari ini sekiranya beliau menjadi anggota mana-mana syarikat yang mengambil bahagian dalam penjanaaan TBB di bawah Akta TBB 2010 bagi mengelakkan kepentingan ataupun keperluan untuk persaingan yang lebih adil.

Sebenarnya Yang Berhormat, anggota pihak pembangunan tenaga lestari yang bekerja dan mempunyai sijil *Feed-in Approval* ataupun telah menerima Sijil Tarif Galakan di bawah fasal 14, Akta TBB 2010, mereka perlu menzahirkan kepentingan kepada pihak berkuasa pembangunan tenaga lestari. Selain daripada itu, anggota tersebut tidak boleh hadir ataupun mengambil bahagian dalam mana-mana perbincangan SEDA Malaysia, tidak boleh mencukupkan kuorum berkaitan dengan kepentingannya, perlu menzahirkan kepentingan mereka, dan kakitangan SEDA Malaysia juga tertakluk pada syarat-syarat lantikan yang akan diberikan secara bertulis melalui surat lantikan kepada mereka dan mereka harus mematuhi syarat-syarat lantikan tersebut.

Tambahan daripada Yang Berhormat Hajah Zainun juga, Tuan Yang di-Pertua, tentang pelaburan sektor swasta sama ada kita menggalakkan pelaburan daripada sektor swasta. Mungkin sektor swasta yang besar ini untuk membangunkan tenaga lestari supaya lebih pesat memacu pembangunan ini. Sebenarnya langkah utama adalah untuk melalui pelaksanaan sistem tarif galakan di bawah Akta TBB ini, galakan dan juga insentif. Dalam bentuk insentif *Feed-in Tariff* ini kita terbuka. Kita buka kepada syarikat swasta, individu, penjana yang sudah sedia ada masuk dalam beberapa program kita seperti *small and renewable energy program* (SREP).

■1250

Mereka boleh sama ada mohon baru ataupun hendak menukar daripada yang sedia ada dan bakinya mohon untuk masuk dalam rancangan skim ataupun tarif galakan *Feed-in Tariff* ini di bawah Akta Tenaga Boleh Baharu (TBB) dan perlu mengikuti ataupun memenuhi syarat sebagaimana yang terbuka kepada kumpulan ataupun syarikat individu yang lain juga. Syarikat negeri saya kata boleh mohon, syarikat asing boleh mohon, PBT boleh mohon tetapi mesti memenuhi beberapa syarat yang telah ditetapkan khasnya penglibatan ekuiti syarikat asing ataupun penglibatan kerajaan negeri itu melalui anak syarikat mereka dengan sebagainya.

Saya kira Tuan Yang di-Pertua, dengan adanya kerangka perundangan dan juga tarif galakan ini, pastinya akan dapat beri rangsangan kepada pembangunan tenaga boleh baharu ini pada masa akan datang. Kalau sebelum ini harapan kita di bawah RMKe-9 untuk mendapatkan 350 megawatt penjanaan RE tetapi kita cuma dapat capai lebih kurang 17 peratus sahaja daripada 350 megawatt itu. Maknanya penjanaannya secara keseluruhan *mix generation* tidak sampai 1 peratus pun.

Akan tetapi kita sangat-sangat berharap melalui juga contoh yang kita kaji daripada negara-negara Barat, negara-negara yang telah berjaya, *insya-Allah* melalui mekanisme *Feed-in Tariff* ini ataupun tarif galakan ini, *insya-Allah* kita akan dapat memacu perkembangan tenaga boleh baharu ini sebagaimana yang kita sasarkan dalam jadual, dalam buku panduan yang kita telah edarkan kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat.

Saya kira ia juga akan dapat menarik minat institusi kewangan ataupun bank-bank untuk memberi pinjaman terhadap pembinaan ataupun penglibatan *business* ataupun perniagaan dalam tenaga boleh baharu di negara kita ini kerana ada jaminan daripada syarikat utiliti. Wajib. Kalau sudah lulus, wajib untuk syarikat utiliti untuk membeli penjanaan tenaga TBB yang dikeluarkan ini.

Mengenai tenaga angin. Disentuh sekali lagi oleh Yang Berhormat Senator Hajah Zainon. Akan tetapi semalam saya sudah jawab tetapi Yang Berhormat tidak dapat berucap. Sebenarnya kekuatan angin yang ada di negara kita masih belum dapat kita secara *viable* untuk kita masukkan dalam lima sumber TBB kerana belum lagi ada pembuktian yang secara jelas bahawa angin ini berpotensi untuk menjana dan kita masih melangsungkan kajian angin di seluruh negara. Kita akan membuat pemetaan potensi angin di tempat-tempat yang tertentu yang mana yang konsisten dan sebagainya bersama-sama dengan Kementerian Tenaga, Teknologi Hijau dan Air ini bersama dengan MOSTI, bersama-sama dengan SIRIM dan juga dengan kerjasama Universiti Malaysia Terengganu yang kini sedang menyiapkan peta angin yang komprehensif supaya mungkin menjelang akhir tahun 2011 ataupun 2012 apabila selesai kajian mereka ini mungkin boleh dibentangkan kepada SEDA Malaysia untuk menambah sumber seperti di dalam jadual Akta Tenaga Boleh Baharu (TBB) yang telah kita putuskan semalam.

Tentang saranan Yang Berhormat Senator Datuk Akbar bin Ali juga tadi, saya sangat-sangat bersetuju. Bukan sahaja kalau dalam bengkel atau dalam forum kita hendak *highlight* tentang kelebihan satu-satu sumber sahaja tetapi kita mesti juga turut sama *highlight* mengkaji kelemahan dan keburukan supaya kita dapat satu keputusan yang terbaik. Teknologi mana, sumber mana yang perlu kita dahulukan atau yang perlu kita beri fokus dan banyak tadi yang disebut oleh Yang Berhormat Senator tentang solar, tentang aktif solar, pasif solar, tentang hidrogen dan sebagainya dan itu saya kira apabila kita panggil Yang Berhormat untuk turut sama berbincang dengan SEDA Malaysia, *insya-Allah* kita akan bincang secara lebih mendalam dengan bukti-bukti Yang Berhormat boleh bawa. *Insya-Allah*. Lebih kurang boleh jadi pakar rujuk kita juga, Yang Berhormat. *Insya-Allah*... [Tepuk] Pakar statistik dan juga pakar dalam membuat bacaan kajian secara mendalam. Syabas dan tahniah, Yang Berhormat Senator.

Tuan Yang di-Pertua, tentang *connectivity* juga Yang Berhormat Senator. *Connectivity* penjanaan dan penggunaan. Misalnya kita boleh jana tenaga daripada *solid waste* misalnya dengan izin, ataupun daripada *biomass* dan kemudian mungkin sisanya itu kita boleh kaitkan dengan kegunaan untuk sektor pengangkutan misalnya ataupun mungkin pembuatan, hasil-hasil kraf tangan lain misalnya.

Jadi ini juga satu pandangan yang sangat baik dan saya kira *insya-Allah* akan memerlukan sinergi ataupun memerlukan kerjasama, perbincangan dengan pihak-pihak lain seperti pihak Kementerian Pengangkutan, pihak MOSTI, pihak Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar termasuk juga pihak Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani, mungkin.

Insha-Allah tidak mustahil dengan adanya SEDA Malaysia kelak, kita akan turut sama meletakkan ia sebagai salah satu fungsi dan peranan untuk membangunkan tenaga TBB langsung dengan *connectivity* yang baik untuk beberapa sektor yang lain.

Begitu juga dengan hidrogen, Yang Berhormat. Kita juga akan masukkannya dalam perhatian pegawai-pegawai dan pakar-pakar saya. Ada di belakang ini. Saya harap dapat dicatat dan akan buat perbincangan secara lebih mendalam tentang cadangan-cadangan dan input-input yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat sebentar tadi.

Tentang calon CEO. Saya kira Yang Berhormat Senator Dr. Ramakrishnan, adakah calon CEO SEDA Malaysia sudah dikenal pasti. Saya kira Yang Berhormat, apabila lulus sahaja Rang Undang-undang SEDA ini, sebenarnya kuasanya adalah terletak di tangan Menteri. Mengikut Rang Undang-undang SEDA Malaysia ini, Menteri mempunyai kuasa melantik seorang yang pengalaman, kepakaran, profesionalisme dalam perkara-perkara yang berkaitan dengan tenaga lestari. Pastilah ini satu perkara yang sangat fokus, yang sangat memerlukan kepakaran khas dan saya yakin berilah kelebihan itu kepada Yang Berhormat Menteri sebagaimana yang termaktub dalam rang undang-undang ini untuk mencari calon yang terbaik untuk menjayakan pembangunan tenaga lestari di negara kita supaya apa yang kita sasarkan iaitu dapat menjana sebanyak 2,080 megawatt tenaga TBB menjelang 2020 termasuklah mengurangkan sebanyak 42 juta tan *carbon dioxide* akan dapat tercapai sebagaimana yang dijanjikan oleh ataupun yang ditegaskan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri semasa Deklarasi Copenhagen pada tahun 2009.

Saya kira calon-calon sama ada untuk anggota, untuk CEO adalah juga melalui proses tapisan, proses *interview* yang biasa. Kena hantar CV, kena hantar laporan pengalaman dan pasti akan melalui saringan yang cukup ketat kerana ini adalah satu-satunya akta yang akan menjadi *anchor* kepada kejayaan Akta Tenaga Boleh Baharu (TBB) yang telah dibentangkan semalam.

Sekali lagi Tuan Yang di-Pertua, jutaan terima kasih atas keprihatinan dan sokongan semua. *Insha-Allah* kita akan sama-sama membina negara maju dengan mengurangkan *carbon dioxide* menjelang tahun 2020 bersama-sama aspirasi Yang Amat Berhormat Perdana Menteri di samping kita semua ingin menikmati suasana yang lebih segar dengan adanya penajaan tenaga boleh baharu yang lebih tinggi di masa hadapan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, tengok masa itu agaknya satu minit. Ada lagi sebelum kita berehat jam satu tengah hari. Maka seterusnya saya fikir kita rehat dan sambung semula pada jam 2.30 petang. Sekian, terima kasih.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Timbalan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa

Fasal-fasal 1 hingga 49 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Jadual diperintah jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG JURUANALISIS MAKANAN 2010

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

Timbalan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

2.37 ptg.

Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu bahawa rang undang-undang bernama suatu akta untuk menubuhkan Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia untuk mengadakan peruntukan bagi pendaftaran seorang pengamal juruanalisis makanan dan untuk mengawal selia amalan juruanalisis makanan dan bagi perkara-perkara yang berhubung dengannya dibaca kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, keperluan untuk mewujudkan suatu akta untuk mengawal amalan juruanalisis makanan mula dibangkitkan oleh Institut Teknologi Makanan Malaysia semasa Mesyuarat Majlis Penyelidikan dan Kemajuan Sains Negara (MPKSN) pada tahun 1994. Ini kerana tiada undang-undang yang mengawal amalan juruanalisis makanan., Akta Ahli Kimia 1975 tidak menyediakan peruntukan yang mengiktiraf dan mendaftar profesional di bidang sains dan teknologi makanan dan profesional tersebut tidak dibenarkan menjalankan analisa kimia dan mengeluarkan laporan analisis makanan di bawah akta tersebut.

Akta Ahli Kimia 1975 hanya mengiktiraf ahli kimia berdaftar dan ahli farmasi berdaftar. Manakala Akta Makanan 1983 memberi kuasa kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan melantik juruanalisis khusus untuk penguatkuasaan Akta Makanan 1983 sahaja, di mana akta ini tidak mengawal amalan profesion juruanalisis makanan. Di bawah Akta Makanan 1983, tiada peraturan dibuat untuk mengawal kelayakan, kelakuan dan tugas juruanalisis makanan.

Oleh itu sebagai alternatif, Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 telah disediakan oleh Kementerian Kesihatan dengan kerjasama agensi kerajaan dan badan profesional yang berkaitan.

Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 adalah bertujuan mengadakan peruntukan bagi penubuhan Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia, pendaftaran orang yang menjalankan analisis makanan sebagai juruanalisis makanan, mengawal selia amalan juruanalisis makanan dan perkara-perkara yang berkaitan dengannya.

Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 ini dapat menjamin semua laporan analisis makanan hanya dikeluarkan oleh juruanalisis makanan yang berwibawa di negara ini bagi mengelakkan sebarang keraguan dan pertikaian terhadap sesuatu laporan analisis makanan.

■1440

Ini dapat meningkatkan kredibiliti Sijil Analisis Makanan yang dikeluarkan oleh juruanalisis yang berkeelayakan, kompeten dan berdaftar bagi menyokong perkhidmatan analisis makanan untuk keperluan domestik dan eksport makanan.

Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 akan memberi impak kepada aktiviti keselamatan makanan, sejajar dengan perkembangan industri makanan negara terutamanya *enterprise*, kecil, sederhana atau EKS. Dalam memajukan industri makanan domestik, perkhidmatan analisis adalah amat diperlukan oleh EKS. Rang undang-undang ini akan membantu EKS dan sederhana mendapat akses kepada perkhidmatan analisis yang berwibawa melalui pendaftaran juruanalisis makanan yang dikawal di bawah rang undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 merupakan suatu lonjakan besar yang dapat meletakkan Malaysia setaraf dengan negara maju. Tindakan ini akan menguntungkan negara pada peringkat domestik dan antarabangsa. Dengan itu negara akan mampu bersaing secara kompetitif dalam perdagangan makanan di peringkat global. Dasar kerajaan untuk menjadikan Malaysia sebagai halal hub di rantau ini tidak akan dapat direalisasikan tanpa sokongan perkhidmatan makmal yang mempunyai juruanalisis makanan yang kompeten dan berwibawa.

Laporan analisis tidak akan dipertikaikan sekiranya juruanalisis didaftar di bawah perundangan negara. Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 akan menyokong dasar kerajaan untuk menjadikan Malaysia sebagai halal hub di peringkat global melalui perkhidmatan analisis berwibawa bagi makanan halal. Dengan itu rang undang-undang ini secara langsung dapat meningkatkan keyakinan dan pemasaran makanan selamat di peringkat global serta meningkatkan daya saing negara.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 akan menyediakan satu prasarana yang boleh mengawal amalan profesion juruanalisis makanan di sektor awam dan swasta bagi melindungi kepentingan awam. Antara perkara-perkara yang diperuntukkan di dalam rang undang-undang ini adalah seperti berikut:

- (i) perkara permulaan berkaitan dengan rang undang-undang ini;
- (ii) penubuhan Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia; dan
- (iii) pendaftaran Juruanalisis Makanan Tatatertib Analisis Makanan dan peruntukan-peruntukan am.

Melalui Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 ini akan melengkapkan aktiviti keselamatan dan kualiti makanan negara sejajar dengan hasrat kerajaan untuk memastikan makanan adalah selamat. Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 juga akan memperkasakan juruanalisis makanan dalam aktiviti keselamatan dan kualiti makanan di semua peringkat. Selain memberi pengiktirafan kepada profesion juruanalisis makanan, Juruanalisis Makanan, rang undang-undang ini akan memartabatkan ahli sains di bidang sains dan teknologi makanan di negara ini. Dengan itu, penggunaan modal insan dapat dioptimumkan dan digunakan sepenuhnya bagi mencapai Wawasan 2020.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk mengadakan peruntukan bagi penubuhan Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia untuk mengadakan peruntukan bagi pendaftaran orang yang menjalankan amalan sebagai juruanalisis makanan dan untuk mengawal selia amalan juruanalisis makanan dan bagi perkara-perkara yang berkaitan dengannya dibaca kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Sila, Yang Berhormat Datuk Nor Hayati.

2.44 ptg.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. *Assalaamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh* dan salam 1Malaysia.

Saya sudah dengar tadi penerangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri saya rasa undang-undang cukup lengkap. Saya hanya hendak mengambil dua atau tiga perenggan yang saya rasa harus diperluaskan ataupun dibuat oleh kementerian dalam Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini.

Pertamanya kita tahu undang-undang ini bagi mewujudkan peruntukan bagi pendaftaran yang menjalankan amalan sebagai juruanalisis makanan dan untuk mengawal etika amalan juruanalisis makanan di negara ini. Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya ingin menyentuh mengenai isu-isu semasa pertamanya mengenai cadangan merekrut juruanalisis makanan. Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia yang bakal ditubuhkan perlu beretika dan dalam menghantar individu yang berkecualan menjadi juruanalisis makanan yang berdaftar. Contohnya mestilah dia mempunyai Ijazah Sains Makanan atau Teknologi Makanan, atau Sains dan Teknologi Makanan daripada mana-mana institusi pengajian tinggi yang diluluskan oleh Majlis dan dari institusi yang diiktiraf oleh LAN ataupun MQA.

Daripada segi isu makmal makanan halal, soalan saya ialah daripada segi syariah, adakah Kementerian bercadang untuk mewujudkan kerjasama dengan Jabatan Perdana Menteri ataupun JAKIM dalam mewujudkan Makmal Analisis Institut Halal Malaysia yang bertujuan meningkatkan jaminan halal bahan yang diuji. Jika ianya menjadi kenyataan, makmal seumpama ini merupakan satu-satunya di dunia yang menguji dan menganalisis status halal sesuatu bahan kerana selalunya ia hanya dikendalikan oleh universiti ataupun pihak swasta.

Daripada isu teknikal, fasal 16, Bahagian III - adakah terdapat peruntukan bagi pendaftar dan jika ada saya mohon Kementerian mendefinisikan peruntukan yang telah pun dicadangkan. Bagi fasal 35 berkaitan Penalti Am. Saya ingin mencadangkan supaya individu tanpa tauliah yang didapati mengeluarkan laporan analisis makanan bagi produk makanan untuk jualan umum boleh didenda sehingga RM50,000 ataupun penjara sehingga tiga tahun atau kedua-duanya sekali jika sabit kesalahan bagi kali pertama dan jika ianya diulangi denda lebih berat. Malah hukuman penjara perlu diwujudkan seperti kepentingan pengguna dilindungi.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin memohon penjelasan berkaitan ketiadaan hukuman penalti secara khusus. Dengan itu Tuan Yang di-Pertua saya dengan ini mohon menyokong Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang.

2.47 ptg.

Tuan Khoo Soo Seang: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya rasa bahawa Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan itu amat tepat pada masanya. Ada satu pepatah Cina yang kata bahawa segala penyakit, segala sakit masuk melalui mulut. Apa yang kita makan dan masuk ke mulut senang tetapi hendak keluar sudah tidak boleh. Jadi saya percaya bahawa rakyat berhak untuk tahu apakah mereka minum ataupun mereka makan itu. Jadi minuman dan atau makanan itu bukan sahaja yang dibuat di Malaysia bahkan lebih penting lagi minuman dan atau makanan yang diimport daripada negara luar.

Sekarang melalui internet kita selalu tengok, sains dan teknologisaya berikan contoh, makanan yang dibuat atau disediakan di negeri China. Ada macam-macam makanan pun dipalsukan sehingga kadang-kadang kita fikir kita makan sesuatu tetapi sebenarnya kita makan yang lain. Jadi saya sebenarnya tidak berhasrat untuk memberi ucapan yang panjang, cuma ada satu atau dua perkara yang saya ingin mendapatkan maklumat selanjutnya.

Yang Pertama ialah berkenaan dengan permohonan bagi pendaftaran di perenggan 18(1)(b)(ii) yang berbunyi bahawa, *"...dia mempunyai dua tahun pengalaman bekerja dalam analisis makanan jika dia memegang ijazah dalam sains makanan atau teknologi makanan atau sains dan teknologi makanan atau empat tahun pengalaman bekerja dalam analisis makanan jika dia memegang apa-apa ijazah dalam sains dan apa-apa bidang yang berkaitan;..."*

Soalan saya ialah adakah ini bermaksud sebelum dia menjadi anggota majlis itu, dia sudah boleh bekerja sebagai juruanalisis makanan.

Oleh kerana itu, di sini dia mensyaratkan bahawa dia mesti ada dua tahun hingga empat tahun pengalaman sebelum dia boleh mohon menjadi anggota Majlis. Kalau ini benar, kalau dia mesti ada pengalaman sebelum dia menjadi anggota Majlis, jadi apa beza di antara seorang juruanalisis makanan yang sudah menjadi anggota MPNN dengan yang belum menjadi anggota?

■1450

Berkaitan dengan perakuan amalan tahunan di fasal 20(1) yang subperenggan satu mengatakan seseorang juruanalisis makanan berdaftar yang berniat untuk menjalankan amalan sebagai seorang juruanalisis makanan boleh membuat permohonan kepada pendaftar dalam borang yang ditetapkan dan membayar fi yang ditetapkan bagi suatu perakuan untuk menjalankan amalan sebagai seorang juruanalisis makanan.

Soalan saya yang pertama ialah ,adakah ini bermaksud yang belum berdaftar tidak dapat menjalankan amalan sebagai seorang juru analisis makanan? Ini kerana saya tengok yang ini dengan yang tadi itu macam bercanggah. Sekiranya benar, bagaimana seorang itu mempunyai dua ataupun empat tahun pengalaman sebelum dia menganggotai Majlis? Tadi dia katakan dia mesti ada dua hingga empat tahun pengalaman tetapi di sini kata dia mesti berdaftar sebelum dia boleh menjadi seorang juruanalisis makanan.

Soalan yang kedua, apa perbezaan semata-mata dari segi kuasa mengeluarkan perakuan analisis makanan sahaja? Adakah yang menjadi anggota berkuasa untuk mengeluarkan perakuan tetapi kalau belum menjadi anggota, mungkin dia tidak boleh menjadi anggota dia tidak ada kuasa untuk mengeluarkan perakuan?

Berkenaan dengan pematuhan garis panduan yang dikeluarkan oleh Majlis di fasal 22(1), subperenggan (1) dinyatakan bahawa, "Seseorang juruanalisis makanan berdaftar hendaklah mematuhi semua garis panduan yang dikeluarkan oleh Majlis", dan subperenggan (2) fasal 22 menyatakan, "Seseorang juruanalisis makanan berdaftar yang tidak mematuhi peruntukan subseksyen (1) melakukan suatu kesalahan." Jadi soalan saya ialah, sebelum dia menjadi juruanalisis makanan yang berdaftar, adakah dia perlu juga mematuhi garis panduan yang dikeluarkan oleh Majlis? Sekian soalan saya. Dan sekian sahaja ucapan saya. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Dato' Zaitun binti Mat.

2.53 ptg.

Dato' Zaitun binti Mat: *Bismillaahir Rahmaanir Rahim.Bismillahhi Rahmanni Rahim, Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, selamat sejahtera dan salam 1Malaysia.

Pertama, izinkan saya menyentuh berhubung dengan penubuhan Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia sebagaimana yang dinyatakan dalam Bahagian II, berhubung Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia iaitu fasal 4 berhubung penubuhan Majlis. Saya berpendapat adalah penting Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia ditubuhkan bagi mengadakan peruntukan bagi pendaftaran orang yang menjalankan amalan sebagai seorang juruanalisis makanan dan mengawal selia amalan juruanalisis di negara ini.

Berhubung dengan Majlis JuruAanalisis Makanan Malaysia, saya ingin menyentuh fasal 5(1)(b) iaitu tentang fungsi Majlis ini untuk menentukan dan mengawal selia kelakuan dan etika profesional juruanalisis makanan dan mengeluarkan kod etika bagi juruanalisis makanan. Dalam hubungan ini, saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, apakah langkah kerajaan bagi memastikan juruanalisis makanan ini mempunyai kod etika yang amanah, bertanggungjawab dan berintegriti serta mempunyai profesionalisme yang tinggi dan bagaimanakah kerajaan dapat mengawal selia kelakuan dan etika juruanalisis makanan ini supaya terus dipatuhi?

Berhubung dengan fungsi dan kuasa Majlis ini bagi fasal 5(1)(c) iaitu tentang fungsi Majlis untuk menentukan segala fi yang dikenakan oleh juruanalisis makanan berdaftar bagi perkhidmatan yang diberikan. Saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, apakah langkah kerajaan bagi memastikan fi yang dikenakan tidak terlalu tinggi hingga membebankan pengguna dan orang awam?.

Seterusnya saya ingin menyentuh Bahagian V rang undang-undang ini iaitu berhubung dengan analisis makanan di bawah fasal 31(1) yang menyentuh tentang keperluan juruanalisis makanan yang berdaftar sahaja dibenarkan untuk mengeluarkan atau memperaku secara bertulis tentang keputusan analisis makanan untuk menentukan komposisi atau spesifikasi bahan atau produk yang dimakan atau digunakan oleh orang awam. Begitu pun, rang undang-undang ini tidak menyatakan dan menggariskan dengan terperinci berhubung dengan skop tugas dan tanggungjawab juruanalisis makanan untuk mematuhi garis panduan yang ditetapkan oleh Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia sebagaimana yang dinyatakan oleh fasal 22(1), dan fasal 22(2).

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya saya ingin menyentuh Bahagian IV berhubung dengan tata tertib yang merangkumi fasal 23 berhubung dengan bidang kuasa tata tertib Majlis,.

Fasal 24 berhubung dengan kuasa siasatan dan fasal 25 berhubung dengan hukuman tata tertib ke atas juruanalisis makanan. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan yang begitu serius dalam menangani penyelewengan oleh juruanalisis makanan kerana kecuaiannya juruanalisis makanan akan mengakibatkan mudarat kepada orang awam.

Berhubung dengan fasal 30 berhubung dengan rayuan oleh juruanalisis makanan adalah wajar. Begitu pun, saya ingin mencadangkan agar tempoh 21 hari yang diberikan untuk mengemukakan rayuan-rayuan secara bertulis dilanjutkan bagi tempoh 30 hari supaya memberikan masa yang mencukupi bagi juruanalisis makanan mengumpul maklumat dan membuat rayuan.

Berhubung dengan juruanalisis makanan ini, saya menyokong Yang Berhormat Datin Paduka Datuk Nor Hayati. Cuma, saya hendak tanya mengenai jaminan halal. Saya hendak tanya di sini, sejauh manakah Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini dapat memberi impak kepada usaha untuk memberi sijil jaminan halal bagi makanan atau produk makanan yang dihasilkan di negara ini ataupun diimport?

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menarik perhatian berhubung dengan Bahagian V mengenai analisis makanan khususnya fasal 31(2) iaitu individu tanpa tauliah yang didapati mengeluarkan analisis makanan bagi produk makanan untuk jualan umum boleh didenda hingga RM50,000 atau penjara sehingga tiga tahun atau kedua-duanya sekali, jika sabit kesalahan kali pertama. Dalam hubungan ini, saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, apakah langkah kerajaan untuk memastikan setiap produk makanan yang dianalisis oleh juruanalisis makanan adalah terjamin mutunya dan selamat digunakan untuk orang awam?.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini berhubung dengan fasal 36(1), dan fasal 36(2) untuk diperkukuhkan lagi bagi memastikan perbadanan, syarikat, pemilikan perniagaan, pengarah, pengurus, setiausaha atau pegawai lain syarikat yang melakukan kesalahan mengeluarkan laporan analisis makanan kepada produk yang dihasilkan supaya menerima hukuman yang lebih berat lagi berbanding kesalahan dilakukan oleh individu kerana kesan pengedaran produk yang lebih meluas oleh syarikat ini akan membabitkan lebih ramai lagi orang awam. Sekian, terima kasih. Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Puan Hajah Noriah binti Mahat.

2.59 ptg.

Puan Hajah Noriah binti Mahat: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua. *Bismillaahir Rahmaanir Rahim. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, salam sejahtera dan salam 1Malaysia. Saya mengucapkan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang untuk saya berbahas dalam Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 pada petang yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyebut mengenai dengan fasal 22 iaitu juruanalisis makanan berdaftar hendaklah mematuhi segala peraturan yang dikenakan Majlis dan hukuman yang berat akan dikenakan kepada mana-mana pihak yang ingkar,.

■1500

Saya amat berharap agar penekanan yang dibuat oleh fasal 22 ini akan mengingatkan kementerian bertanggungjawab untuk sentiasa mengutamakan aspek halal, kebersihan, keselamatan dan kualiti makanan dalam meluluskan makanan untuk orang ramai di negara ini. Tuan Yang di-Pertua, sehubungan itu saya menggesa agar kementerian melakukan kajian dan siasatan secara lebih mendalam dan berterusan terhadap lambakan pelbagai jenis makanan tambahan di pasaran tempatan.

Kesannya kebelakangan ini terdapat banyak kes di mana produk yang telah dipasarkan terpaksa ditarik balik daripada pasaran kerana didapati berbahaya, namun saya memohon penjelasan mengapakah kajian terperinci tidak dilakukan terlebih dahulu ke atas barangan tersebut sebelum kelulusan diberikan. Adakah kementerian kekurangan tenaga pakar di dalam bidang berkaitan ataupun ia disebabkan teknologi yang diguna pakai masih belum cukup untuk membantu kementerian bertindak secara lebih efisien.

Saya tidak mahu kecuai di dalam melakukan kajian serta analisis yang rapi terhadap yang dipasarkan menyebabkan pada masa hadapan negara terpaksa mengeluarkan belanja yang lebih besar untuk menangani pelbagai penyakit kronik yang dihadapi masyarakat, kesan produk makanan sampingan yang berbahaya kepada kesihatan. Justeru, saya berharap Majlis Juruanalisis Makanan akan lebih bertanggungjawab dalam menjalankan amanah yang diberikan kepada mereka yang untuk kepentingan orang ramai, terutamanya di dalam memastikan makanan yang diproses dan dikeluarkan oleh pihak-pihak terbabit dihasilkan secara yang betul daripada di sisi syarak, terjamin serta bebas daripada bahan-bahan berbahaya. bersesuaian Bersesuaian dengan fasal 13(2) di dalam rang undang-undang ini, yang memberikan kuasa kepada majlis untuk melantik mana-mana orang untuk menjadi anggota mana-mana jawatankuasa yang ditubuhkan di bawah subseksyen satu.

Saya ingin mencadangkan agar kementerian hanya melantik mereka yang mempunyai kepakaran di dalam menganalisis makanan, di samping turut memberikan peluang bukan sahaja kepada pihak yang tertentu sahaja tetapi juga kepada NGO-NGO Islam lulusan IPTA, dan IPTS dan kalau boleh, jangan dilupakan kaum wanita, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, dengan termeterainya rang undang-undang ini, saya percaya akan membuka peluang pekerjaan yang lebih luas kepada graduan-graduan IPTA, IPTS tempatan, terutamanya kepada pemegang Ijazah Sains Teknologi Makanan dan sekali gus mengurangkan kadar pengangguran di negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, baru-baru ini kita digemparkan dengan telur tiruan yang dijual di pasar Pulau Tikus, Pulau Pinang. Rupanya telur pun ada tiru, tidak usah kata yang lain-lain. Ini berbahaya Tuan Yang di-Pertua. Namun saya berasa amat bersyukur apabila hasil ujian Jabatan Kimia mendapati empat sampel telur ayam yang dianalisis dan didapati originallah, tulen dan ia adalah telur ayam.

Untuk makluman Ahli Dewan yang mulia ini, Tanah Besar China menyimpan pelbagai kes masalah dan keracunan makanan. Pada tahun 2001 sahaja terdapat 185 kes keracunan makanan yang menjejaskan seramai 15,715 orang dengan mengakibatkan 146 orang kematian. Kejadian ini bertambah dua kali ganda pada tahun 2002 dan pada tahun 2003, manakala bilangan kes yang dilaporkan adalah 10 kali ganda daripada tahun 2001. Kesannya, jumlah pengguna yang menderita akibat kes keracunan makanan mencecah 29,666 orang termasuk 262 kematian, manakala pada September 2008 hampir 53,000 kanak-kanak negara China kini menderita akibat pencemaran susu bayi dengan empat orang bayi meninggal dunia. Pada Oktober 2010 pula, seorang maut dan 42 orang mengalami keracunan nitrat di hotel Barat Daya China dan 200 pelajar sekolah mengalami sakit perut dan muntah akibat meminum susu sarapan pagi di sekolah April 2010.

Apa yang saya cuba hendak sampaikan di sini ialah terlalu banyak kes keracunan makanan tiruan berlaku di China, usahakan itu telur tiruannya pun daripada China.

Secara tidak langsung kes ini juga mengingatkan saya, bagaimana kita pernah digemparkan dengan kes kandungan melamin di dalam makanan tenusu yang diimport dari China. Justeru, saya ingin mendapatkan penjelasan, apakah pendekatan kementerian untuk memastikan agar barangan yang diimport daripada China adalah selamat. Apakah kementerian bercadang untuk berbincang dengan pihak pemerintah negara China untuk lebih bertanggungjawab terhadap kesihatan dan keselamatan manusia sejagat dengan menghasilkan pemakanan yang bukan sahaja sihat malahan ia selamat.

Tuan Yang di-Pertua, saya berharap adalah tidak keterlaluan jika saya mengatakan bahawa tindakan China menghasilkan produk makanan tiruan adalah sungguh tidak beretika. Sehubungan itu saya memohon penjelasan apakah pendirian kementerian terhadap isu ini dan apakah langkah yang diambil oleh kementerian untuk mengekang lambakan barangan tiruan daripada China terutamanya bahan makanan dan tambahan pula tidak ada fasal khusus di dalam rang undang-undang ini menyentuh berkaitan makanan yang diimport.

Tuan Yang di-Pertua, media massa sering menyiarkan berita tentang keracunan makanan terutamanya yang berlaku di kalangan kanak-kanak sekolah yang makan di kantin atau di asrama sekolah. Menteri Kesihatan Dato' Seri Liow Tiong Lai di dalam laporan media mengatakan bahawa pada tahun 2009 sahaja terdapat sebanyak 303 kes keracunan makanan manakala pada tahun 2010 pula sebanyak 313 kes keracunan makanan telah dilaporkan di seluruh negara. Menurut beliau juga, sebanyak 50 peratus kes daripada 311 kes keracunan makanan yang dilaporkan sepanjang 2010 adalah berlaku di kantin sekolah.

Kes keracunan makanan ini sememangnya tidak boleh dipandang enteng, kerana ia juga boleh membawa kematian jika masalah keracunan yang dialami adalah kritikal, terutamanya kepada kanak-kanak yang masih lemah daya pertahanan diri mereka. Oleh itu saya menyeru semua yang terlibat di dalam menghasilkan, mengeluarkan, menyedia dan meluluskan pengeluaran bahan makanan untuk sama-sama memikul tanggungjawab memastikan agar setiap makanan yang dikeluarkan adalah bersih dan bebas daripada mengandungi bahan pencemaran yang boleh memudaratkan kesihatan baik dalam jangka masa pendek mahupun dalam jangka masa panjang.

Dalam konteks fasal 38 rang undang-undang ini memberikan kuasa kepada seorang pegawai, diberikan kuasa untuk memasuki premis untuk memeriksa dan menyita dokumen dan sebagainya. Selaras itu saya menggesa pihak Majlis untuk melakukan pemeriksaan terhadap kantin-kantin sekolah sama ada secara berjadual dan selebihnya kalau boleh secara mengejut melihat kepada aspek-aspek kebersihan secara total terutama yang melibatkan persekitaran memasak iaitu lantai, peralatan yang digunakan untuk menyediakan makanan hendaklah sentiasa di dalam keadaan bersih.

Juga kKantin sekolah juga hendaklah diletakkan berjauhan daripada tempat pembuangan sampah, manakala sistem perparitan terutama yang terletak di sekeliling kantin hendaklah sentiasa di dalam keadaan bersih.

Pihak Majlis juga hendaklah menghantar juruanalisis makanan ke sekolah-sekolah untuk memberikan ceramah berkaitan keadaan hidup sihat yang menekankan kepada amalan kebersihan dan keselamatan makanan yang diambil.

Tuan Yang di-Pertua, selain menekankan mengenai makanan manusia, saya juga ingin mencadangkan agar rang undang-undang ini turut menyentuh berkaitan makanan yang dibekalkan kepada haiwan peliharaan. Dalam konteks ini, juruanalisis makanan juga perlu menganalisis makanan yang dibekalkan kepada haiwan untuk memastikan agar makanan yang dibekalkan adalah bersih, baik, bermutu dan terjamin bagi haiwan. Ini adalah kerana terdapat laporan yang mengatakan bahawa kandungan perisa tambahan yang tinggi di dalam makanan haiwan boleh mengakibatkan haiwan peliharaan menderita penyakit barah dan juga batu karang.

Tuan Yang di-Pertua...,

Terbang tinggi si burung nuri,

Hinggap mari di dahan mati,

Saya mohon mengundurkan diri,

Rang undang-undang ini disokong sepenuh hati..

Sekian terima kasih. *Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.*

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat, Yang Berhormat Dr. Syed Husin Ali..., minta maaf, salah. Yang Berhormat Tunku Abdul Azizi.

■ 1510

3.10 ptg.

Tunku Abdul Aziz bin Tunku Tunku Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya memberi empat, lima cadangan berkenaan Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010. Pertama sekali adalah mengenai pembaharuan lesen ataupun sijil kebenaran pekerja yang akan dikeluarkan oleh *Malaysian Food Analyst Council*. Lesen ini mengikut rang undang-undang perlu diperbaharui setiap tahun. Ini akan meningkatkan kos pengurusan *council* ini setiap kos para penganalisis makanan. Saya mencadangkan supaya lesen ini dibenarkan untuk dihidupkan sehingga lima tahun. Saya tidak berfikir bahawa cadangan ini akan menjadikan pemegang lesen kurang berhemah di dalam menjalankan tugas kerana *council* tersebut wujud untuk membantu perilaku pemegang lesen. Saya juga mencadangkan supaya harga lesen ditetapkan rendah supaya ini tidak meningkatkan kos perniagaan di Malaysia.

Kedua, akta ini membolehkan *council* tersebut menetapkan harga perkhidmatan para penganalisis. Saya cadangkan supaya akta ini menumpukan perhatian kepada etika para penganalisis dan tidak mencampuri di dalam isu penetapan harga. Biarlah pasaran yang menetapkan harga yang berpatutan. Oleh itu saya cadangkan klausa 5(1)(c) ditolak.

Ketiga, saya mendapati bahawa Menteri Kesihatan sebagai terlampau berpengaruh di dalam *council*. Sembilan daripada sebelas ahli *council* adalah lantikan Menteri. Ini membuka ruang kepada kemungkinan salah guna kuasa berlaku.

Saya mencadangkan supaya klausa 7(1)(d) diubah supaya nama-nama yang dicadangkan oleh *Malaysian Institute Food Technology* tidak boleh ditolak oleh Menteri. Untuk klausa 7(1)(e) saya cadangkan yang ianya diubah supaya Menteri yang bertanggungjawab ke atas portfolio pelajaran tinggi diberi hak untuk menamakan dua ahli *council* tersebut. Untuk klausa 7(1)(f) saya cadangkan supaya jumlah lantikan Menteri diturunkan daripada tiga ke satu. Dengan ini hanya tiga daripada sembilan ahli *council* akan menjadi lantikan Menteri secara terus.

Keempat, akta ini membenarkan pegawai-pegawai berkuasa memasuki sesuatu premis tanpa kebenaran dan menjalankan amanah mereka. Saya cadangkan supaya kebenaran mahkamah harus diperoleh dahulu. Ini adalah untuk melindungi hak-hak seseorang dan pemilik premis daripada salah laku pihak berkuasa.

Akhirnya akta ini hanya mengarahkan pegawai-pegawai berkuasa menunjukkan kad kuasanya apabila diminta. Saya cadangkan supaya sebelum pegawai-pegawai ini memasuki premis tanpa kebenaran, mereka perlu juga menunjukkan kad kuasa dan kebenaran mahkamah kepada pemilik premis. Sekian terima kasih. Saya mohon menyokong rang undang-undang ini.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Chew Lee Giok.

3.15 ptg.

Puan Chew Lee Giok: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Adanya perundangan untuk Juruanalisis Makanan adalah tepat pada masanya. Ini memandangkan perkembangan industri makanan dan industri makanan halal yang semakin pesat. Juruanalisis makanan memainkan peranan untuk menguji dan menganalisis kandungan dalam makanan. Juruanalisis makanan boleh memberi khidmat sebagai pakar dalam makmal analisis makanan, kawalan mutu dalam kilang-kilang pembuatan makanan. Dengan adanya pendaftaran juruanalisis makanan yang berkecualan ini memantapkan lagi profesion tersebut. Juruanalisis makanan hendaklah mempunyai Ijazah Sarjana Muda dalam Sains Makanan atau Teknologi Makanan dengan pengalaman minimum dua tahun.

Saya berpendapat ini adalah sesuai dan wajar. Cadangan saya ialah kaedah pengujian dan analisis perlu dinyatakan sedikit sebanyak dalam Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan. Tuan Yang di-Pertua, persoalan saya ialah pertama apakah kewajipan dan tanggungjawab seorang juruanalisis makanan?

Kedua, mengapakah kewajipan, tanggungjawab dan *accountability* juruanalisis makanan tidak dinyatakan dalam rang undang-undang?

Ketiga, sekiranya juruanalisis makanan memalsukan keputusan analisis apakah tindakan dan hukuman yang akan dikenakan? Apakah peraturan atau akta yang bersangkut paut dengan izin *fraud*, penipuan dan *malpractice* dengan izin, oleh juruanalisis makanan.

Keempat apakah piawaian yang digunakan untuk menganalisis kandungan makanan?

Saya berharap Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia akan memainkan peranan yang penting pada masa akan datang. Sekian saya mohon menyokong. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf.

3.17 ptg.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dengan ruang yang diberikan kepada saya untuk sama-sama terlibat dalam membahaskan Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 supaya menunjukkan bahawa makanan ini juga penting bagi kaum lelaki, bukan hanya kaum wanita yang hampir semuanya membahaskan isu ini.

Jadi Tuan Yang di-Pertua kita harapkan melalui Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini yang akan mengambil tempat ahli kimia selama ini dengan memberikan perhatian yang khusus kepada pemeriksaan terperinci makanan termasuklah penilaian daripada segi fizikalnya, mikro biologi, kimia, biokimia, bioteknologi dan juga toksikologi iaitu kandungan bahan-bahan keracunan dalam makanan.

Juga diharapkan ianya akan berikan tumpuan khusus kepada pemeriksaan bungkusan dan juga bahan yang digunakan untuk membungkus. Dengan harapan kita supaya selepas ini dengan rang undang-undang ini ataupun penguatkuasaannya juruanalisis makanan ini. Diharapkan selepas ini tidaklah akan berlaku ataupun wujud lagi isu seperti mana wujudnya kapsul bergelatin babi yang dijumpai dalam makanan di Malaysia dan dapat diselesaikan dengan lebih segera selepas ini.

Jadi Tuan Yang di-Pertua dalam kesempatan ini juga saya inginkan penjelasan daripada pihak Menteri berkenaan dengan rang undang-undang ini yang dilihat secara bahasanya. Secara bahasa tersuratnya adalah lebih kepada mengiktiraf ahli sains makanan untuk mengambil tempat yang selama ini dilakukan oleh ahli kimia. Jadi kita ingin penjelasan lebih lanjut apakah kepentingan yang jauh lebih baik dalam rang undang-undang ini demi untuk kepentingan penggunaan mengawal dan juga keselamatan makanan kepada rakyat.

Jadi Tuan Yang di-Pertua juga kita ingin mohon penjelasan daripada pihak kementerian dalam tugas yang dilakukan oleh juruanalisis makanan ini. Apakah analisa yang dibuat oleh juruanalisis ini mengenal pasti bahan yang terkandung dalam produk, *ingredient* dengan izin, sehingga sampai tahap berapa peratus yang perlu diisytiharkan? Ini kerana kita mahu selepas ini *insya-Allah* Tuan Yang di-Pertua kita harap selepas penganalisaan ataupun pelaksanaan rang undang-undang ini, Malaysia secara khususnya dan dunia secara amnya boleh menggunakan bahan dan produk keluaran Malaysia ini tanpa was-was.

Kalau semua produk bahan yang terkandung dalam bahan yang dikeluarkan oleh barang keluaran Malaysia ini, kita isytiharkan sampai ke peringkat kesemuanya apa yang ada kerana kita telah ada ahli sains dalam makanan, juruanalisis makanan. Kita harapkan ianya mengkaji sedalam se *detail* mungkin sehingga kita membolehkan kita tahu keadaan yang sebenar apa yang ada dalam bahan makanan itu.

■1520

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, ialah kita mohon juga penjelasan daripada pihak kementerian dalam ringkasan ini ialah apakah sempadan, had, bidang tugas dan juga skop di antara juruanalisa makanan ini berbanding dengan skop yang akan terus dilakukan oleh pihak ahli kimia dalam menganalisis bahan dan juga produk keluaran Malaysia ini. Jadi, kita harapkan juruanalisa ini ada perbezaannya dan di mana skopnya untuk kita dapat penjelasan yang lebih lanjut.

Terakhirnya Tuan Yang di-Pertua, saya inginkan juga penjelasan tentang Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia ini, apakah perbandingannya dalam konteks ASEAN? Adakah ada juga Majlis sebegini dalam negara-negara ASEAN, negara-negara Komanwel dan juga dalam Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu di bawah UN itu. Sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua Datuk Armani binti Haji Mahiruddin: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Puan Doris Sophia ak Brodi.

3.21 ptg.

Puan Doris Sophia ak Brodi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya peluang dan ruang sekali lagi untuk turut serta berbahas satu lagi rang undang-undang iaitu Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010. Saya tidak akan berbahas panjang, cuma ringkas sahaja kerana hanya mahu menyentuh beberapa bahagian sahaja.

Pertamanya, berkenaan dengan fasal 3 terdapat dalam Bahagian I, berkenaan dengan ketidakpakaian yang bermaksud ahli kimia yang tidak termaktub dalam Akta Ahli Kimia 1975. Tuan Yang di-Pertua, saya hanya mahu tahu mengapakah akta itu tidak terpakai bagi ahli kimia yang didaftarkan di bawah Akta Ahli Kimia 1975, sedangkan aktiviti analisa makmal juga turut melibatkan analisa makanan seperti makanan tercemar, contohnya makanan dalam tin dari Jepun seperti baru-baru ini yang disyaki terdedah bahan radioaktif dan memerlukan sijil pelepasan radioaktif di Malaysia sebelum dibenarkan dijual di pasaran.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga mahu mencadangkan dan jika boleh, agar lesen berkenaan dikeluarkan *on a yearly basis*, dengan izin, ataupun secara tahunan dan pemeriksaan rapi dibuat sebelum atau setiap kali lesen diperbaharui.

Seterusnya, saya juga mahu membangkitkan beberapa isu dalam fasal 3 yang terdapat dalam Bahagian II berkaitan dengan keanggotaan Majlis. Saya mohon mengetahui kriteria menganggotai Majlis, adakah dari *background*, dengan izin, ataupun latar belakang berbeza. Adakah pakar luar bakal diambil menganggotai Majlis. Jika ya, bagaimana pemantauannya? Adakah ia benar-benar berkelayakan dan bagaimana pula *remuneration package*, dengan izin, mereka. Adakah mereka ini bakal dibayar setaraf *expatriate*, dengan izin, berkenaan dengan gaji dan elaun.

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan fasal 20, terdapat dalam Bahagian III, berkenaan dengan perakuan amalan tahunan. Saya juga terpenggil untuk memohon penjelasan berkaitan fasal ini iaitu definisi amalan tahunan dan mohon Majlis yang ditubuhkan ini supaya tegas mendapat perakuan amalan tahunan bagi memastikan juruanalisa makanan yang benar-benar berkebolehan dan berpengalaman sahaja yang dilantik. Tuan Yang di-Pertua, setakat ini sahajalah perkara-perkara yang ingin saya bangkitkan dalam perbahasan saya kali ini dan saya turut menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Dr. S. Ramakrishnan.

3.24. ptg.

Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana mengizinkan saya mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan. Saya juga ingin turut memberi pandangan dan cadangan. Pertama, bolehkah ahli kimia yang berdaftar di bawah Akta Kimia 1975 secara automatik menjadi juruanalisis makanan?

Selain itu, saya juga ingin mempersoalkan mengenai seksyen 37, berkaitan dengan pelantikan pegawai oleh Menteri dan seksyen 38, berkaitan dengan kuasa untuk memasuki *premises*, memeriksa dan menyita dokumen dan sebagainya. Seksyen ini menyatakan bahawa seseorang pegawai diberi kuasa boleh pada bila-bila masa memasuki mana-mana *premises* di mana seseorang juruanalisis makanan berdaftar sedang menjalankan amalan menganalisis makanan.

Saya mencadangkan supaya akta ini menetapkan sesiapa yang memasuki mana-mana premis perlu mendapatkan perintah mahkamah terlebih dahulu sebelum menjalankan pemeriksaan dan pemantauan ke atas seseorang juruanalisis makanan. Saya ingin menyentuh mengenai seksyen 23, rang undang-undang ini yang berkenaan dengan bidang kuasa tatatertib Menteri. Siasatan yang tulus dan adil harus dijalankan sebelum seseorang analisis dibuktikan bersalah terutama bagi kesalahan yang melibatkan *fraud*, kecurangan atau keburukan akhlak. Saya juga minta bahawa sesiapa yang didakwa, di bawa ke mahkamah untuk dibicarakan ke atas kesalahan yang dilakukan.

Saya berharap rang undang-undang ini dapat memastikan hanya mereka yang mempunyai kelayakan dan pengalaman yang secukupnya dapat mengamalkan tanggungjawab juruanalisis makanan. Adakah seseorang yang tidak mempunyai kelayakan seperti yang terkandung dalam Akta Juruanalisis Makanan ini untuk mendaftar sebagai juruanalisis makanan. Siapakah pula yang mengiktiraf kelayakan juruanalisis makanan ini? Adakah IPTA dan IPTS di dalam negara yang menawarkan kursus ijazah yang berkaitan dengan juruanalisis makanan. Adakah sesiapa, atau berapakah bilangan juruanalisis makanan yang berdaftar sekarang?

Tuan Yang di-Pertua, baru-baru ini isu makanan di kantin sekolah hangat diperkatakan ketika ini yang menjadi penyebab obesiti di kalangan pelajar sekolah dipaparkan di media.

Soalan saya, apakah peranan juruanalisis makanan berkenaan isu tersebut dengan pelbagai ulasan dan pendapat yang dipaparkan sekarang ini, adakah terbukti makanan-makanan yang dijual di kantin sekolah sekarang ini adalah punca pelajar menjadi obesiti?

Di samping itu, saya juga ingin mengingatkan agar dengan pengenalan rang undang-undang ini, juruanalisis makanan yang dilantik akan memainkan peranan yang baik dalam memastikan makanan yang diproses dan yang dikeluarkan oleh pihak-pihak terbabit itu dihasilkan dengan cara yang betul dan terjamin dari bahan-bahan yang berbahaya.

Juruanalisis makanan juga perlu memastikan makanan yang diimport dari luar negara terjamin kualitinya dan selamat untuk dimakan terutama sekarang di Jepun di mana makanan-makanan disangka ada kesan radiasi akibat kebocoran loji nuklear dan dahulu kita juga ada masalah yang sama di mana susu yang mengandungi *melamine* yang berbahaya untuk kesihatan. Peristiwa-peristiwa begini diharap dapat dielakkan dengan adanya juruanalisis.

Selain itu, juruanalisis makanan juga perlu memastikan bahawa sayur-sayuran dan juga buah-buahan yang dijual bebas daripada racun serangga kerana semburan racun serangga yang berlebihan boleh memudaratkan kesihatan dan saya juga mengambil kesempatan ini minta timbalan menteri menjelaskan bahawa adakah akta ini sama seperti Akta Agensi Makanan dan Dadah di US?

Akhir sekali, saya ingin meminta penjelasan menteri bahawa komposisi Majlis, adakah termasuk pihak swasta dan siapakah yang layak menjadi Ahli Majlis Juruanalisis Makanan, adakah ia macam badan profesional seperti peguam, doktor dan sebagainya? Sekian terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Puan Hajah Mumtaz.

■1530

Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana membenarkan saya untuk sama membahaskan Rang Undang-Undang Juruanalisis Makanan 2010.

Ada beberapa perkara yang saya hendak timbulkan. Pertama, biasanya kalau kita membahaskan mana-mana rang undang-undang, biasanya kita akan sebut tahun yang mana kita bincangkan rang undang-undang. Akan tetapi hari ini kita bincangkan tentang Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010, bukan 2011. Saya hendak bertanya juga kepada pihak kementerian kenapa dipanggil 2010, bukan 2011?

Firman Allah SWT dalam al-Quran di surah al-Baqarah, ayat 168... [*Membaca sepotong ayat al-Quran*] Bermaksud, "*Wahai sekalian manusia, makanlah kamu daripada apa yang ada di bumi ini yang mesti halal dan juga dalam keadaan yang baik..* Jadi berhubung dengan perkara ini, Nabi Muhammad SAW dalam banyak hadis memang menyebut tentang bahawa kebanyakan dari kita ini, penyakitnya akan datang daripada perut dan penyakit yang datang itu berpunca daripada makanan.

Jadi adalah amat sesuai sekiranya perkara ini, sepatutnya sudah lama dibentangkan oleh pihak kerajaan khususnya untuk memastikan segala benda yang kita makan ini benar-benar berkhasiat dan juga halal.

Persoalan pertama yang saya hendak kemukakan ialah berkenaan dengan bilamana kita sebut tentang juruanalisa makanan, di manakah juruanalisa makanan ini akan ditempatkan? Adakah mereka ini perlu berada di kilang-kilang, di hotel-hotel, di restoran-restoran ataupun di kantin yang memerlukan khidmat juruanalisa makanan dalam mereka memberikan satu laporan supaya dapat dikenal pasti kualiti makanan yang dinikmati oleh mana-mana orang. Itu yang pertama.

Keduanya, sekiranya mereka ini tidak perlu berada di mana-mana tempat, cuma perlu buat satu *centre*, adakah juruanalisa makanan ini mesti memastikan bahawa dia akan *attach* ataupun dia akan di tempatkan dan boleh berkhidmat dengan tempat yang ada makmal. Adakah juruanalisa ini kalau kita lihat definisi di bawah seksyen 2, menyebut bahawa antara kerjanya ialah termasuk untuk membuat pemeriksaan terperinci mengenai kimia. Jadi apabila disebut kimia, bioteknologi, toksikologi, ini memerlukan makmal, adakah ini bermaksud juruanalisa makanan ini mesti berdaftar dan terikat dengan mana-mana makmal. Setakat ini saya ingin tahu daripada pihak kerajaan, berapakah makmal-makmal makanan yang telah pun ada di seluruh negara dan adakah ia mencukupi untuk kita gunakan di seluruh negara? Adakah perkara ini akan dibina, kalau belum ada?

Seterusnya berkaitan dengan makanan yang akan dianalisa. Kita lihat hari ini, kalau makanan biasa kita makan dahulunya makanan mungkin tidak beracun. Sekarang ini ramai orang tumpukan kepada makanan yang organik. Di peringkat Kementerian Pertanian, kita difahamkan bahawa di sana terdapat satu sijil yang dinamakan sijil SOM dan makanan yang tidak dapat sijil SOM ini, tidak dikenali sebagai organik. Walau bagaimanapun, kita difahamkan bila dibuat pemeriksaan oleh pihak yang berwajib, makanan yang mempunyai status SOM ini kadang-kadang pun bukanlah makanan yang benar-benar bebas daripada baja dan racun. Akan tetapi perkara ini mereka mungkin boleh lagi tipu.

Jadi dalam konteks ini saya hendak tanya, adakah dengan wujudnya juruanalisa makanan ini, kita boleh memastikan bahawa sijil SOM ini boleh diperkasakan? Adakah selepas ini semua barang yang dijual di *supermarket* ataupun di mana-mana pasar, kita boleh letakkan terus label SOM ataupun yang bukan SOM? Adakah dengan wujudnya lebih ramai juruanalisa makanan ini, harga barang-barang yang melibatkan organik ini boleh kita turunkan dari masa ke semasa.

Berkenaan dengan seksyen 7(1)(e) bila disebut dalam keanggotaan Majlis, “(e) dua orang ahli sains makanan yang digaji oleh institusi pendidikan tinggi yang menawarkan ijazah...”, saya hendak bertanya di sini, apakah keperluan sehingga kita terpaksa menyebut perkataan “digaji” ini? Tidak cukupkah dengan dua orang yang telah disyorkan oleh Institut Teknologi Makanan Malaysia dan yang dilantik?

Jadi dalam konteks ini, kenapa kita kena sebut perkataan “digaji”? Jadi bermakna kalau tidak “digaji”, bentuk macam mana “digaji”? Adakah ini sebab gaji penuh, gaji separa atau macam mana? Ini kerana perkara-perkara ini jarang kita lihat dalam akta-akta lain yang disebut secara spesifik “digaji oleh mana-mana institusi...”.

Begitu juga dengan keadaan sekarang ini, kita lihat banyak makanan-makanan tradisional khususnya melibatkan belacan, budu, tapai. Ini adalah makanan tradisional yang sebenarnya boleh dipermodenkan dan mengalami juga arus modenisasi. Dalam konteks ini, adakah pihak kerajaan merancang ataupun menyasarkan untuk mempromosikan makanan-makanan sebegini dengan khidmat juruanalisa makanan supaya kita boleh *promote* kan makanan ini kepada generasi muda dan juga boleh mengeksport barang-barang ini keluar negara? Ini kerana kita percaya bahawa kandungan-kandungan yang ada dalam makanan tradisional ini sebenarnya banyak boleh memberi manfaat kepada kita sekiranya dapat kita pasarkan di luar negara.

Saya juga ingin mengetahui daripada kerajaan, setelah kita membuat satu kelulusan kepada akta ini, adakah selepas ini semua barang yang dijual, kita sudah boleh tengok seolah-olahnya macam di luar negara. Di luar negara semua barang yang dijual, ia ada kandungan kalori dan kandungan bahan. Jadi adakah dengan lulusnya akta pada hari ini, semua barang yang dipasarkan terutamanya yang di pek dan berbungkus, sama ada dalam bungkusan yang telus ataupun yang tidak telus iaitu yang kita nampak di dalamnya itu, adakah ia akan menjadi wajib untuk mereka paparkan kandungan-kandungan.

Begitu juga dengan kualiti makanan yang diimport dari China, Jepun dan juga Thailand. Hari ini banyak bahan makanan kita terutamanya melibatkan sayur-sayuran akan diimport terutamanya di negeri-negeri sempadan seperti Kelantan dan Kedah, banyak sayuran itu datang dari negara Thailand.

Jadi pada hari ini kita faham bahawa apa yang telah pun kita tanam di Cameron Highlands ataupun di Lojing, ia akan dieksport ke Singapura. Akan tetapi kita sendiri rakyat tempatan, kita akan makan makanan yang diimport daripada Thailand. Jadi dalam konteks ini, bagaimanakah dengan kita meluluskan akta pada hari ini boleh membantu kita memastikan bahawa kualiti yang kita import dan kualiti yang kita eksport itu sebenarnya harus sama supaya bukan hanya rakyat Singapura menjadi rakyat sihat, tetapi rakyat Malaysia juga patut menjadi rakyat yang lebih sihat kerana kita adalah pengeluar makanan.

Di bawah seksyen 25(1)(a), yang disebut sekiranya juruanalisa mempunyai satu hukuman tatatertib, antara hukumannya ialah, “(a) memerintahkan supaya juruanalisa makanan yang berdaftar itu dicela secara bertulis”, saya rasa dalam banyak akta yang kita luluskan, jarang kita jumpa perkataan yang memerlukan bahawa mana-mana profesional yang ada tindakan tatatertib, dia memerlukan satu seksyen khas untuk dia “dicela secara bertulis”.

Jadi saya hendak bertanya juga, apakah keperluan dan rasionalnya, sehingga dalam kes melibatkan juruanalisa makanan ini dia mesti dicela secara bertulis? Jadi perkara ini saya minta perhatian daripada pihak kerajaan.

Begitu juga bila disebut tentang juruanalisa makanan ini, kita lihat di Malaysia ini, kita bukan hanya ada JAKIM, kita ada banyak iaitu Jabatan Agama Islam Negeri (JAIN) dan syarikat swasta yang mengeluarkan logo halal. Adakah selepas ini semua JAIN di peringkat negeri, JAKIM dan juga semua pengeluar sijil logo halal perlu mendapatkan dan mempunyai satu laporan daripada juruanalisa makanan untuk mengesahkan mana-mana makanan yang dihantar kepada mereka sebelum mereka keluarkan sijil halal, mesti juga dilampirkan sebagai *attachment*, sebagai lampiran satu laporan daripada juruanalisa makanan?

Sekarang ini apabila kita lihat kepada analisa makanan ini, analisa mungkin kepada kualiti, analisa mungkin kepada kuantiti. Akan tetapi adakah juruanalisa ini juga akan menganalisis dari sudut proses? Ini kerana kebanyakan makanan ini kalau lihat *end product* nya dengan izin, ia mungkin nampak baik. Akan tetapi proses yang dialami sebelum makanan itu siap, adakah ini juga akan dibuat kerja ini oleh juruanalisa makanan dari segi memastikan bahawa keseluruhan proses daripada awal sampai akhir terutamanya melibatkan kilang-kilang dan kedai-kedai juga dalam keadaan ini selamat dan halal untuk dimakan supaya kita mendapat satu pengesahan. Ini kerana kita lihat contohnya macam penyembelihan ayam dan pembuatan belacan yang banyak kita tengok di dalam akhbar pada hari ini ditunjukkan bahawa mungkin *end product* nya nampak bagus tetapi proses untuk sampai ke tempat yang akhir, itu yang banyak menjadi masalah.

Jadi saya hendak tahu di bawah akta manakah, dan di bawah seksyen manakah, proses ini diangkat dan mungkin perkara ini diletak di bawah akta makanan. Akan tetapi dalam seksyen kita ini, di manakah yang boleh kita kaitkan supaya proses ini juga boleh dijadikan satu spesifikasi bila juruanalisa makanan ini mengeluarkan mana-mana laporan.

Berkaitan dengan seksyen 30 untuk rayuan oleh juruanalisa makanan kepada pihak Majlis. Sekiranya Majlis membuat tindakan, ada masalah tatatertib, mengikut seksyen 30 mereka boleh membuat rayuan. Akan tetapi rayuan ini mereka hendaklah merayu dan memfailkan rayuan secara bertulis kepada Yang Berhormat Menteri. Saya hendak tanya, adakah ini dari segi praktikalnya munasabah? Jadi kalau kita ada satu tatatertib mungkin tidak ada masalah hendak hantar kepada Yang Berhormat Menteri. Akan tetapi kalau kita ada 30 rayuan yang tertunggak yang akan juga menyebabkan laporan tidak dapat dikeluarkan, tidakkah patut kita letakkan di antara Majlis ini satu lagi tribunal, khas untuk menilai rayuan-rayuan yang akan difailkan oleh juruanalisa makanan bagi mengelakkan tertunggaknya rayuan-rayuan *direct* kepada Yang Berhormat Menteri dalam kes ini.

■1540

Saya rasa dalam kes ini lebih cantik kalau di tengah-tengah ini ada satu tribunal untuk mengatasi masalah rayuan kerana ini melibatkan perkara-perkara yang melibatkan teknologi bukan hanya pendapat dari sudut pandangan sahaja.

Kemudian juruanalisa makanan, apabila sebut makanan kadang-kadang kita punya pemahaman kita akan anggap *direct* juga melibatkan minuman. Saya hendak tanya *direct* kepada Timbalan Menteri hari ini adakah apabila disebut juruanalisa makanan mereka juga boleh menjadi juruanalisa untuk minuman kerana yang bahaya kepada kita bukan hanya makanan, tetapi banyak minuman kerana minuman ini melibatkan pewarna-pewarna yang sebenarnya lebih berbahaya yang meninggalkan kesan kepada generasi kita sebagai seorang manusia dan juga melibatkan dari segi perubatan. Jadi maknanya, ubat, makanan dan minuman adakah semuanya diliputi oleh rang undang-undang kita pada hari ini?

Begitu juga, adakah kerajaan kita mempunyai peruntukkan untuk menerima pakai laporan daripada juruanalisa makanan luar negara. Jadi sekiranya katakanlah negara Indonesia, ataupun negara Filipina, ada makmal mereka, mereka ada juruanalisa makanan, adakah kita telah menandatangani mana-mana *agreement* bahawa kita akan menerima pakai. Sebagai contohnya hari ini apabila melibatkan nuklear, menyebabkan radiasi nuklear daripada negara Jepun. Jepun yang menghantar mungkin sudah sahkan bahawa di peringkat mereka tidak ada masalah tentang keselamatan barang-barang ini, adakah kita dengan secara mudahnya hanya boleh menerima pakai dan *endorse* serta wartakan bahawa sekiranya ada laporan daripada mereka bahawa kita terima sebagai bahan itu selamat dan kalau tidak, adakah kita bercadang untuk mereka membuat perkara tersebut?

Apabila disebut juga tentang ada beberapa pengecualian untuk juruanalisa makanan yang melibatkan pihak-pihak di IPT, saya hendak tanya kepada pihak kerajaan, di bawah seksyen 46(1)(a) dan (b), di negara mana pegawai kerajaan yang terlibat dalam kerja-kerja di IPT di mana-mana institusi penyelidikan, tidak termasuk dalam juruanalisa makanan? Dalam konteks ini adalah lebih baik sekiranya semua pegawai ataupun pekerja yang terlibat dengan kerja-kerja penyelidikan dan juga kerja-kerja ujian di bawah jabatan kerajaan ini mereka diberi kursus dan mereka boleh mendapat sijil sekurang-kurangnya sekiranya mereka ini berhenti ataupun bersara mereka boleh menggunakan kepakaran mereka dan sijil yang mereka perolehi daripada jabatan kerajaan itu untuk mereka teruskan khidmat. Jadi tidak payah mereka kena *apply* baru, sebab *once* mereka sudah terlibat dalam kerajaan di Bahagian Juruanalisa Makanan, mereka juga boleh panjangkan perkara tersebut di luar, apabila mereka tamat kerja dengan kerajaan.

Adakah juga kita juga akan memantau hari ini, kita lihat di PLKN berapa kali keracunan makanan. Kita lihat di PULAPOL polis berapa kali masalah demam itu, demam ini. Saya percaya mungkin ini juga melibatkan masalah makanan. Jadi adakah selepas ini kita akan menghantar juruanalisa makanan ini untuk audit kantin-kantin dan kem-kem yang dikendalikan oleh pihak kerajaan.

Sekurang-kurangnya kalau ada, berapakah kekerapannya akan dibuat bagi memastikan bukan hanya inspektor kesihatan yang melawat kantin dan kem ini tetapi juga dihantar juruanalisa makanan bagi mendapatkan status terkini mengenai kedudukan makanan-makanan yang dihidangkan kepada pelatih-pelatih di semua tempat tersebut?

Dan juga saya hendak tanya, adakah pihak kerajaan akan menubuhkan satu web untuk analisa makanan. Kalau sekarang ini kita mungkin ada banyak web Kementerian Kesihatan, jadi adakah dengan kita luluskan pada hari ini, kita akan keluaran satu lagi laman web baru mengenai analisa makanan supaya saya rasa kesedaran tentang kualiti makanan hari ini apabila kita uar-uarkan bahawa kantin kita akan ada 17 menu yang dibenarkan mungkin ini akan menyebabkan kesedaran untuk melihat kepada kuantiti dan kualiti makanan ini sudah pun meningkat. Jadi adakah pihak kerajaan akan buat perkara ini dengan segera supaya perkara ini dapat dianalisa oleh ibubapa ataupun orang ramai secara menyeluruh.

Apabila juga kita memberikan tugas kepada juruanalisa makanan, mereka akan keluaran laporan. Saya hendak tanya kepada pihak kerajaan, apakah piagam yang dirancang untuk memastikan laporan analisa ini dikeluarkan dari segi berapa lama tempoh laporan itu boleh disiapkan kerana ini penting untuk kilang-kilang atau restoran-restoran ataupun tempat-tempat yang mengeluarkan bahan-bahan dagangan untuk mendapat laporan dengan cepat dan berapa lamakah jangka hayat tempoh sijil itu sah laku? Sebagai contohnya kalau kita analisa makanan ini, dalam bulan ini, berapa lama ia akan diguna pakai ataupun ia hanya terhad untuk *batch* tersebut sahaja, untuk kelompok yang diambil yang dihantar, itu sahaja masa yang terhad ataupun berapa lama kerajaan iktiraf dari segi jangka hayat laporan-laporan yang dikeluarkan oleh juruanalisa makanan?

Saya juga mencadangkan daripada kepada pihak kerajaan untuk membuat kawalan di semua pintu masuk negara dan memastikan bahawa semua barang import mestilah dahulu mendapat sijil daripada juruanalisa makanan sebelum dibawa masuk ke dalam negara kita.

Kita lihat di Australia, kita difahamkan semua perkara yang melibatkan susu ataupun perkara yang bukan di *pack* betul-betul ketat, mereka akan pastikan semua ini dibuang kerana mereka tidak mahu masuk perkara-perkara yang tidak selamat ke negara mereka.

Terakhirnya sekiranya terdapat laporan yang *contradict*, yang berlawanan di antara juruanalisa dengan juruanalisa makanan yang lain yang kedua-duanya adalah swasta ataupun terdapat perbezaan di antara analisa oleh juru nalisa makanan, juruanalisa saintis ataupun kimia yang manakah akan *prevail* untuk dijadikan bahan bukti kerana kita percaya apabila perkara ini dibuat, kita percaya dia akan ada dua laporan yang berbeza, mungkin dua orang yang berbeza kerana mungkin menggunakan sistem makmal ataupun radas yang berbeza. Jadi saya pohon jawapan daripada pihak kementerian. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Ada lagi yang hendak berbahas? Yang Berhormat Dr. Syed Husin Ali.

Dr. Syed Husin Ali: Terima kasih atas keizinan Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Lima minit boleh Yang Berhormat?

Dr. Syed Husin Ali: Saya cuba ringkaskan.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih.

3.46 ptg.

Dr. Syed Husin Ali: Saya bersetuju dengan pendaftaran *food analyst* ini, tetapi saya hendak buat komen sedikit tentang hal-hal yang berkaitan dengannya terutama sekali proses menganalisis makanan. Berkaitan dengan perkara yang..., pertama sekali saya hendak pergi kepada judul rang undang-undang ini. Di sini hanya disebut "juruanalisis makanan" tetapi kita lihat bahawa ada aspek-aspek yang lain, barang-barang kegunaan yang lain yang mungkin tidak selamat dan bertentangan dengan agama. Jadi saya harap dalam penafsiran nanti akan dimasukkan juga barang-barang kegunaan yang lain atau jikalau tidak boleh dimasukkan sekurang-kurangnya difikirkan nanti supaya ditambah undang-undang ini untuk merangkumi perkara-perkara yang lain seperti misalnya bahan-bahan yang digunakan untuk persolekan dan sebagainya. Itu yang pertama.

Yang keduanya berkenaan dengan tafsiran muka 6 analisis makanan. Di sini disebut hanya tentang erti analisis makanan itu iaitu pemeriksaan terperinci makanan termasuklah segala-gala hal yang lain. Jadi masalahnya ialah kalau kita analisis, analisis untuk apa? Tentulah untuk keselamatan pengguna-pengguna. Ada beberapa aspek yang kita harus lihat. Aspek pertama ialah aspek yang tidak berkaitan dengan agama, aspek kedua adalah aspek yang berkaitan dengan agama.

Aspek yang tidak berkaitan dengan agama, pertama adakah makanan itu adakah sihat atau tidak atau barang-barang lain diguna dalam makanan itu sihat atau tidak. Kita lihat misalnya tentang soal makanan-makanan yang dianggap tidak sihat oleh bagi pelajar yang menyebabkan obes dan sebagainya. Dan keduanya kita mahu mengkaji juga sama ada bahan-bahan makanan atau yang lain itu mempunyai unsur-unsur keracunan atau tidak dan yang ketiganya sama ada ia benar-benar memenuhi misalnya dakwaan tentang serbaguna makanan atau bahan-bahan makanan itu.

Ada sesetengah barang yang datang dari negara luar yang mendakwa bahawa mereka seolah-olah boleh mengubat segala penyakit. Jadi kita harus periksa juga, adakah kita benar dakwaan itu dan pemeriksaan harus dilakukan untuk menentukan sama ada hanya satu penyakit, tidak ada penyakit atau semua penyakit yang boleh diubatnya.

Tentang soal agama pula, banyak sudah diperkatakan misalnya hukum syarak dan hal-hal yang bertentangan dengan agama Islam. Namun kita harus memikirkan juga tentang perkara-perkara yang mungkin bertentangan dengan agama lain. Misalnya orang Hindu, ramai orang Hindu di Malaysia ini mereka menganggap lembu itu sebagai sesuatu yang bertentangan dengan agama mereka.

■1550

Jadi saya rasa kita tidak usah menumpukan hanya kepada soal apa yang bertentangan dengan syarak Islam, tetapi juga dengan kepercayaan-kepercayaan agama lain. Berhubung dengan agama ini, bukan sahaja perlu soal penyelidikan tetapi juga soal pengawalan sebab pada masa yang lalu, saya pernah dengar misalnya apabila soal Ajinomoto itu menjadi kontroversi, satu pasukan misalnya alim ulama dan pegawai telah dibawa ke luar ke sebuah negara dan mereka dilayan, diberi makan, diberi lawatan dan sebagainya dan tanpa banyak membuat kajian di kilang-kilang tertentu, maka makanan itu telah disahkan bila mereka kembali. Jadi tidaklah usah kita bergantung hanya kepada lawatan-lawatan atau jemputan lawatan seperti itu. Kita selepas itu harus juga menganalisis misalnya apakah isi Ajinomoto itu dan sama ada halal atau tidak ataupun sihat atau tidak.

Perkara ketiga ialah saya lihat bahawa ada beberapa juruanalisis yang nampaknya boleh bertugas, satu ialah mereka yang seolah-olah bertugas bersendirian dan ini yang misalnya pegawai penguat kuasa datang untuk bertindak ke atas mereka. Satu mungkin di kilang atau hotel dan sebagainya dan satu lagi ialah di sebuah makmal yang besar. Bagi saya adalah perlu misalnya, bukan sahaja kita meluluskan tentang Rang Undang-undang Juruanalisis itu sahaja ataupun proses membuat analisa tetapi juga mesti ada makmal yang lengkap, makmal yang boleh menjalankan dengan berwibawa penyelidikan-penyelidikan tentang makanan ini. Saya rasa ini adalah sangat penting oleh kerana seperti yang dah disebutkan tadi kita akan menjadi hab *halal food*. Sehubungan ini walaupun tidak *direct*, secara tidak langsung, sehubungan ini saya rasa harus difikirkan juga bukan sahaja soal memeriksa makanan dan barang-barang yang diimport, yang dikeluarkan oleh orang lain tetapi kita sendiri sebagai hab makanan halal harus memikirkan pengeluaran barang-barang yang halal itu untuk makanan kita dan penggunaan kita.

Perkara yang keempat ialah tentang fasal 19(1) dan (2), dah banyak diperkatakan tadi tentang perlunya ijazah, misalnya Ijazah Teknologi Makanan sebagai ukuran ataupun kelulusan untuk menerima seseorang yang boleh menjadi juruanalisis. Bagi saya kalau betul-betul kita mahukan sebuah makmal yang besar dan lengkap, kita perlu juga mempunyai penyelidik juruanalisis yang berwibawa, yang berkelayakan. Oleh sebab itu saya rasa mesti ada juga galakan dan barangkali *sponsorship* daripada pemerintah untuk memastikan bahawa selepas seseorang itu diterima untuk menjadi juruanalisis terutama sekali di makmal-makmal itu, mesti diberi peluang untuk mereka melanjutkan pelajaran supaya mereka meningkatkan lagi ilmu mereka, kelayakan mereka agar mereka dapat melakukan penyelidikan yang besar terutama sekali bagi misalnya kalau kita betul-betul hendakkan *halal food hub* tadi yang hendak mengeluarkan dari syarikat-syarikat atau kilang-kilang kita sendiri.

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, tentang fasal 38, banyak diperkatakan tadi. Saya merasa bahawa sebelum pemeriksaan sesuatu premis terutama sekali premis perseorangan ataupun syarikat-syarikat dan sebagainya dilakukan, mestilah ada waran untuk membuat pemeriksaan tersebut. Sekian terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat, minta Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

3.54 ptg.

Datuk Rosnah btebinti Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 pada kali ini.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat bahawasanya rang undang-undang ini bertujuan untuk mengawal amalan serta tingkah laku juruanalisis makanan dan bagi memastikan rang undang-undang ini dapat dilaksanakan dengan berkesan dan juga menepati tujuan akta ini, penjawat awam iaitu juruanalisis makanan yang berpengalaman dan berkemahiran akan dilantik untuk menguatkuasakan undang-undang.

Rang undang-undang ini memberi fokus utama terhadap *regulatory* dan juga pengamal seliaan amalan juruanalisis makanan. Dalam hal ini, skop rang undang-undang ini tidak boleh dikelirukan dengan skop Akta Makanan 1983. Segala perkara yang menyentuh mengenai keselamatan dan kualiti makanan, adalah diperuntukkan di bawah Akta Makanan 1983.

Ahli Yang Berhormat telah membangkitkan beberapa isu di mana Senator Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn bertanya mengenai kerjasama di antara Jabatan Perdana Menteri melalui JAKIM untuk penubuhan makmal bersama dengan Kementerian Kesihatan. Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan, di dalam pembangunan makmal makanan halal yang sedang dijalankan, Kementerian Kesihatan Malaysia merupakan salah satu daripada Ahli Jawatankuasa Pembangunan Makmal Halal yang ditubuhkan oleh JAKIM yang bertanggungjawab merancang mengenai pembangunan makmal halal tersebut.

Kementerian Kesihatan Malaysia telah menghadiri beberapa siri mesyuarat yang telah diadakan oleh pihak JAKIM bagi membincangkan pelbagai perkara yang berkaitan dengan pembangunan makmal makanan halal dalam memastikan pembangunan makmal tersebut adalah memenuhi keperluan yang dikehendaki oleh JAKIM untuk memastikan analisis halal dapat dijalankan oleh JAKIM dengan cekap dan berkesan. Kementerian sentiasa berkongsi maklumat untuk membantu pihak JAKIM dalam menjayakan penubuhan makmal halal ini.

Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun telah membangkitkan isu mengenai jaminan produk halal dan sejauh mana rang undang-undang ini dapat memberi impak jaminan halal terhadap produk makanan yang diimport masuk ke dalam negara. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, adalah diketahui umum, JAKIM bertanggungjawab di dalam kawalan makanan halal. Manakala juruanalisis makanan berdaftar dan mempunyai perakuan amalan tahunan yang sah berperanan menjalankan analisis makanan termasuklah analisis makanan halal.

Hanya juruanalisis makanan yang dibenarkan mengeluarkan laporan analisis di mana setiap analisis yang dijalankan perlu mematuhi garis panduan, tatacara dan kaedah ujian analisis makanan yang dikeluarkan oleh Majlis bagi memastikan setiap keputusan analisis adalah tepat, boleh dipercayai atau *reliable*, dengan izin dan diyakini termasuklah kehalalan sesuatu makanan. Dengan adanya rang undang-undang ini kesahihan keputusan analisis makanan halal tidak akan diragui dan dipertikaikan.

Oleh itu Ahli-ahli Yang Berhormat, rang undang-undang ini akan membantu JAKIM menjayakan aktiviti kawalan makanan halal yang dijalankan di seluruh negara. Bagaimana impak ke atas analisis keselamatan makanan, rang undang-undang ini juga akan memberikan impak besar kepada analisis makanan halal dan rang undang-undang ini akan dapat memastikan kredibiliti keputusan analisis makanan halal bukan sahaja bagi produk domestik, tetapi juga produk makanan yang diimport dan dieksport.

Ahli Yang Berhormat Senator Datin Paduka Datuk Nor Hayati juga telah membangkitkan isu mengenai cadangan merekrut juruanalisis berkelayakan sahaja, ijazah yang diiktiraf Lembaga Akreditasi Negara. Untuk menjawab persoalan ini, saya ingin menyatakan di sini bahawa fasal 5, perkara ini telah diambil kira dalam rang undang-undang ini di mana adalah menjadi fungsi dan kuasa Majlis untuk melaksanakan kewajipan dan fungsi di dalam menjalankan kuasa di bawah akta ini. Dengan itu Mmajlis akan menentukan hanya institusi yang diiktiraf oleh Lembaga Akreditasi Negara sahaja yang boleh didaftarkan.

Yang Berhormat Senator Datin Paduka Datuk Nor Hayati juga telah membangkitkan mengenai fasal 16.

■ 1600

Fasal 16 - untuk pengetahuan Yang Berhormat memperuntukkan Pengarah Kanan Bahagian Keselamatan dan Kualiti Makanan dilantik sebagai pendaftar bagi maksud rang undang-undang ini. Tugas pendaftar telah diperincikan di bawah fasal 17 dan atur cara tugas pendaftar adalah untuk menyimpan dan menyelenggarakan daftar Juruanalisis Makanan. Yang Berhormat Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn mengenai, apakah kesalahan yang tiada penalti khusus yang diperuntukkan.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, fasal 22(2) merupakan satu contoh yang mana penalti khusus tidak diperuntukkan maka penalti am di bawah fasal 35 adalah terpakai. Beliau juga membangkitkan mengenai cadangan kenaikan menaikkan Ppenalti Aam di bawah fasal 35. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, penalti am di bawah fasal 35 diperuntukkan untuk kesalahan ringan sahaja. Maka tidak perlu dinaikkan penalti am tersebut. Bagi kesalahan di bawah kesalahan yang lain seperti fasal 31(2) dan fasal 32(2), penalti khusus telah diperuntukkan. Ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan fasal 13(2) iaitu mencadangkan untuk mengehadkan kepada mereka yang mempunyai kepakaran sahaja bukannya mana-mana orang yang menganggotai jawatankuasa.

Sukacita saya menyatakan di sini bahawa orang yang dilantik untuk menganggotai jawatankuasa di bawah Majlis adalah terdiri daripada orang yang berpengalaman dan mempunyai kepakaran tinggi dalam bidang analisis makanan. Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan mengenai beberapa isu seperti pegawai yang akan diserap dalam Majlis atau perlu memohon untuk berdaftar. Kedua, bagaimana mereka yang berpengalaman tetapi tidak bekerja di Kementerian Kesihatan bolehkah mereka memohon untuk menyertai Majlis dan adakah Pegawai Teknologi Makanan sedia ada perlu berdaftar.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat sekalian, semua Juruanalisis Makanan yang mempunyai kelayakan seperti mana seksyen 18 perlu berdaftar di bawah rang undang-undang ini sekiranya ingin mengamalkan analisis makanan. Adalah menjadi kesalahan jika menjalankan analisis makanan tanpa menjadi Juruanalisis Makanan berdaftar dan mempunyai perakuan amalan tahunan yang sah. Seperti mana seksyen 18 peruntukkan ini disediakan bagi seorang yang ingin didaftarkan sebagai juruanalisis makanan. Bagi pemegang Ijazah Sains Makanan dan Teknologi Makanan atau sains teknologi yang mempunyai dua tahun pengalaman bekerja dalam analisis makanan manakala pemegang apa-apa ijazah dalam sains dalam apa-apa bidang yang berkaitan yang mempunyai empat tahun pengalaman bekerja dalam analisis makanan boleh didaftarkan.

Orang-orang yang mempunyai pengalaman dalam analisis makanan perlu didaftarkan sekiranya mematuhi seksyen 18. Sementara juruanalisis yang sedang menjalankan analisis makanan diberikan tempoh 12 bulan daripada tarikh kuat kuasa akta ini membuat permohonan menjadi Juruanalisis Makanan yang berdaftar sementara menunggu keputusan permohonan. Juruanalisis yang sedang menjalankan analisis boleh meneruskan aktiviti tersebut. Ahli-ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan mengenai seksyen 18(1)(a)(ii). Adalah tidak dinafikan bahawa Pegawai Teknologi Makanan merupakan pakar dalam bidang analisis makanan.

Namun demikian pemegang ijazah lain dibenarkan membuat permohonan untuk pendaftaran berdasarkan praktis terkini di mana terdapat ramai Juruanalisis Makanan yang menjalankan analisis merupakan graduan dalam bidang-bidang lain seperti kimia, bioteknologi makan dan pengurusan kualiti makanan. Oleh itu, rang undang-undang ini tidak dihadkan kepada graduan sains dan teknologi makanan sahaja. Rrang undang-undang ini akan mengawal semua Juruanalisis Makanan Berdaftar sebagaimana kelayakan yang dinyatakan di semua sektor termasuklah sektor awam dan juga sektor swasta.

Yang Berhormat juga telah membangkitkan adakah Juruanalisis Makanan tidak berdaftar boleh menjalankan analisis makanan.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, Juruanalisis Makanan yang tidak berdaftar tidak boleh menjalankan analisis makanan. Merujuk kepada seksyen 31(1) memperuntukkan bahawa hanya Juruanalisis Makanan Berdaftar dan mempunyai perakuan amalan tahunan yang sah sahaja dalam dibenarkan menjalankan analisis makanan dan mengeluarkan laporan analisis makanan.

Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang telah membangkitkan mengenai maklumat lanjut bagi seksyen 18(1) dan (2). Pengalaman bekerja dalam analisis makanan adakah maksud sebelum menjadi anggota Majlis dia telah bekerja. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, pemohon adalah pemohon yang pernah bekerja dalam bidang analisis makanan sebelum membuat permohonan untuk menjadi Juruanalisis Makanan berdaftar.

Ini bermakna permohonan yang mempunyai pengalaman boleh didaftarkan sebagai Juruanalisis Makanan dengan syarat mempunyai kelayakan seperti fasal 18. Perenggan 20(1) yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat iaitu seorang juruanalisis berdaftar boleh membuat permohonan kepada pendaftar adakah bermaksud yang belum berdaftar tidak boleh jalankan analisis. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, hanya Juruanalisis Makanan yang berdaftar dan mempunyai perakuan amalan tahunan yang sah sahaja boleh menjalankan analisis makanan.

Tuan Khoo Soo Seang: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah...?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan..., silakan.

Tuan Khoo Soo Seang: ...Saya minta penjelasan lebih lanjut. Saya hendak faham jadi yang dua tahun atau empat tahun pengalaman itu pengalaman sebagai jawatan apa jawatan? Sebagai juruanalisis ataupun sebagai apa sebab, fasal itu mensyaratkan mesti ada dua hingga empat tahun pengalaman baru boleh mohon. Jadi kalau mereka belum menjadi anggota Majlis bermaksud mereka bukanlah juruanalisis makanan. Jadi mana datangnya pengalaman? Itu yang saya hendak tahu.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Untuk menjawab kepada persoalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat. Sebenarnya, seperti yang saya nyatakan tadi di bawah fasal 18 peruntukan disediakan bagi seorang yang ingin didaftarkan sebagai Juruanalisis Makanan selepas akta ini berkuat kuasa. Bagi pemegang Ijazah Sains Makanan atau Teknologi Makanan ataupun Sains Teknologi yang mempunyai dua tahun pengalaman bekerja dalam analisis makanan dan juga pemegang apa-apa ijazah dalam sains. Luar daripada apa yang saya nyatakan tadi Yang Berhormat dalam apa-apa bidang yang berkaitan yang mempunyai empat tahun pengalaman tahun bekerja dalam bidang analisis makanan boleh didaftarkan di bawah akta ini. Jadi orang yang mempunyai pengalaman...

Tuan Khoo Soo Seang: Tuan Yang di-Pertua, boleh kah saya minta penjelasan lagi?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat.

Tuan Khoo Soo Seang: Jadi bermaksud semasa mereka masih belum jadi anggota mereka boleh menjalankan tugas sebagai juruanalisis makanan.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Ya saya. Memang benar, boleh. Sebelum anggota.

Tuan Khoo Soo Seang: Akan tetapi, kalau ikutkan ini...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya cadangkan selepas ini Yang Berhormat jumpa pun tidak mengapalah. Ini hendak menjimatkan masa.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Saya boleh ada sesi khas bersama Yang Berhormat untuk membincangkan fasal 18 selepas ini. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Minta Yang Berhormat jelaskan agaknya kepada Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang ya.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Ya saya.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: *Insyallah*, selepas ini ya. Yang Berhormat juga telah membangkitkan mengenai isu apakah kewajipan dan tanggungjawab seorang juruanalisis makanan. Apakah piawaian yang digunakan untuk analisis.

Fasal 31(1) menyatakan bahawa tanggungjawab Juruanalisis Makanan adalah untuk menjalankan analisis dan mengeluarkan keputusan analisis bagi memperuntukkan komposisi ataupun spesifikasi bahan ataupun produk yang dimakan dengan syarat. Beliau adalah juruanalisis berdaftar dan mempunyai perakuan amalan yang sah. Majlis adalah berfungsi untuk mengeluarkan garis panduan bagi menentukan kaedah analisis serta tatacara analisis dan kaedah serta tatacara ini akan turut mengambil kira piawaian yang diiktiraf antarabangsa seperti keperluan kepada sistem kualiti ISO.

Yang Berhormat Dato' Zaitun binti Mat telah membangkitkan mengenai fasal 5(1)(b) iaitu mengawal selia etika dan mengeluarkan kod etika serta langkah kerajaan untuk memastikan kod etika dan profesionalisme yang tinggi dapat di tekankan ataupun diperolehi daripada juruanalisis ini.

■1610

Beliau juga membangkitkan mengenai fasal 5(1)(c) iaitu fi yang dikenakan - pastikan fi tidak terlalu tinggi dan juga membebaskan. Sebagaimana yang diperuntukkan oleh akta ini Yang Berhormat, Majlis akan menetapkan kod etika dan juga skala fi yang tidak akan membebaskan juruanalisis makanan. Peruntukan berkenaan adalah terletak di bawah perenggan 5(1)(b) dan juga 5(1)(c).

Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun binti Mat juga telah membangkitkan mengenai apakah langkah kementerian untuk memastikan makanan terjamin mutunya dan serta selamat. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, Kementerian Kesihatan Malaysia sentiasa menjalankan aktiviti pemantauan dan penguatkuasaan bagi memastikan makanan yang dijual di pasaran domestik melalui pengambilan sampel makanan untuk analisis pencemaran fizikal kimia dan juga mikrobiologi.

Bagi makanan import, kawalan keselamatan makanan dikawal melalui sistem *Food Safety Information System of Malaysia* ataupun lebih dikenali sebagai FOSIM. FOSIM merupakan sistem keselamatan makanan berkomputer berasaskan web untuk kawalan makanan import.

Yang Berhormat Dato' Zaitun dan juga Yang Berhormat Hajah Mumtaz telah membangkitkan mengenai isu jaminan keselamatan makanan import.

Seperti yang saya katakan tadi, FOSIM ataupun sSistem kMaklumat Keselamatan mMakanan Malaysia merupakan satu sistem kawalan keselamatan berkomputer berasaskan web yang mampu untuk mengawal kemasukan makanan import. Sistem pintar ini menggunakan pendekatan berasaskan risiko keselamatan makanan di dalam menentukan tahap pemeriksaan ke atas makanan import dan terdapat enam Yang Berhormat. Enam tahap pemeriksaan yang dilakukan.

Seperti contoh, tahap pertama iaitu pelepasan secara automatik. Di mana *consignment* makanan dilepaskan secara automatik tanpa pemeriksaan. Tahap dua iaitu pemeriksaan dokumen adalah apabila *consignment* makanan dilepaskan setelah pemeriksaan dokumen dilakukan. Pemeriksaan pemantauan tahap tiga adalah apabila *consignment* makanan dilepaskan setelah pemeriksaan dilakukan dan sampel makanan mungkin akan diambil untuk analisis makmal dan pemeriksaan *surveillance* ataupun tahap empat merupakan apabila *consignment* makanan dilepaskan setelah sampel diambil untuk analisis makmal.

Juga tahap yang kelima adalah pemeriksaan tahan, uji dan lepas iaitu tahap lima. Di mana *consignment* makanan ditahan dan hanya dilepaskan setelah keputusan analisis makmal memenuhi Akta Makanan 1983 dan Peraturan-peraturan Makanan 1985. Pemeriksaan tahap enam atau penolakan secara automatik adalah apabila *consignment* makanan tidak dibenarkan masuk ataupun ditolak secara automatik...

Puan Hajah Mumtaz bin Md. Naw: Saya minta sedikit penjelasan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, silakan Yang Berhormat. Yang Berhormat kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, cuba Yang Berhormat ringkaskan dia punya yang apa-apa itu kan. Yang Berhormat sentuh sikit sahaja, iaitu mengenai apa yang ditanya dan untuk bagi menjimatkan masa. Okey, silakan Yang Berhormat Hajah Mumtaz.

Puan Hajah Mumtaz bin Md. Naw: Bila sebut tentang... Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Bila disebutkan tentang *consignment* makanan yang ada enam tahap tadi, saya hendak tanya, untuk melibatkan makanan khususnya macam sayur-sayuran, ada tidak pernah *event* yang kita akan sampai ke tahap yang enam tadi?. Sebab ini kerana saya nampak kalau macam di sempadan contohnya di Kelantan, dia nampak ia dilepaskan dengan begitu mudah sekali.

Jadi saya hendak tahu, adakah makanan yang dianalisa itu maksudnya yang dalam pek sahaja ataupun sayur dan buah, macam mana? Sayur dan buah.

Datuk Rosnah bte Haji Abd. Rashid Shirlin: Saya akan menjawab soalan Yang Berhormat selepas ini. Kita akan dapatkan maklumat sebab saya tidak mempunyai data mengenai jenis-jenis makanan mengikut tahap-tahap yang telah saya sebutkan tadi. Kita akan dapatkan maklumat dan berikan pada Yang Berhormat.

Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Hajah Noriah iaitu mengenai terdapatnya makanan tambahan yang berbahaya, dan kenapa tidak kaji secara terperinci sebelum diluluskan? Untuk pengetahuan Yang Berhormat, Yang Berhormat 'Datuk' Hajah Noriah, ubat-ubat suplemen..., Puan Hajah Noriah, maafkan saya.

Ubat-ubat suplemen yang didapati mengandungi bahan merbahaya adalah terdiri daripada ubat-ubatan yang tidak berdaftar dengan Pihak Berkuasa Kawalan Dadah Kementerian Kesihatan Malaysia, atau ubat yang telah didaftarkan akan tetapi telah dicampur palsu ataupun *adulterated* dengan bahan-bahan asing selain daripada yang diikrar semasa pendaftaran seperti bahan-bahan terkawal.

Biro Kawalan Farmaseutikal Kebangsaan ataupun (BKFK) Kementerian Kesihatan bekerjasama dengan Bahagian Penguatkuasaan Farmasi Kementerian Kesihatan melalui program pengawasan kualiti produk berdaftar dan kosmetik bernetifikasi bagi memastikan produk suplemen kesihatan yang berada di pasaran adalah berkualiti dan selamat kepada pengguna.

Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun telah membangkitkan mengenai isu Bahagian IV iaitu tata terbit. Beliau mencadangkan tempoh 21 hari untuk mengemukakan rayuan dilanjutkan sehingga 30 hari. Fasal 30 rang undang-undang ini memperuntukkan tempoh masa untuk mana-mana juruanalisis makanan yang terkilan dengan keputusan yang dibuat oleh Majlis boleh merayu kepada Yang Berhormat Menteri Kesihatan dalam tempoh 21 hari daripada tarikh dimaklumkan mengenai keputusan Majlis itu. Tempoh masa 21 hari yang dicadangkan adalah munasabah dan cukup untuk juruanalisis makanan memfailkan rayuan.

Yang Berhormat Datuk Hajah Noriah juga telah membangkitkan isu mengenai melamin. Melalui data daripada Sistem Maklumat Keselamatan Makanan Malaysia atau *Food Safety Information System of Malaysia* atau lebih dikenali sebagai FOSIM pada tahun 2009 sahaja Yang Berhormat, 51 *consignment* minuman 3 dalam 1 yang telah diimport dan kebanyakannya daripada Indonesia dan selebihnya daripada negara Thailand serta Australia. Manakala 31 *consignment* minuman 3 dalam 1 yang diimport melibatkan negara seperti Indonesia, Thailand, Jepun dan Vietnam telah dilaporkan.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, sampel yang diambil semasa dalam aktiviti pemantauan melamin yang dijalankan meliputi pelbagai jenis makanan seperti susu, susu rumusan bayi, susu rumusan susulan bayi, aiskrim, yogurt, susu soya, biskut coklat konfeksi, kicap, tepung dan buah-buahan, sayur-sayuran dan sebagainya.

Kementerian telah menetapkan *action level* bagi melamin iaitu 1 mg/kg perkilogram ataupun satu bahagian setiap juta *parts of per million* (ppm) dengan izin, bagi makanan bayi dan 2.5 mg/kg ataupun 2.5 ppm bagi makanan lain berdasarkan pihak *World Health Organization*. Sehubungan daripada itu Yang Berhormat, kementerian akan terus memantau produk tenusu dan makanan yang berkemungkinan boleh tercemar dengan melamin yang diimport dan dijual di pasaran tempatan dari semasa ke semasa.

Melamin ini juga merupakan satu bentuk *violation* dengan izin, di bawah seksyen 13 Akta Makanan. Apabila ianya dikesan di dalam makanan dan mana-mana pihak yang terlibat dalam rantai makanan yang mengandungi melamin; jika disabit kesalahan di bawah Akta Makanan 1983, boleh didenda tidak melebihi RM100,000 ataupun penjara selama tempoh tidak melebihi 10 tahun ataupun kedua-duanya sekali.

Yang Berhormat Senator Puan Hajah Noriah binti Mahat telah membangkitkan mengenai keracunan makanan yang masih berlaku walaupun makanan telah diperiksa. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, kejadian keracunan makanan berlaku bukan semata-mata faktor makanan sahaja akan tetapi ia boleh berlaku kerana proses pengendalian makanan yang tidak bersih. Pengendali makanan yang tidak menjaga kebersihan diri dan tempat penyimpanan makanan kotor. Kementerian Kesihatan Malaysia akan terus menjalankan pemantauan kebersihan kantin sekolah bagi mengelak berlakunya keracunan makanan di kantin sekolah.

Kementerian juga telah mengadakan kerjasama dengan agensi kerajaan dan bukan kerajaan dalam menjalani aktiviti pendidikan serta kesedaran keselamatan makanan kepada pengguna. Untuk murid-murid sekolah, kementerian mengadakan kerjasama dengan pihak Kementerian Pelajaran Malaysia dalam kempen keselamatan makanan bertemakan 'Lihat, Hidu dan Rasa' iaitu bagaimana memilih makanan bagi mengelak kejadian keracunan makanan.

■1620

Kementerian juga bekerjasama dengan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri, Koperasi dan Kepenggunaan dalam Seminar Standard dan Kepenggunaan yang telah diadakan sepanjang tahun 2010 di seluruh negara. Kementerian juga menyertai pameran dengan pihak swasta seperti *Smart Kids*, Malaysia World Halal Forum dan *Malaysia International Food and Beverages Trade Fair* (MIFB) dengan izin, dalam usaha ini.

Yang Berhormat Puan Hajah Noriah juga membangkitkan sama ada Akta Makanan Haiwan 2009 juga tertakluk kepada Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini. Untuk menjawab kepada persoalan yang dibangkitkan, Kementerian Kesihatan Malaysia ingin menegaskan bahawa kawalan keselamatan makanan perlu meliputi sepanjang rantai pemakanan iaitu dari ladang ke meja.

Akta Makanan Haiwan 2009 diwujudkan untuk memastikan makanan haiwan adalah selamat daripada pencemaran bahan-bahan berbahaya. Ia akan menghalang bahan-bahan berbahaya daripada meresap dalam tisu dan sel-sel haiwan supaya akhirnya makanan yang dihasilkan daripada haiwan itu adalah selamat. Dalam erti kata yang lain, Akta Makanan Haiwan 2009 tidak tertakluk kepada rang undang-undang ini. Namun demikian akta tersebut menyokong Akta Makanan 1983 dalam memastikan bekalan makanan adalah selamat daripada ladang ke meja.

Yang Berhormat juga telah membangkitkan mengenai kuasa Menteri mengecualikan institut pengajian tinggi awam (IPTA) yang menjalankan R&D daripada juruanalisis makanan berada dalam pendaftaran tersebut.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, kuasa Menteri boleh memberi pengecualian kepada institusi penyelidikan kerana semua analisis adalah untuk kegunaan sendiri. Ini termasuklah semua IPTA menjalankan R&D dan badan-badan penyelidikan yang lain.

Yang Berhormat Senator Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf telah membangkitkan beberapa isu iaitu apakah kepentingan juruanalisis makanan jauh lebih baik daripada ahli kimia dan tahap kajian sehingga ke berapa peratus harus diisytiharkan. Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan Yang Berhormat, juruanalisis makanan adalah memfokuskan kepada analisis makanan dan berkeupayaan menginterpretasikan keputusan analisis dengan pemprosesan makanan dan bahaya disebabkan oleh makanan tersebut. Tahap kajian sehingga ke berapa peratus bergantung kepada kaedah analisis dan standard yang ditetapkan di bawah Akta Peraturan Makanan 1985.

Yang Berhormat Senator Tunku Abdul Aziz bin Tunku Ibrahim telah membangkitkan mengenai fasal 38(4) iaitu mengemukakan kad kuasa semasa diminta, kenapa tidak sebelum diminta? Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan memang menjadi kewajipan seorang pegawai diberi kuasa mengemukakan kad kuasanya terlebih dahulu dalam menjalankan kuasa di bawah seksyen ini. Fasal ini lebih merupakan peringatan kepada pegawai diberi kuasa untuk mengemukakan kad kuasa apabila diminta dalam keadaan sama, sama ada dia terlupa mengemukakan sebelum itu atau diminta semula untuk mengemukakan oleh individu yang diperiksa.

Yang Berhormat Senator Dr. S. Ramakrishnan telah membangkitkan mengenai seksyen 37, di mana Menteri diberi kuasa melantik pegawai, dibaca bersama. Sebenarnya seksyen ini ataupun fasal ini Yang Berhormat, dibaca dengan fasal 38 di mana pegawai boleh memasuki mana-mana premis pada bila-bila masa tanpa perlukan waran. Kelayakan pegawai yang dilantik. Untuk menjawab kepada persoalan ini Yang Berhormat, pegawai yang diberi kuasa yang dilantik oleh Yang Berhormat Menteri hanya boleh memasuki mana-mana premis, memeriksa dan menyita apa-apa dokumen hanya apabila dia mempunyai alasan yang munasabah. Seperti contoh aduan daripada orang ramai, Yang Berhormat.

Untuk berbuat demikian, walaupun mereka boleh memasuki premis itu tanpa waran, Menteri akan melantik pegawai awam sebagai pegawai yang diberi kuasa. Maka pegawai awam ini sebenarnya Yang Berhormat, mereka ini tertakluk kepada Peraturan-peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993, sekiranya mereka menyalahgunakan kuasa. So, mereka juga dikawal dari segi perbuatan ataupun tindakan mereka. Pegawai yang diberi kuasa adalah merupakan penjawat awam iaitu pegawai teknologi makanan yang terlibat dalam analisis makanan di makmal kerajaan. Pegawai teknologi makanan mempunyai kelayakan yang sama seperti mana kelayakan juruanalisis makanan yang memohon untuk pendaftaran sebagai juruanalisis makanan berdaftar seperti mana fasal 18.

Yang Berhormat Puan Doris Sophia ak Brodi telah membangkitkan mengenai ahli kimia yang dikecualikan di bawah rang undang-undang ini. Sukacitanya menjawab kepada persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator, tiada percanggahan atau pertindihan di antara Akta Ahli Kimia dan rang undang-undang ini. Ini kerana di bawah Akta Ahli Kimia terdapat Institut Kimia Malaysia yang mempunyai fungsi yang seumpama Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia. Akta Ahli Kimia berfungsi dalam mengawal amalan ahli kimia melalui Institut Kimia Malaysia. Ini menunjukkan Akta Ahli Kimia telah mengawal amalan ahli kimia.

Oleh itu adalah wajar untuk mengecualikan ahli kimia yang berdaftar di bawah Akta Ahli Kimia dan tidak perlu dikawal di bawah rang undang-undang ini. Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan ini akan mengawal semua juruanalisis makanan sama ada di sektor awam ataupun sektor swasta. Yang Berhormat Puan Hajah Mumtaz juga telah membangkitkan mengenai apakah semua makanan diwajibkan untuk mempunyai *nutritional labeling* selepas rang undang-undang ini diluluskan? Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan, semua makanan yang dipasarkan di negara ini yang juga termasuk produk import perlu mematuhi Akta Makanan 1983 dan Peraturan-peraturan Makanan 1985.

Di bawah peraturan 18(b) Peraturan-peraturan Makanan 1985, produk-produk berikut wajib mempunyai *nutritional labeling* iaitu:

- (i) makanan bijiran tersedia;
- (ii) roti;
- (iii) susu dan hasilan susu;
- (iv) konfeksi tepung termasuklah biskut dan kek;
- (v) daging, ikan dan sayur berkaleng;
- (vi) buah berkaleng;
- (vii) jus buah;
- (viii) sos salad;
- (ix) mayonis; dan
- (x) minuman ringan.

Makanan-makanan ini dipilih kerana ia kerap diambil dalam jumlah yang signifikan dan adalah penting kepada rakyat. Namun demikian, lain-lain makanan yang membuat akuan kandungan neutral juga wajib mempamerkan *nutritional labeling* pada label walaupun produk tersebut tidak tersenarai dalam kumpulan yang saya sebutkan tadi.

Yang Berhormat Senator Dr. S. Ramakrishnan, sekali lagi membangkitkan mengenai isu, benarkah ahli kimia secara automatik menjadi juruanalisis makanan? Beliau juga membangkitkan isu siapakah yang diiktiraf sebagai juruanalisis makanan dan berapa bilangan juruanalisis yang berdaftar sekarang? Untuk menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat, saya ingin menyatakan di sini bahawa untuk menjadi juruanalisis makanan, sebenarnya boleh untuk mereka menjadi juruanalisis makanan dan tidak perlu berdaftar di bawah Majlis ini.

Majlis Juruanalisis Makanan yang diiktiraf adalah seperti disebut dalam fasal 5 dan saya juga telah menjawab sebelum ini Yang Berhormat. Untuk menjawab kepada persoalan bilangan juruanalisis, setakat ini kita belum ada lagi data. Namun apa yang kita inginkan setelah berdaftarnya rang undang-undang ini, kita akan dapat data yang jelas mengenai jumlah. Walau bagaimanapun Yang Berhormat, sehingga kini terdapat 716 orang yang menjalankan tugas sebagai juruanalisis makanan yang ada dalam sistem kita. Yang Berhormat Senator Puan Hajah Mumtaz juga telah membangkitkan isu adakah minuman termasuk dalam tafsiran makanan dalam akta ini.

■ 1630

Untuk menjawab persoalan Yang Berhormat, perkataan makanan ditakrifkan sebagaimana dalam seksyen 2, Akta Makanan 1983 (Akta 281) yang turut juga memasukkan minuman dalam takrif makanan.

Sekali lagi Yang Berhormat Puan Hajah Mumtaz binti Md. Nawi telah membangkitkan mengenai isu peruntukan fasal 25(1)(a) memperkatakan perkataan dicela kerana jarang digunakan dalam akta. Perkataan dicela digunakan dalam peruntukan akta ini Yang Berhormat kerana tujuannya adalah untuk menggambarkan bahawa pihak kementerian serius serta mengambil berat berhubung dengan amalan analisis makanan kerana ini melibatkan keselamatan awam secara keseluruhannya.

Saya telah mendapat nota untuk mempercepatkan Tuan Yang di-Pertua. *Insyallah* saya akan mempercepatkan.

Tuan Yang di-Pertua: Betul Yang Berhormat. Kalau saya mohon sangatlah kalau Yang Berhormat boleh beri kerjasama.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Ini kerana persoalan yang dibangkitkan terlalu banyak isunya Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Begini Yang Berhormat, tidak semestinya. Jika boleh Yang Berhormat rangkum di situ dan ringkaskan semua *briefly give your answer. Please* Yang Berhormat.

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Okey, *insya-Allah* saya cuba Tuan Yang di-Pertua.

Yang Berhormat Tunku Abdul Aziz bin Tunku Ibrahim telah membangkitkan isu mengenai lesen yang perlu diperbaharui setiap tahun yang akan meningkatkan kos analisis. Begitu juga cadangan lesen ditambah kepada lima tahun. Untuk menjawab persoalan ini Yang Berhormat, caj yang dikenakan bagi sijil amalan tahunan adalah minimum dan dijangka tidak akan meningkatkan kos analisis. Adalah penting bagi memantau dengan rapi tahap kompetensi juruanalisis supaya sejajar dengan perkembangan analisis terkini melalui sijil amalan tahunan.

Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali telah membangkitkan isu mengenai tafsiran mengenai analisis makanan.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, analisis makanan termasuklah menganalisis bagi mengetahui komposisi makanan menentukan *hazard* atau *hazard microbiologi*, kimia dan fizikal dalam makanan yang akan menentukan kehalalan, kesucian dan keselamatan makanan. Komposisi termasuklah menentukan komponen-komponen seperti jenis lemak, minyak, daging, alkohol, makanan berasaskan sayur-sayuran dan lain-lain lagi.

Yang Berhormat Hajah Mumtaz binti Md. Nawī telah membangkitkan adakah terdapat produk sayur-sayuran dan buah-buahan yang dikenakan tindakan tahap enam. Sehingga kini tindakan paling tinggi yang dikenakan ke atas buah-buahan dan sayur-sayuran import adalah tahap lima iaitu tahan uji dan lepas. Tiada tindakan tahap enam di mana makanan ditolak.

Yang Berhormat Senator Ir. Haji. Zambri bin Haji Yusuf telah membangkitkan tentang analisa untuk mengetahui kandungan dalam produk sehingga berapa peratus perlu diisytiharkan. Mengikut standard dan piawaian yang telah ditetapkan oleh peraturan-peraturan makanan, ia boleh ditafsirkan sebagai analisa Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Cukup Yang Berhormat. Kalau boleh agaknya Yang Berhormat lepas itu hantar jawapan...

Datuk Rosnah binti Haji Abd. Rashid Shirlin: Terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membahaskan Rang Undang-undang Juruanalisis Makanan 2010 dan segala persoalan yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat yang belum sempat saya jawab pada kali ini *insya-Allah* saya akan pastikan jawapan ini dijawab secara bertulis. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Saya minta maaf Yang Berhormat kerana Yang Berhormat memang rajin, cuma *stail* Yang Berhormat itu agaknya kena rangkum sedikit kalau boleh, bagus Yang Berhormat. Terima kasih Yang Berhormat.

Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 48 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

**RANG UNDANG-UNDANG PERKAPALAN SAUDAGAR
(PINDAAN DAN PELUASAN) 2010**

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

4.38 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mohon mencadangkan rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Ordinan Perkapalan Saudagar 1952 untuk dibacakan bagi kali yang kedua sekarang.

Tuan Yang di-Pertua: Ada sesiapa yang menyokong.

Timbalan Menteri Kewangan II [Dato' Donald Lim Siang Chai]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Jelaing anak Mersat: Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk membentangkan Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar (Pindaan dan Perluasan) 2010 untuk bacaan kali kedua. Ordinan Perkapalan Saudagar 1952 (OPS 1952) adalah berhubung dengan pendaftaran kapal, pelesenan kapal domestik, kawal seliaan terhadap nakhoda dan pelaut, keselamatan pelayaran dan penyediaan alat bantuan pelayaran, keselamatan kapal dagang dan kapal penumpang, pencemaran dari kapal, liabiliti dan lain-lain-lain yang berkaitan dengan pengoperasian kapal.

Kali terakhir OPS 1952 dipinda adalah pada tahun 2007 yang melibatkan hal yang berkaitan dengan aspek keselamatan kapal-kapal dan sekuriti kapal-kapal serta fasiliti pelabuhan dan juga pencegahan pencemaran dari kapal. Penerima pakaian konvensyen-konvensyen antarabangsa berkaitan dengan sektor maritim oleh Malaysia memerlukan Ordinan Perkapalan tahun 1952 dipinda sewajarnya supaya konvensyen antarabangsa berkaitan dapat dilaksanakan dan dikuatkuasakan di Malaysia.

■1640

Selaku ahli kepada Pertubuhan Maritim Antarabangsa atau *International Maritime Organization*, Malaysia bertanggungjawab mengemas kini OPS 1952 selari dengan amalan antarabangsa. Dalam hubungan ini terdapat dua konvensyen antarabangsa yang terbabit iaitu *International Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims 1976 as a mandate by the Protocol of 1996* iaitu *Convention LLMC 1996*. Mengenai had liabiliti pampasan maritim dan *International Convention for the Prevention of Pollution from Ships* tahun 1973 *as a mandate by Protocol of 1978* berhubung penyebaran dari kapal. Di samping itu, bagi memastikan kepentingan maritim negara terus terpelihara, pindaan-pindaan pada seksyen-seksyen tertentu OPS 1952 juga dibuat selaras dengan pindaan kepada konvensyen-konvensyen antarabangsa yang telah diterima pakai oleh Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar (Pindaan dan Perluasan) 2010 mempunyai 36 fasal di mana fasal-fasal utama rang undang-undang adalah seperti berikut:

- (i) Fasal 3 - bertujuan meminda seksyen 306c dengan memasukan takrif baru *discharge, emission* dan *harmful substance* seperti mana takrifan di bawah Konvensyen 73 dan 78. Konvensyen MARPOL;
- (ii) Fasal 4 - bertujuan meminda seksyen di bawah Bahagian V, berhubung penyebaran dari kapal pada OPS 1952 iaitu seksyen 306B, seksyen 306CA, seksyen 306D, seksyen 306G, seksyen 306I, seksyen 306J seksyen 306JA dan seksyen 306Q. Ini bagi menyatakan secara eksplisit bahawa perairan Malaysia juga termasuk zon ekonomi eksklusif;
- (iii) Fasal 5 - bertujuan menggantikan seluruh Bahagian IX, berhubung liabiliti empunya kapal pada OPS 1952. Di bawah bahagian baru ini, setiap kapal yang berada dalam perairan Malaysia termasuk zon ekonomi eksklusif, diwajibkan mempunyai insurans atau *security* kewangan bagi tuntutan kerosakan atau kehilangan nyawa atau kecederaan tertakluk kepada rejim liabiliti menurut konvensyen LLMC 1996. Had tuntutan menurut LLMC 1956 adalah lebih tinggi berbanding rejim pampasan semasa yang diguna pakai iaitu bawah *International Convention Relating to Limitation Liability of Owners of Seagull Ships* tahun 1957. Had liabiliti semasa tidak selaras dengan perkembangan ekonomi dan tidak setimpal dengan risiko liabiliti yang mungkin ditanggung pihak ketiga termasuk kerajaan yang mungkin berdepan dengan kos pemuliharaan alam sekitar marin yang tinggi. Sebagai contoh, had tuntutan kapal seberat 70,000 tan adalah RM119 juta di bawah LLMC 1996 berbanding RM14 juta di bawah undang-undang tahun 1957.

Keenam, fasal 9 hingga fasal 26 bertujuan menaikkan kadar denda mengikut kesesuaian tahap keseriusan kesalahan di bawah seksyen-seksyen tertentu di antaranya seksyen 405 - Merosakkan, mengalih dan melanggar rumah api, lampu *beacon* atau alat-alat navigasi. Denda dinaikkan dari RM500 kepada tidak melebihi RM50,000. Kenaikan ini adalah sejajar dengan kos yang ditanggung kerajaan untuk memperbaiki kerosakan sekiranya sesuatu insiden berlaku.

Seksyen 423 - Kegagalan malim menunjukkan lesen yang ditaulliahkan kepada kapten kapal semasa bertugas. Denda dipinda daripada tidak melebihi RM50 kepada denda tidak melebihi RM5,000.

Seksyen 465 - membuang bangkai sama ada manusia atau haiwan di pelabuhan. Denda dinaikkan daripada tidak melebihi RM250 kepada tidak melebihi RM10,000.

Ketujuh, fasal 34 - bertujuan memperluaskan OPS 1952 ke Sabah dan Sarawak bagi beberapa bahagian tertentu iaitu Bahagian III - Nakhoda dan Pelaut. Bahagian IV - Kapal Penumpang. Bahagian VI - Garis Beban dan Pemunggahan, Bahagian VIII - Penghantaran Barangan, Bahagian IX - Liabiliti Pemunya Kapal dan Bahagian X - *Salvage* dan *Wrecks*. Ini bertujuan bagi menyeragamkan pelaksanaan dan penguatkuasaan undang-undang ke seluruh Malaysia.

Selain itu, selaku Ahli IMO, adalah menjadi ketetapan dan obligasi Malaysia bagi mempunyai perundangan yang seragam bagi setiap konvensyen yang telah diterima pakai.

Kelapan, fasal-fasal lain bertujuan memperluaskan ruang lingkup skop perundangan dalam aspek tafsiran penguatkuasaan, pendakwaan dan penghakiman bagi maksud pelaksanaan Konvensyen LLMC 1996 dan Konvensyen MARPOL 73 dan 78. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ada sesiapa yang menyokong?

Timbalan Menteri Kewangan II [Dato' Donald Lim Siang Chai]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah Rang Undang-undang bernama suatu akta bagi untuk meminda Ordinan Perkapalan Saudagar 1952 dan untuk memperluaskan peruntukan tertentu ke negeri-negeri Sabah dan Sarawak dan bagi mengadakan peruntukan mengenai perkara-perkara yang berkaitan dengannya dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk di bahas.

Saya ada menerima dua. Saya persilakan Yang Berhormat Tuan Khoo Soo Seang dan selepas itu Yang Berhormat Tuan Ng Fook Heng.

4.47 ptg

Tuan Khoo Soo Seang: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, pencemaran minyak merupakan salah satu kesan negatif industri perkapalan dan pencemaran itu mempunyai kesan yang amat buruk dan juga yang amat besar serta serius. Minyak yang tertumpah daripada kapal-kapal itu bukan sahaja toksik kepada kehidupan laut bahkan ada satu bahan yang dinamakan *polycyclic aromatic hydrocarbons* atau pun PAHs. Satu komponen di dalam minyak mentah yang merupakan pencemar yang amat sukar dibersihkan. Ia boleh mendatangkan impak yang buruk buat banyak tahun. Kehidupan lautan yang terdedah kepada PAHs menghadapi masalah pertumbuhan penyakit dan kitaran pembiakan yang luar biasa.

Pada bulan Mac tahun 1989, sebuah kapal yang bernama Exxon *Valdez* terkandas di Alaska dan satu amaun besar minyak tertumpah ke lautan. Sungguhpun dengan usaha ramai saintis dan ahli sukarela, lebih 400,000 ekor burung laut dan kira-kira 1,000 ekor barang-barang laut dan sebilangan besar ikan terbunuh. Namun demikian, masalah pencemaran yang didatangkan industri perkapalan tidak terhad kepada minyak tumpah sahaja. *Ballast water* iaitu air yang dibawa oleh kapal besar untuk stabilkan kapal itu juga mendatangkan impak buruk dan masalah besar alam sekitar serta masalah ekologi kepada banyak negara. Oleh sebab kapal itu mungkin membawa *ballast water* itu daripada sebuah negara ke negara yang lain atau satu kawasan yang lain. Ini adalah kerana *ballast water* itu ia mengandungi tumbuh-tumbuhan, haiwan, virus dan bakteria yang asing kepada negara yang ditumpah air *ballast* itu. Di antara kehidupan yang dibawa itu ada yang boleh menyerang hidupan lautan tempatan. Maka, ia mengakibatkan kerugian dari segi pendapatan industri perikanan, pertanian bahkan pelancongan jua.

■ 1650

Contohnya Tuan Yang di-Pertua, *Zebra Mussel* yang dibawa dari *Black Sea* ke *Lake St. Clair*, *ship's ballast*, sebuah kapal besar, pada tahun 1988. Dalam tempoh 10 tahun, *Zebra Mussel* itu membiak dan merebak ke lima-lima *Great Lakes* berjiranan dan mengakibatkan kerugian yang dianggarkan USD5 bilion dalam tempoh 10 tahun.

Selain daripada itu, berkenaan dengan pencemaran udara. Walaupun bilangan kapal sangat jauh berkurang berbanding dengan bilangan kenderaan darat. Menurut satu kajian terkini, amaun pencemaran oleh kapal adalah separuh daripada kenderaan darat walaupun bilangannya jauh lebih sedikit tetapi pencemaran ia merupakan lebih kurang separuh daripada apa yang dicemarkan oleh kereta-kereta di darat dan kajian tersebut menganggarkan kapal-kapal seluruh dunia mengeluarkan 2.2 *million pound* bahan pencemaran pepejal dan 30 peratus gas nitrogen oksida yang boleh menyebabkan *smoke*.

Jadi, oleh itu kita dapati bahawa kapal itu dia juga boleh datangkan *hazard* kesihatan yang serius kepada komuniti yang tinggal berhampiran dengan pantai. Maka saya ingin tanya, apakah tindakan kerajaan untuk mencegah dan mengatasi masalah tersebut sebelum ia menjadi masalah serius oleh kerana kita tidak boleh *control* minyak sahaja bahkan pencemaran dalam bentuk yang lain juga harus kita ambil perhatian dan apakah tindakan kerajaan untuk mengawal dan meminimumkan kadar pencemaran selain daripada minyak. Jadi dengan kata-kata seperti yang tersebut Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Saya persilakan Yang Berhormat Tuan Ng Fook Heng.

4.52 ptg.

Tuan Ng Fook Heng: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya melihat Handsard dari Dewan Rakyat berkenaan dengan rang undang-undang ini pun tidak banyak dibahaskan. Oleh itu saya ingin lebih laju sedikit kerana kesuntukan masa. Rang undang-undang ini bertujuan untuk memperluaskan peruntukan ke Sabah dan Sarawak juga bagi mengadakan peruntukan yang berkaitan dengannya.

Dunia perkapalan berubah terlalu cepat seiring dengan peristiwa yang terjadi di sekeliling. Setiap negara pengeksport dan pengimport sentiasa memberi perhatian terhadap kemungkinan perubahan undang-undang dan tatacara yang berkaitan dengan perdagangan *multimodal* ini. Undang-undang Perkapalan Saudagar jika tidak selari akan tentu ketinggalan dalam memberikan perlindungan undang-undang kepada terutamanya tuan punya kapal. Oleh sebab itu kebanyakan tuan punya kapal serta mereka yang terlibat dalam industri perkapalan lebih memihak kepada peruntukan dan pemakaian undang-undang antarabangsa.

Ini jelas kerana bukan semua negara yang berdagang dengan Malaysia datang dari negara Komanwel tetapi juga datang dari negara yang menggunakan undang-undang kod seperti Jepun dan Jerman, serta negara yang mempunyai undang-undang tersendiri seperti Amerika dan Perancis.

Walaupun telah terdapat penambahbaikan undang-undang kepada Ordinan Perkapalan Saudagar 1942, beberapa perkara masih perlu diberi perubahan. Perkara-perkara itu melibatkan peristiwa semasa.

Pertama, berkaitan dengan keselamatan di atas kapal dagang itu sendiri di mana ancaman keganasan atau mungkin boleh berlaku pada bila-bila masa. Tun Dr. Mahathir dalam laporan *The Star, Friday, 11 Februari 2011* – “*Dr. Mahathir calls for changes in maritime law to check piracy. Suggestion is made to amend the Merchant Shipping Ordinance 1942 and to allow the ship to carry armed personnel. The international laws should be amended to make this possible to protect crew against pirate attacks. Armed and trained personnel on board would be much more effective than naval ships sending commandos as the merchant vessels would have already been boarded by the pirates. Furthermore, only countries affected by the attacks send their forces. Dr. Mahathir also re-irritated, I wonder if this means that anti-piracy forces of different countries are responsible for their own ships only and would probably watch and sit by the ship of other nations hijacked in front of their eyes. Accordingly, it would be more effective if preventive majors would taken by having armed and trained personnel on board to protect the crew and cargo.*”

Oleh itu kementerian berkenaan hendaklah mencari jalan atau cara untuk memastikan kapal dan kargo selamat. Apakah cara sama boleh dibuat di mana untuk kapal terbang seorang marsyal ditempatkan di dalam setiap penerbangan untuk menangani ancaman serangan. Berdasarkan kepada laporan daripada *International Maritime Bureau Piracy Report 2010* menampakkan kejayaan di mana terdapat penurunan kadar pelanunan di Selat Melaka tetapi wujud satu aktiviti yang lebih berbahaya iaitu rompakan di laut dan *terrorism* dan kajian menunjukkan 80 peratus minyak dan gas dieksport secara global melalui Selat Melaka. Oleh itu apakah jaminan keselamatan kepada kargo serta aset perkapalan yang melalui selat ini? Apakah tindakan segera dapat diambil yang melibatkan *foreign nationals or foreign assets or vessels*.

Seiring dengan undang-undang baru yang telah diluluskan pada tahun 2010 iaitu Akta Perdagangan Strategik 2010, tuan punya kapal dan *industry players* mesti memastikan bahawa hanya dagangan yang sah sahaja mesti dipatuhi kerana ini bertujuan mengelak daripada barangan strategik jatuh ke tangan pengganas atau boleh menggugat keselamatan dan ekonomi negara. Saya ingin menyentuh sedikit mengenai keselamatan yang berkaitan dengan perdagangan strategik. *Berita Harian*, Jumaat, 18 Mac 2011 memaparkan berita dua kontena misteri dirampas mengandungi komponen penting untuk membangunkan senjata berbahaya. Kemudian disusuli oleh berita 62 pegawai kastam ditahan oleh SPRM.

Persoalannya sekarang ialah sejauh manakah keselamatan negara terabai disebabkan oleh mereka yang gagal berkhidmat dengan profesional dalam urusan import eksport. Ini bermakna wujud banyak penipuan sehinggakan barangan yang telah disenaraikan di bawah Sekatan Majlis Keselamatan Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu dapat lolos dari negara China ke sebuah negara yang dikenakan sekatan.

Kargo berkenaan dengan pembangunan persenjataan nuklear ditahan di dermaga 17 *North Port* hanya diketahui setelah maklumat diterima oleh Sekretariat Perdagangan Strategik MITI. Persoalannya ialah jika ini pun boleh jadi, bayangkan barangan lain yang mungkin dalam *manifest* dikatakan sebagai barangan yang sukar dikelaskan daripada bentuk *duality users* yang mana untuk awam dan yang mana untuk *military*. Apakah tindakan yang boleh diambil daripada perkara ini?

Seterusnya isu berkaitan dengan nilai dendaan kerana kesalahan yang dilakukan adalah tidak setimpal dengan perkara yang berlaku pada hari ini. Contoh, Singapura mengenakan penalti maksimum untuk mencegah kapal dagang daripada membuat kesalahan yang berulang. Sebagai contoh, di Malaysia penalti yang dikenakan kepada tuan punya kapal misalnya tidak melebihi RM1,000 sahaja. Itu satu jumlah yang sangat kecil jika dibandingkan dengan kesalahan yang dilakukan. Sepatutnya denda atau penalti kesalahan dalam Ordinan Perkapalan ini hendaklah memperuntukkan sejumlah yang tinggi juga kerana RM1,000 itu adalah jumlah yang tidak melambangkan *deterrent* kepada pelaku pesalah.

Kapal nelayan atau kapal yang terlibat dengan perdagangan dadah misalnya mestilah selari dengan peruntukan di dalam Akta Dadah Berbahaya 1992 di mana harta pemilik termasuk kapal dagang dan kapal mewah boleh dirampas selain daripada memenjarakan *alter ego* nya.

■1700

Persoalannya di sini ialah kapal yang dimiliki oleh syarikat dan syarikat merupakan entiti iaitu *legal person* yang mana hak milik boleh dilucutkan. Selain daripada itu, *Special Drawing Rights* (SDR) untuk *Unit of Accounts* di dalam Ordinan Perkapalan Saudagar 1952 perlulah juga menampilkan satu jumlah yang lebih realistik. Jumlah pengiraannya hendaklah selari dengan peruntukan yang ada di dalam aplikasi IMF. Jumlah SDR dalam ordinan ini disarankan tidak kurang daripada satu jumlah yang dipersetujui oleh mereka yang berkecimpung dalam industri perkapalan serta dipersetujui oleh pihak kerajaan yang ada pada hari ini. SDR nya tidak melambangkan pertukaran masa kini kewangan dunia dengan industri perkapalan.

Kebanyakan peruntukan yang berkaitan dengan penalti dan denda di dalam ordinan tidak menampilkan satu usaha yang realistik yang mana jumlah dendaan ke atas kesalahan agak kecil jika dibandingkan dengan kesalahan yang dilakukan juga tidak setimpal dengan keuntungan yang diperoleh oleh syarikat kapal yang melakukan kesalahan. Contoh di bawah seksyen 250(9), peruntukan *Fifth Schedule*, kegagalan memastikan *lights and fog signals* berfungsi dengan baik, jumlah kesalahan didenda kerana lampu tidak menyala, hanya RM10 sahaja. Sedangkan jika ia melanggar di Selat Melaka kerana soal lampu, kesan daripada pelanggaran itu sangat besar misalnya melibatkan nyawa dan tumpahan minyak serta kehilangan kargo lain-lain. Itu pun jika tuan punya kapal memanggil pegawai untuk membuat semakan di atas kapal.

Ini membawa maksud, *it is a description of the owner whether to call the officer of the Marine Department to inspect into the matter*. Walaupun *Traffic Separation Scheme* (TSS) difahami sepenuhnya oleh semua *captains and masters* kapal tetapi apakah jaminan ia tidak akan terlibat dengan pelanggaran? Misalnya di bawah *provision 9* jadual kelapan, setiap kesalahan yang berkaitan dengan sijil perkapalan sama ada memperbaharui, tamat tempoh ataupun membatalkan sijil, denda atau penalti yang dikenakan tidak melebihi RM100. Jumlah yang sekecil ini sebenarnya tidak menampakkan imej *deterrent* walaupun Malaysia mahu memastikan perdagangan melalui kapal tidak terjejas nama baiknya juga jumlah denda yang tinggi dikenakan.

Pada keseluruhannya, antara isu-isu pokok untuk menambah baik Ordinan Perkapalan Saudagar ini ialah ia mesti sentiasa disemak dari semasa ke semasa kerana perubahan di peringkat global begitu pantas sekali. Mana-mana negara yang lewat menerima perubahan dan memberikan keutamaan pada sektor ini mungkin akan menjejaskan masa depan ekonomi negara. Kemiskinan dan kurang daya saing boleh menjerumuskan negara pada masalah keselamatan dan ketenteraman sosial. Kita perlu jaminan yang industri perkapalan akan terus maju setanding dengan perubahan yang berlaku di pelabuhan seluruh dunia. Pihak industri meminta supaya Menteri Pengangkutan hendaklah turun berjumpa dengan semua *industry players* supaya dapat menyelesaikan banyak masalah berkaitan dengan urusan perkapalan yang dihadapi mereka pada hari ini.

Akhir kata, sebarang penambahbaikan terhadap undang-undang pada Ordinan Perkapalan Saudagar 1952 adalah disokong sepenuhnya atas dasar pematuhan kepada undang-undang itu sendiri dan menjaga serta memastikan ekonomi negara melalui sektor perkapalan sentiasa mapan dan berdaya saing pada peringkat global demi masa depan negara. Sekian dan saya mohon menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat kerana masa tidak mengizinkan.

Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sudah cukup. Cukup, Yang Berhormat. Agaknya kerana keadaan hari kita ini, hari lain sedikit. So, saya persilakan Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

5.04 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian. Ada dua jumlahnya yang dalam rang undang-undang ini.

Pertama sekali Yang Berhormat Senator Khoo Soo Seang yang menitikberatkan pasal *pollution*, pencemaran air kita di pantai Semenanjung Malaysia, di pantai Sabah dan Sarawak. Oleh sebab itulah Yang Berhormat, kita menguatkuasakan rang undang-undang ini oleh kerana kita rasa semakin lama, semakin berubahlah industri perkapalan dan banyak kapal yang melalui Selat Melaka dan perairan kita di Malaysia di sini.

Juga terima kasih Yang Berhormat atas cadangan-cadangan dan kes-kes yang disebutkan tadi yang akan memberikan banyak maklumat kepada kita untuk kita memperbaiki apabila masanya perlu. Untuk makluman Yang Berhormat, kita di Malaysia ini pun ada ejen yang dinamakan *dispersion* ini untuk kita membersihkan pencemaran daripada minyak dan juga pencemaran-pencemaran lain.

Yang Berhormat Ng Fook Heng, menitikberatkan perubahan-perubahan yang perlu berlaku oleh kerana perubahan di industri perkapalan yang semakin meningkat pada masa sekarang ini. Yang Berhormat, kita telah pun mengambil berat ke atas isu-isu yang disebutkan tadi di atas. Antaranya adalah isu-isu yang berkaitan dengan nilai dendaan pada kesalahan-kesalahan yang di *committed* dalam industri perkapalan ini. Kalau Yang Berhormat perhatikan, semuanya di dalam pindaan ini tadi sudah meningkat naik tinggi dendanya supaya ia juga menjadi *deterrent*, dengan izin Tuan Yang di-Pertua untuk tuan punya kapal. Kalau tidak silap saya, itu sahaja isu yang disentuh tadi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dan jadual dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 36 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Jadual diperintah jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tiada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

■1710

RANG UNDANG-UNDANG PERKAPALAN SAUDAGAR (PENCEMARAN MINYAK) (PINDAAN) 2010

Bacaan Kali Kedua dan Ketiga

5.10 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) 1994 untuk dibaca bagi kali kedua sekarang.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dato' Maznah binti Mazlan]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) 1994 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Dalam jadual ini ada dua orang telah menghantar kepada saya dan sekarang ini saya bagi laluan yang bagi dahulu itu. Yang Berhormat kemudian sedikit. Dipersilakan Yang Berhormat Tuan Ng Fook Heng.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Tidak ada rekod nampaknya ini. Tidak apa, tidak apa, Yang Berhormat. Saya bagi.

5.12 ptg.

Tuan Ng Fook Heng: Tuan Yang di-Pertua, adakah sekarang ini Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) (Pindaan) 2010?

Tuan Yang di-Pertua: Silakan, silakan.

Tuan Ng Fook Heng: Terima kasih. Secara amnya, rang undang-undang ini memberikan ruang yang lebih luas dalam mentafsir tanggungan yang disebabkan oleh perkara atau kejadian yang melibatkan kepentingan negara dan kerosakan yang disebabkan oleh aktiviti dagang dari bidang perkapalan terutamanya yang melibatkan kapal-kapal dagang.

Pindaan akta melalui rang undang-undang ini membolehkan pemakaian selari dengan undang-undang lain yang ada di negara ini. Jika tidak pun, ia sepadan dengan peruntukan terkini yang ada di peringkat antarabangsa. Walaupun Malaysia tidak menjadi negara yang mungkin menerima pakai suatu konvensyen yang relevan, tetapi sekurang-kurangnya Malaysia dapat merujuk kepada pemakaian undang-undang dari negara lain. Sebagai contoh dalam menangani isu yang serupa jika terjadi perkara yang sama di Malaysia. Selain daripada Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) 1994, undang-undang lain yang terpakai kepada keadaan sama ialah sebagai contoh *section 27*.

Prohibition of discharge of oil into Malaysian waters. Environmental Quality Act 1974.

- (1) *No person shall, unless licensed, discharge or spill any oil or mixture containing oil into Malaysian waters in contravention of the acceptable conditions specified under section 21; and*

- (2) *Any person who contravenes subsection (1) shall be guilty of an offence and shall be liable to a fine exceeding five hundred thousand ringgit or to imprisonment for a period not exceeding five years or to both.*

Pencemaran dari kapal dagang berkaitan dengan tumpahan minyak bersebab kepada faktor utama seperti bencana alam, pelanggaran dan pembuangan sisa *oil 'sludge'* dari kapal dagangan. Sikap tidak bertanggungjawab juga sebagai penyumbang kepada masalah pencemaran minyak di lautan dan di Malaysia terutamanya di Selat Melaka. Hari ini, Selat Melaka menerima kehadiran lebih daripada 2,000 buah kapal yang melaluinya setiap hari dan mengangkut lebih daripada 15 juta tong minyak dalam sehari. Oleh itu, kebarangkalian pelanggaran di Selat Melaka ini adalah tinggi kerana di bahagian-bahagian tertentu selat ini laluannya adalah sempit dan cetek.

Malaysia hari ini telah mengalami beberapa peristiwa tumpahan minyak pada skala besar dan yang terakhir pada 20 Mei 2010, iaitu pelanggaran di antara MT Bunga Kelana 3 dan MV Waily, kapal kargo dan tumpahan minyak di perairan Pengerang, Johor berjumlah lebih daripada 2,000 metrik tan. Kesan dari insiden ini ialah kemusnahan kepada peralatan nelayan, pupus mata pencarian dan berlandaskan kepada ekonomi laut dan memusnahkan kepada alam sekitar. Kawasan terlibat juga musnah kehidupan laut.

Laporan pada tahun 1992 merupakan tahun paling malang bagi Selat Melaka kerana enam kejadian besar berlaku iaitu pelanggaran kapal pemusnah Tentera Laut US Ingersoll dengan kapal dagang Singapura, MT Chon HongIII meletup di depot Shell Pelabuhan Klang, Thefu-51 iaitu kapal tunda Taiwan berlanggar dengan kapal penumpang Singapura, Royal Pacific sementara pelanggaran berikut walaupun di kawasan Indonesia, tetapi kesannya tetap pada Selat Melaka ialah pelanggaran di antara MT Nagasaki Spirit dengan MV Ocean Blessing di mana tumpahan minyak ialah sejumlah 13,000 tan dari jumlah 75,000 tan minyak mentah yang dibawa.

Selain daripada itu, pelanggaran juga berlaku di antara Maersk Navigator dengan MT Sanko Honour telah menumpahkan sebahagian daripada 225,000 tan minyak mentah yang dibawa oleh kedua-dua kapal tersebut. Bayangkan betapa besarnya impak kepada penduduk alam sekitar dan ekonomi negara. Oleh itu, saya ingin menarik perhatian kementerian berkenaan meningkatkan usaha dalam menangani dari berlakunya tumpahan minyak secara berterusan di perairan negara kita.

Dalam mempraktikkan urusan import dan eksport, Malaysia banyak mengguna pakai undang-undang atau peraturan antarabangsa. Misalnya dalam penghantaran barangan atau kargo melalui kapal laut, dokumen khusus dikenali sebagai *Bill of Lading* atau *Seaway Bill* diguna pakai di dalam syarat dan terma di dokumen ini telah tertera pelbagai tanggungjawab dan kewajipan yang perlu dipatuhi.

Ini termasuklah jumlah atau had di mana tuan kapal akan menanggung liabiliti sama ada disebabkan oleh kecuaiian atau kemalangan, hak tuan kapal telah ditetapkan kecuali pihak yang menanggung kerugian dapat membuktikan *negligent* atau satu cabang *law of thought*.

Dunia perkapalan mempunyai rejimnya yang tersendiri. Semua urusan atau perkara yang berkaitan dengan kargo adalah di bawah peruntukan marin *insurance* dan pengeksportan serta pengimportan mesti melalui syarikat *freight forwarders* yang didaftarkan. Di negara lain, penghantaran adalah melalui kastam *brokers* ataupun melalui agen-agen *forwarding* yang dilantik. Jika jumlah insurans marin itu terlalu besar untuk ditanggung, syarikat insurans akan *reinsurance* dengan syarikat insurans yang lebih besar. Kebanyakan kapal kargo sekarang dilengkapi dengan ais ataupun automatik *information system* dan pelbagai alatan moden yang canggih untuk memastikan keselamatan kargo dan kapal dan dapat mengelakkan sebarang pencabulan yang berbentuk ancaman dan tawanan lanun atau *terrorism*.

Walaupun begitu, kemalangan boleh terjadi pada bila-bila masa sahaja apatah lagi jika ia melibatkan kapal-kapal *tanker* dan tentu sahaja tumpahan minyak mentah atau yang telah diproses boleh menyebabkan kerosakan di permukaan laut. Minyak yang tumpah ini bukan mudah untuk *dispersekan* dan ia akan memusnahkan ekologi hidupan laut dan juga kepada apa sahaja kehidupan yang bergantung kepadanya bahkan ia akan merosakkan masa depan atau ekonomi nelayan dan tentunya ekonomi negara yang bergantung kepada hasil laut. Telah banyak peristiwa yang terjadi terutama kepada kapal milik syarikat-syarikat besar yang membawa minyak dan tumpahan minyak ke laut sama ada disebabkan oleh cuaca atau fenomena alam atau bersebab daripada kecuaiian manusia telah meletakkan sesebuah negara kepada tahap yang negatif di mana negara tersebut boleh terputus hubungan diplomatik.

■1720

Pemencilan oleh negara lain dan pengisytiharan darurat dan saman yang boleh membankrapkan negara di embargo oleh Bangsa-Bangsa Bersatu dan mungkin juga negara yang terkena limpahan minyak menggunakan sebab ini untuk *mobilize the military* ke sempadan negara. Alasan yang terakhir untuk kemungkinannya boleh menyebabkan negara-negara lain bertindak secara berkumpulan.

Untuk Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) ini berkesan, kerajaan harus melakukan perkara-perkara di bawah:

- (i) tindakan undang-undang ke atas pemilik kapal hendaklah dijalankan secara mandatori dan seberapa segera yang boleh supaya bahan bukti semasa tidak menjadi penghalang atau mengekang kes yang dijalankan. Penggunaan *Mareva Injunction to a certain extent the Anton Pillar Order*;
- (ii) hukuman berbentuk *pecuniary* yang tinggi hendaklah dikenakan iaitu dengan mengambil kira kesan yang ditanggung di masa hadapan terutamanya apabila kesan itu tidak dapat dipulihkan dalam masa yang singkat; dan

- (iii) kerjasama serantau terutamanya dengan *literal state* hendaklah ditingkatkan dalam menjaga alam sekitar. Tindakan atau undang-undang di semua negara *literal state* hendaklah seragam supaya perlindungan tidak boleh diberikan kepada syarikat-syarikat terutamanya jika ia berkaitan dengan pemilikan pemerintah sesebuah negara itu.

Apabila kapal Malaysia atau yang berdaftar dengan Jabatan Laut Malaysia terlibat dalam kemalangan dengan tumpahan minyak, maka jangan ada pegawai kita yang terlibat dengan rasuah atau menyembunyikan fakta kes. Pemakaian undang-undang yang berkaitan dengan *Merchant Shipping Order (Collision Regulations) 1984* dan *the Merchant Shipping Order (Collision Regulations) (Rules for Vessels Navigating Through Straits of Malacca and Straits of Singapore) 1984* hendaklah dipatuhi secara *straight compliance*.

Pematuhan kepada keperluan kapal itu sendiri hendaklah sentiasa dipatuhi dan dipenuhi misalnya dari segi peralatan keselamatan. Pematuhan kepada *emergency preparedness* juga hendaklah dipatuhi dan setiap *level of preparedness* hendaklah difahami oleh semua pegawai dan krew ataupun anak kapal, kapal dagang. Pematuhan kepada piawaian antarabangsa misalnya keperluan terhadap ISM iaitu *International Safety Management*, berkuat kuasa pada 1 Julai 1998, kod dan STCW iaitu *Standard of Training, Certification and Watch Keeping for Seafarers* serta SOLAS atau *Safety of Life at Sea*.

Pematuhan ISM kod ini merangkumi 13 perkara iaitu *definition safety and environmental policy; company responsibility and authority; designated persons; masters responsibility and authority; resources and personnel; development of plan for shipping operations; emergency preparedness; reports and analysis of non commons accidents and hazardous occurrences; maintenance of ship and equipment, documentation; company verifications review and evaluation; and certification verification and control*.

Konservasi laut bergantung kepada banyak pihak dan polisi menjaga dan memastikan laut bebas daripada elemen negatif adalah kepada mereka yang terlibat dengan *coaster management, pollution control, radioactive waste management, recreational and entertainment used of the sea, deep sea dumping, oil pollution* dan juga *civil liability arising from oil pollution from ships*. Soalan saya ialah:

- (i) sejauh manakah keperluan undang-undang yang telah ada dipatuhi?;
- (ii) apakah ada statistik yang menunjukkan kepada umum atau kerajaan tentang pematuhan ini?;
- (iii) apakah punca yang paling ketara kepada penyebab pencemaran minyak ini terutamanya yang bersebab dari aktiviti perdagangan laut?;
- (iv) apakah kerajaan atau pemerintah boleh mengambil tindakan yang lebih drastik misalnya, merampas kapal dagang *local and foreign vessels* yang terlibat dengan tumpahan minyak yang serius kerana kerosakan yang ditimbulkan darinya tidak mungkin dapat dipulihkan?;

- (v) mampukah pihak kerajaan mengambil tindakan dengan cara meletakkan syarikat atau kapal dagang dari beroperasi untuk satu jangka masa, misalnya satu tahun kerana pihak yang terlibat dalam dagangan adalah dalam rangkuman jumlah yang banyak atau ramai?; dan
- (vi) apakah petunjuk yang ada mengenai pematuhan ISM Kod 1998 terutamanya di Malaysia?

Tuan Yang di-Pertua: Banyak lagikah Yang Berhormat?

Tuan Ng Fook Heng: Ya. *Just finish already*. Sudah laju sudah. Akhir kata, sebarang penambah baik terhadap undang-undang kapal kepada Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) 1994 adalah disokong sepenuhnya atas dasar pematuhan kepada undang-undang itu sendiri dan menjaga alam sekitar, khazanah di masa hadapan. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang ini untuk makluman dalam Dewan yang mulia ini, kita ada tiga lagi Yang Berhormat hendak berucap. Selepas itu saya fikir cukup setakat itu. Dipersilakan Yang Berhormat Datin Paduka Datuk Nor Hayati. Seterusnya Yang Berhormat Puan Doris Sophia ak Brodi dan juga Yang Berhormat Puan Hajah Zainun binti A. Bakar. Kalau boleh cuba ringkas, padat dan tepat. Sekian, terima kasih. Dipersilakan.

5.26 ptg.

Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kerana memberikan saya ruang untuk saya berucap bersama-sama membahaskan rang undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya melihat rang undang-undang ini bertujuan meminda Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) ini sebagai suatu inisiatif untuk menjaga kepentingan perairan negara dan dari aktiviti kapal bunker yang tercemar dengan tumpahan minyak serta pelaksanaan konvensyen antarabangsa berkaitan liabiliti sivil bagi menjaga kepentingan semua pihak terlibat.

Bagi membahaskan rang undang-undang ini, izinkan saya menyentuh beberapa butiran penting daripada sudut dasar dan jawatankuasa teknikal. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan supaya APMM, Jabatan Laut Wilayah, Polis Marin dan Tentera Laut Diraja Malaysia dan Jabatan Alam Sekitar untuk mengadakan rondaan seberapa kerap yang boleh bagi mengenal pasti punca pencemaran laut dan juga tumpahan minyak.

Soalan saya, adakah terdapat perjanjian di antara Polis Marin, TLDM, APMM dan JAS dalam mengenal pasti lokasi tumpuan pencemaran minyak? Soalan kedua saya, bagaimanakah bentuk kerjasama daripada segi operasi, pemantauan mahupun pencegahan? Soalan ketiga saya, berdasarkan rekod, berapakah jumlah tangkapan yang telah dibuat oleh agensi terlibat di Selat Melaka dan juga Laut China Selatan oleh kapal bunker saudagar ini? Soalan keempat saya, berapakah jumlah kapal yang telah didaftarkan di dalam negara dan apakah kelebihan yang ada pada Panama dan Belanda di mana kebanyakan kapal dagang didaftarkan di sana?

Adakah disebabkan *support system* seperti insurans, logistik dan fi yang murah menarik saudagar kapal ke sana? Soal nelayan hilang punca pendapatan. Nelayan pantai hilang punca pendapatan apabila lautan tempat mereka mencari rezeki kini tercemar oleh tumpahan minyak. Contohnya, tumpahan minyak pada 25 Mei 2010 di Johor menyebabkan nelayan di pantai tersebut mengalami kerugian sehingga RM2 juta meliputi kerugian tangkapan ikan dan pelbagai barangan yang rosak seperti enjin, jaring serta bot akibat terkena tumpahan minyak berkenaan. Soalan saya, apakah peranan LKIM atau Lembaga Kemajuan Ikan Malaysia terhadap ahli-ahlinya yang terlibat dalam menjaga kepentingan mereka?

Daripada segi ekologi dan ekosistem hidupan laut yang terjejas, saya ingin menyatakan tentang terjejasnya kehidupan dan juga organisma laut dan peningkatan bahan kimia di terumbu karang di dasar laut. Contohnya, syarikat pengeluar minyak dunia BP telah gagal mengawal tumpahan minyak petrol hampir 75.7 juta liter yang memenuhi perairan Teluk Mexico pada 20 April 2010. Tumpahan minyak ini mengakibatkan kerosakan kepada ekosistem laut yang menjangkau lebih daripada 8,000 jenis spesies hidupan dan walaupun bahan pengurai cuba digunakan, namun ia tidak memberi kesan.

■1730

Contoh yang kedua, pada 8 Jun 1992 telah diumumkan sebagai Hari Lautan Sedunia yang telah diisytiharkan di kemuncak *Earth Summit Rio De Janeiro* di Brazil. Perisytiharan ini adalah untuk meningkatkan keadaan mengenai pentingnya laut kepada kehidupan manusia.

Saranan saya, kita perlu sedar peranan laut begitu menakjubkan sebagai pemampatan. Ia pemampatan haba, gas rumah hijau karbon dioksida dan bahan cemar untuk menyeimbangkan iklim bumi seterusnya melindungi manusia daripada perubahan mendadak kenaikan suhu bumi akibat proses pemodenan. Akibat tumpahan minyak walaupun hanya dalam kepekatan yang kecil, komponen beracun pencemar ini mampu membantutkan kebolehan kehidupan marin untuk membiak dan membesar.

Cadangan kepada pakar pembersihan minyak, selain dari aspek membersihkan tumpahan selepas berlaku kemalangan kapal, saya ingin mencadangkan agar teknologi radar dan satelit yang dapat mengesan pergerakan kapal di laut. Soalan saya, adakah pakar di Malaysia berminat mempelajari teknologi pemasangan paip dan penyelenggaraan bagi mengelakkan kebocoran seperti yang telah berlaku dan di implementasi di Teluk Mexico? Faktor manusia iaitu tenaga pakar, masih memainkan peranan penting dalam pelaksanaan teknologi canggih. Oleh itu, kegagalan dalam pelaksanaan ini masih boleh menyebabkan malapetaka berlaku.

Daripada sudut teknikal peringkat jawatankuasa, pindaan jadual kedua isu negara yang menjadi pihak kepada konvensyen liabiliti kumpulan wang bunker. Soalan saya, adakah semua negara yang mempunyai sempadan pesisir pantai menjadi ahli? Apakah kriteria pemilihan dan apakah ianya wajib kepada semua negara?

Soalan kedua saya, apakah terdapat perjanjian antarabangsa antara negara bunker yang mempunyai kepentingan perairan ekonomi di dalam isu ini? Soalan terakhir saya, apakah perbezaan konvensyen liabiliti, konvensyen kumpulan wang dan konvensyen bunker? Mohon bertanya, *define* secara am dan teknikal, dari segi aspek kepentingan mana maritim Malaysia dilindungi? Dengan ini Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong. Terima kasih.

[Timbalan Yang di-Pertua **mempengerusikan Mesyuarat**]

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Puan Doris Sophia.

5.32 ptg.

Puan Doris Sophia ak Brodi: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana memberi saya peluang sekali lagi bangkit untuk membahaskan satu lagi rang undang-undang yang bernama Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) 1994 atau yang dinamakan juga Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) Pindaan 2010.

Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya saya juga seperti rakan saya yang dahulu tadi melihat rang undang-undang ini yang bertujuan meminda Akta Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) ini sebagai satu inisiatif kerajaan untuk menjaga kepentingan perairan negara terutama sekali dari aktiviti kapal bunker yang tercemar dengan *oil spill* dengan izin, atau tumpahan minyak serta pelaksanaan konvensyen antarabangsa berkaitan liabiliti sivil bagi menjaga kepentingan semua pihak terlibat.

Bagi membahaskan rang undang-undang ini Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya juga menyentuh beberapa butiran penting dari dua sudut iaitu sudut dasar dan sudut teknikal. Pertamanya isu-isu dasar. Isu Selat Melaka yang dijadikan sebagai *dumping ground* dengan izin. Kita semua tahu bahawa banyak kapal besar menjadikan Selat Melaka sebagai *dumping ground* untuk melakukan *discharge* atau pembuangan dan ia berlaku pada pendapat saya kerana pemantauan yang agak longgar selain caj berlabuh kapal dagang yang amat murah iaitu saya difahamkan hanya 20 sen bagi satu metrik tan berbanding dengan di Singapura.

Saya juga jangka disebabkan inilah perairan Selat Melaka khususnya di Pengerang menjadi lokasi pilihan untuk semua kapal dagang berlabuh untuk membersihkan kapal mereka. Kapal-kapal ini waktu berlabuh akan melakukan aktiviti pembersihan sekali gus membuang segala sisa sebelum memulakan pelayaran semula. Perbuatan ini menyebabkan sisa minyak terus kekal di situ. Saya melihat ini juga sebagai keperluan kerjasama oleh semua pihak serta menjadikan orang ramai sebagai mata dan telinga jabatan dalam membanteras masalah alam sekitar ini berkonsepkan *community based* dengan izin dan *hands on*. Di samping itu juga memberi kesedaran kepada orang ramai betapa tumpahan minyak bakal memberi kesan negatif kepada pelbagai faktor.

Saya juga ingin menyentuh dari segi pelancongan di mana pelancong membatalkan tempahan, hotel-hotel lengang dan aktiviti pelancongan tergugat akibat pencemaran alam daripada tumpahan minyak.

Saya sekali lagi ingin mengingatkan kita satu tragedi tumpahan minyak di Johor pada bulan Mei tahun lepas seperti yang telah disebut rakan saya yang terdahulu tadi, yang telah melumpuhkan sektor pelancongan di kawasan Teluk Ramunia. Satu lagi contoh kejadian iaitu tumpahan minyak paling buruk dalam sejarah ialah apabila pada tahun 1989, kapal tangki minyak Exxon Valdez pecah dan menumpahkan lebih 35,000 tan minyak mentah di perairan Prince William Sound di Alaska. Minyak bukan sahaja telah meliputi lebih 2,300 kilometer persegi permukaan laut, malah dalam masa tiga hari, 50 peratus daripada minyak itu mendak di pesisiran pantai. Bayangkanlah Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, ini telah menyebabkan kematian ratusan ribu hidupan laut atau marin termasuk 13 peratus daripada populasi anjing laut, 28 peratus daripada populasi memerang laut dan sehingga 640,000 ekor burung laut. Aktiviti pelancongan laut dan pesisir pantai Alaska terus lumpuh disebabkan tumpahan mega ini. Hotel, rumah tumpangan, juga aktiviti ski merosot dan kerajaan USA terpaksa memberi dana bantuan khas untuk menghidupkan semula Alaska. Walaupun selepas 15 tahun Tuan Yang di-Pertua, penyembuhan semula kawasan terjejas di Alaska masih terlalu perlahan. Jelas, dengan kos besar USD3 bilion yang telah dibelanjakan untuk membersihkan tumpahan tersebut, ianya masih tidak berbaloi.

Satu lagi perkara yang saya ingin bincangkan ialah berkenaan dengan satu penemuan baru iaitu di mana bakteria boleh memakan tumpahan minyak. Dalam suatu petikan akhbar tahun lepas di Dallas bertarikh Ogos 2010, saintis-saintis Amerika Syarikat mendakwa berjaya menyelesaikan misteri kehilangan tumpahan minyak yang bocor dari telaga dalam insiden terburuk di perairan Teluk Mexico baru-baru ini. Ia disebabkan sejenis bakteria yang dikesan memakan dengan begitu pantas kira-kira lima juta tong minyak yang bocor dari pelantar Deepwater Horizon milik firma gergasi *British Petroleum* selama 87 hari di teluk itu. Ketua Jabatan Ekologi Makmal Kebangsaan Lawrence Berkeley, Terry Hazen berkata, bakteria pemakan karbon itu dikenali sebagai *Oceanospirillales*. Mereka dilaporkan belum pernah melihat bakteria ini dan cara bakteria ini makan amat laju, amat cepat dan amat tepat sehingga apabila sampel dibawa balik ke makmal, semua minyak yang tumpah telah pun habis licin dibersihkan oleh bakteria ini. Jadi soalan saya Tuan Yang di-Pertua, benarkah berita ini? Jika benar, penemuan baru ini bakal manfaat kejadian tumpahan minyak.

Seterusnya saya juga mahu membangkitkan dari sudut jawatankuasa atau teknikal iaitu berkenaan dengan insurans wajib dan juga *PA coverage public liability*. Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyentuh seksyen 3A yang menyentuh tanggungjawab pemunya kapal dalam memastikan pencemaran berlaku di perairan Malaysia serta mana-mana negara konvensyen bunker lain. Saya bagi contoh yang terjadi pada 25 Mei 2010 apabila kapal tangki minyak Malaysia telah berlanggar, seperti yang telah disebut oleh rakan saya tadi, dengan sebuah kapal kargo kira-kira empat batu nautika barat daya Tanjung Setapa, Pengerang, Kota Tinggi dan 3.7 batu nautika dari perairan Singapura.

■1740

Kira-kira 2,000 tan minyak mentah tumpah selepas sebuah kapal tangki Malaysia berlanggar dengan kapal kargo kira-kira empat batu nautika barat daya Tanjung Setapa, Pengerang, Kota Tinggi. Kesan dan akibatnya begitu serius dan 2,000 tan minyak mentah itu suatu jumlah yang amat besar Tuan Yang di-Pertua, sehinggakan nelayan hilang punca pendapatan, ikan hasil laut tercemar, pantai menjadi kotor dan industri pelancongan terjejas.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan saya adalah agar suatu pasukan khas menangani penyebaran minyak diwujudkan, latih pakar tempatan dengan cara menghantar ke luar negara seperti ke USA, yang mempunyai *coast guard* yang efektif mengesan pencemaran minyak seperti di perairan Florida dan California. Saya juga mencadangkan agar kerajaan mengeluarkan bajet bagi membeli peralatan mengesan tumpahan minyak di atas desakan ekonomi, ini kerana pengangkutan air menjana hampir 70 hingga 80 peratus transaksi ekonomi dan perniagaan di rantau ASEAN dan Selat Melaka merupakan selat tersibuk di dunia. Dengan itu Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat, silakan Yang Berhormat Puan Hajah Zainun A. Bakar.

5.41 ptg.

Puan Hajah Zainun binti A. Bakar: *Bismillaahir Rahmaanir Rahiim, assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh*, salam sejahtera.

Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua kerana memberikan saya peluang dan kesempatan keemasan ini untuk turut serta di dalam perbahasan Rang Undang-undang Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak) (Pindaan) 2010 ini. Saya berpendapat pindaan ke atas Akta Perkapalan Saudagar Pencemaran Minyak 1994 ini adalah begitu penting kerana bertujuan memasukkan beberapa peruntukan baru sejajar dengan pelaksanaan konvensyen antarabangsa mengenai liabiliti sivil bagi kerosakan pencemaran minyak 2001, Konvensyen *Bunkers* di Malaysia.

Pindaan rang undang-undang ini begitu penting memandangkan Malaysia dikelilingi oleh laut iaitu Selat Melaka yang memanjang dari utara sehingga ke selatan, yang memisahkan Pantai Barat di Malaysia dengan Indonesia. Laut China Selatan yang memisahkan Pantai Timur Malaysia dengan Sabah dan Sarawak serta *Borneo* dan Selat Tebrau yang memisahkan Johor dan Singapura, Laut Sulu yang memisahkan Sabah dan Filipina dan Laut Celebes. Selain daripada itu, Malaysia juga berkedudukan berhampiran Teluk Thailand yang merangkumi sempadan Malaysia, Thailand dan Vietnam.

Begitulah strategiknya kedudukan Malaysia di dalam peta dunia yang berkaitan dengan laut, di mana terdapat pelbagai aktiviti pengangkutan, barang dan penumpang selain aktiviti seperti cari gali. Justeru, Malaysia terdedah kepada risiko kebocoran minyak kapal, tumpahan minyak, pembuangan toksik dan sebagainya yang menyebabkan pencemaran laut.

Peruntukan berhubung dengan minyak bunker ini juga diperincikan dengan kemasukan seksyen baru 3A, pindaan seksyen 4 dan seksyen baru 5A. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyentuh fasal 2 berhubung dengan pindaan tajuk panjang di mana akta ibu dipinda dengan menggantikan tajuk ringkas Akta Perkapalan Saudagar Pencemaran Minyak 1994, dipinda kepada tajuk ringkas Akta Perkapalan Saudagar (Liabiliti dan Pampasan bagi Pencemaran Minyak dan Minyak Bunker) 1994.

Pindaan ini adalah tepat dan sesuai dengan tarif kerosakan pencemaran mengikut Konvensyen Bunkers iaitu Konvensyen Antarabangsa mengenai liabiliti sivil bagi kerosakan pencemaran minyak bunker 2011 yang ditandatangani di London pada 23 Mac 2001. Pindaan rang undang-undang ini bermaksud akan meliputi juga minyak bunker sebagaimana yang ditakrifkan fasal 5(4) iaitu minyak bunker ertinya minyak mineral hidrokarbon, termasuk minyak pelincir yang digunakan bagi operasi atau pendorongan kapal dan apa-apa baki daripada minyak itu. Langkah pindaan rang undang-undang ini akan dapat mengawal pembuangan minyak ke laut seterusnya mencemarkan laut dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini tentang masalah pencemaran laut khususnya pencemaran minyak sering berlaku berhampiran laut kerana kebanyakan kapal-kapal saudagar membuat *servicing* di Singapura. Saya difahamkan kapal-kapal agak sukar dan susah untuk mencari pusat *servicing* kapal di negara ini. Saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, jumlah pusat *servicing* kapal dan lokasi di negara ini dan sejauh manakah kerajaan mengawal pusat *servicing* kapal ini daripada pencemaran laut dan sebagainya?

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin membangkitkan isu pembuangan minyak atau tumpahan minyak seperti yang diperkatakan oleh kawan-kawan saya tadi. Pembuangan sisa toksik dan beberapa kapal saudagar di Perairan Selat Melaka, Laut China Selatan dan Selat Tebrau. Kebanyakan daripada minyak kotor daripada kapal-kapal ini dibuang di tengah-tengah laut menyebabkan berlaku pencemaran laut, merosakkan terumbu dan menjejaskan industri perikanan negara. Selain daripada memberikan kesan kepada alam sekitar ia juga menjejaskan mata pencarian nelayan-nelayan pantai yang bergantung hidup kepada penangkapan ikan. Saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, sejauh manakah rang undang-undang ini mampu membendung, menghalang, mencegah segala jenis pembuangan minyak, sisa toksik dan sebagainya daripada dari kapal bagi meningkatkan kebersihan dalam laut sekeliling Malaysia. Apakah langkah kerajaan bagi menentukan piawaian, pencegahan pencemaran dari kapal saudagar mengikut konvensyen antarabangsa khususnya mengikut perundangan maritim.

Tuan Yang di-Pertua, masalah pencemaran di Selat Melaka, Laut China Selatan, Selat Tebrau, Laut Sulu dan Teluk Thailand amatlah perlu mendapat perhatian serius daripada kerajaan dan kajian yang mendalam wajar dijalankan dan seterusnya langkah serta tindakan yang proaktif perlu diambil bagi mengawal industri maritim negara.

Saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, apakah langkah kerajaan bagi meningkatkan kerjasama serantau khususnya dengan ketiga-tiga negara yang berkongsi perairan dengan Malaysia seperti Indonesia, Thailand, Singapura dan Brunei. Bukan sahaja daripada aspek keselamatan perairan seperti bahaya serangan lanun dan mengurangkan berlakunya kemalangan atau pelanggaran kapal tetapi juga daripada segi mengawal tumpahan minyak, kebocoran kapal, pencemaran laut dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali saya ingin menyentuh tentang seksyen 11A berhubung insurans wajib terhadap liabiliti bagi pencemaran minyak bunker. Seksyen 11A akta ini secara khusus berhubung dengan kapal kerajaan yang mempunyai tanah kasar melebihi 100 tan tidak boleh memasuki atau meninggalkan sesebuah pelabuhan atau kawasan pemasangan pangkalan di Malaysia diwajibkan mengadakan kontrak insurans atau cagaran kewangan lain bagi memenuhi Perkara 7, Konvensyen Bunkers iaitu perlindungan bagi liabiliti pemilik. Saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan, adakah seksyen ini hanya terhad kepada kapal kerajaan sahaja atau juga meliputi kapal saudagar atau komersial milik swasta, saya mohon penjelasan, sekian terima kasih. Saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat, minta Yang Berhormat Menteri menjawab.

■1750

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan kepada rang undang-undang ini, Rang undang-undang Perkapalan Saudagar (Pencemaran Minyak)(Pindaan) 2010.

Kita akan ambil berat semua komen dan juga cadangan-cadangan Ahli-ahli Yang Berhormat sebentar tadi supaya membantu kita dalam menjalankan tugas untuk memastikan perairan kita khasnya di Selat Melaka di mana ianya selalu dilalui. Misalnya pada satu tahun ada 70,000 kapal yang melalui Selat Melaka. Juga cadangan-cadangan ini kita akan bawa ke peringkat kementerian untuk menambah sebagai input kepada kementerian kita.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Tuan Ng Fook Heng tadi ada menyentuh tentang pencemaran minyak. Yang Berhormat, Malaysia telah pun melaksanakan semua *convention* antarabangsa berhubung keselamatan perkapalan dan pelayaran serta pencemaran minyak dari kapal. Oleh itu semua kapal dagang yang melalui perairan Malaysia termasuk di Selat Melaka hendaklah mematuhi semua kehendak tersebut. Di Selat Melaka sudah terdapat pelbagai peralatan yang diwujudkan oleh kerajaan untuk meningkatkan keselamatan. Termasuk wujudkan *traffic separation scheme* dan mandatori *ship reporting* dan pelbagai alat bantuan pelayaran.

Tuan Ng Fook Heng juga ada menyentuh apakah kerajaan boleh ambil tindakan drastik merampas kapal dagang yang menyebabkan tumpahan minyak? Undang-undang Malaysia membolehkan tindakan diambil ke atas kapal dagang yang menyebabkan tumpahan minyak. Namun tindakan merampas akan lebih mendatangkan beban kepada kerajaan.

Sebaliknya undang-undang menghendaki tindakan efektif diambil oleh kapal dan pihak insurans kapal. Ini termasuk mengalihkan *wreck*, membersihkan minyak yang tumpah adan membayar pampasan dan ganti rugi ke atas kerosakan dan kerugian yang dialami oleh negara atau dengan spesifiknya oleh nelayan-nelayan kita.

Juga Tuan Ng Fook Heng menanya apakah petunjuk mengenai pemantauan air *ISM code* Jabatan Laut menjalankan pemeriksaan berkala ke atas semua kapal Malaysia bagi memastikan kepatuhan. Kegagalan pematuhan boleh mengakibatkan kapal-kapal ditahan. Pada masa ini tiada masalah besar berhubung kepatuhan kerana kapal-kapal dagang hendak terus berlayar dan berdagang seluruh dunia. Berkenaan penalti mesti berbentuk *deterrent* dan supaya ada kerjasama serantau. Yang Berhormat rang undang-undang ini mempunyai penalti yang bertujuan untuk menjadi *deterrent*. Dalam pada itu memang terdapat kerjasama serantau dalam menangani kes-kes pencemaran minyak di mana peralatan menawan tumpahan minyak boleh dikongsi oleh negara-negara ASEAN misalnya negara Singapura, negara Indonesia dan negara-negara yang berdekatan dengan kita.

Kes berhubung dengan Kapal Bunga Kelana Tiga, rang undang-undang ini akan membolehkan pihak yang terbabit akibat pencemaran minyak bunker dari kapal seperti kes Bunga Kelana Tiga menuntut pampasan daripada pihak insurans kapal. Ini termasuk kerosakan dan kerugian yang dihadapi oleh pihak nelayan. Pampasan kepada nelayan. Tujuan rang undang-undang ini seperti yang disebut tadi untuk menyediakan dana pampasan oleh pemilik kapal bagi pencemaran minyak bunker. Ini termasuk pampasan kepada pihak nelayan yang menghadapi kerugian apabila terdapat kes-kes pencemaran minyak bunker di perairan Malaysia. Juga apakah yang dilakukan oleh kerajaan sekiranya berlaku pencemaran? Kawalan pencemaran di Malaysia sudah ada *Oil Spill Contingency* termasuk aset-aset bagi melawan tumpahan minyak yang dimiliki oleh kerajaan dan swasta Yang Berhormat.

Yang Berhormat Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn adakah terdapat perjanjian antarabangsa berkenaan isu bunker. Memang terdapat satu *convention* antarabangsa mengenai bunker *fuel* iaitu *bunkers convention* tahun 2001 yang mana rang undang-undang ini digubal bagi membolehkan *convention* itu dilaksanakan di Malaysia. Juga pertanyaan adakah ada perjanjian kerjasama di antara agensi-agensi penguat kuasa seperti APMM, TLDM dan Marin Polis. Memang ada Yang Berhormat *operational arrangement* di antara agensi-agensi kerajaan dalam menangani isu-isu pencemaran dan menguatkuasakan undang-undang yang terpakai. Di antara agensi-agensi tersebut adalah APMM, Jabatan Laut, Jabatan Polis Marin dan juga jabatan-jabatan seperti daripada alam sekitar. Jumlah kapal yang didaftar di Malaysia sehingga Disember Yang Berhormat tahun 2010 sebanyak 5,056 buah kapal didaftarkan di Malaysia.

Puan Doris Sophia ak Brodi menanya adakah benar mengenai bakteria yang berfungsi memakan tumpahan minyak. Memang ada jenis *dispersion* bakteria dan masih di peringkat *research* tetapi di Malaysia kita masih menggunakan *dispersion* bakteria yang masih lagi efektif.

Lagi Yang Berhormat Senator Datin Paduka Datuk Nor Hayati binti Tan Sri Dato' Seri Onn menanya tentang perbezaan di antara *convention* dengan secara ringkasnya *convention liability* membolehkan tuntutan dibuat ke atas pemilik kapal. Berhubung tumpahan minyak kargo yang diangkut oleh kapal tangki.

Kedua, *convention* kumpulan yang membolehkan tuntutan pampasan dibuat ke atas pihak tabung tumpahan minyak antarabangsa sekiranya rampasan di bawah *convention liability* tidak mencukupi. Tabung ini buat masa ini ada 400 juta yen *revolving fund* dengan izin.

Ketiga *convention bunkers* membolehkan tuntutan dibuat ke atas pemilik kapal berhubung tumpahan minyak bunker kapal. Minyak bunker adalah minyak bahan api untuk menggerakkan kapal itu bukan ianya untuk dijual bukan seperti *oil tanker*. Yang Berhormat Senator Puan Doris Sophia ak Brodi juga mencadangkan supaya satu pasukan petugas ditubuhkan bagi menangi isu pencemaran. Memang telah ada satu pasukan khas yang telah ditubuhkan dan satu *Standard Operation Procedure* telah juga diwujudkan. Yang Berhormat Puan Hajah Zainun binti A. Bakar, apakah langkah kerajaan untuk meningkatkan kerjasama serantau dalam keselamatan perkapalan dan pelayaran serta pencemaran. Memang ada kerjasama serantau dalam menangani *security* dan keselamatan kapal iaitu *coordinated petrol* dan program kerjasama yang melibatkan kerjasama melawan insiden tumpahan minyak.

Juga Puan Hajah Zainun binti A. Bakar menanya jumlah pusat *servicing* kapal dan sejauh mana kerajaan mengawal pusat *servicing* ini? Pembaikan kapal merupakan aktiviti perniagaan pihak swasta, dan kerajaan tidak mengawal secara *direct* pusat-pusat *servicing* ini. Sebaliknya kerajaan menggalakkan dan pihak swasta akan menimbangkan mengikut permintaan.

■1800

Tuan Eng Fook Heng ada menyentuh tentang sejauh manakah keperluan undang-undang sedia ada dipatuhi. Semua kapal dagang yang terbabit sudah pun mematuhi kehendak-kehendak di bawah akta ini. Ini adalah kerana konvensyen-konvensyen antarabangsa yang dilaksanakan di bawah Akta IMO ini telah pun berkuat-kuasa di seluruh dunia. Kapal-kapal yang tidak mematuhi akan ditahan.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, nampaknya itu sahaja yang saya dapat jawab dan apa-apa yang ketinggalan dalam jawapan atau statistik-statistik yang kita belum dapat beri, saya harap dalam sedikit masa lagi kita akan berikan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang ada mengambil bahagian dalam perbahasan tadi. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 26 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang-undang.

Jadual diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan ada pindaan; dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG TIMBANG TARA (PINDAAN) 2010

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

6.06 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Liew Vui Keong]: Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, pada tahun 2005 kerajaan telah mengambil inisiatif menggubal semula undang-undang mengenai timbang tara atau, dengan izin, *arbitration* dengan menggantikan Akta Timbang Tara 1992, Akta 1993, akta lama, atau dengan izin, *Arbitration Act 1992* dengan suatu akta yang baru iaitu Akta Timbang Tara 2005 (Akta 646) atau dengan izin, *Arbitration Act 2005*, yang telah mula berkuat kuasa pada 15 Mac 2006.

Akta Timbang Tara 2005 menggantikan dan memansuhkan Akta Timbang Tara 1992 dan Akta Konvensyen mengenai pengiktirafan dan penguatkuasaan Award Timbang Tara Asing 1985, Akta 320. Akta Timbang Tara 2005 telah digubal untuk memenuhi dan melaksanakan obligasi Malaysia yang digariskan di bawah, dengan izin, *United Nations Commissions on International Trade Law (UNCITRAL)*, *modern law on International Commercial Arbitration 1985*, (UNCITRAL) *Model Law*.

Malaysia telah menyertai UNCITRAL sejak 5 November 1985. Pada masa sekarang Akta Timbang Tara 2005 antara lain memperuntukkan perkara mengenai;

- (i) Perjanjian Timbang Tara;
- (ii) komposisi Tribunal Timbang Tara, pelantikan, pengertian dan juga mencabar penimbang tara;

- (iii) bidang kuasa Tribunal Timbang Tara, kelayakan Tribunal Timbang Tara untuk memutuskan mengenai bidang kuasanya untuk memerintah langkah-langkah *interim*;
- (iv) perjalanan prosiding timbang tara, layanan pihak-pihak, penentuan kaedah-kaedah dan tatacara, pendengaran dan juga prosiding bertulis pihak yang ingkar, pelantikan pakar dan juga bantuan mahkamah semasa mengambil keterangan;
- (v) membuat *award* dan penempatan prosiding, penyelesaian, bentuk dan kandungan *award*, pembetulan dan pentafsiran *award*;
- (vi) mengetepikan suatu Award Timbang Tara;
- (vii) syarat-syarat bagi pengiktirafan dan juga penguatkuasaan *award*; dan
- (viii) alasan untuk enggan mengiktiraf atau menguatkuasakan *award*.

Semenjak penguatkuasaan Akta Timbang Tara 2005 pada Mac 2006, terbukti bahawa akta tersebut telah dapat menyediakan peruntukan yang lebih baik berkaitan tatacara timbang tara bagi menyelesaikan semua jenis pertikaian perdagangan di peringkat domestik dan antarabangsa.

Tuan Yang di-Pertua, namun demikian seiring dengan slogan, 'Rakyat Didahulukan, Pencapaian Diutamakan', kerajaan telah mengambil kira pandangan dan maklum balas daripada pihak-pihak berkepentingan dan pengamal-pengamal timbang tara membuat keputusan untuk mengkaji semula dan memperbaharui Akta Timbang Tara 2005. Ia memandangkan terdapat kekurangan dan lombang atau, dengan izin, *lacuna* dalam Akta Timbang Tara 2005 yang sekiranya tidak dipindakan akan memberi implikasi perundangan dari segi komitmen Malaysia dalam menunaikan obligasinya di bawah, dengan izin, *UNCITRAL Model Law*. Kerajaan telah menerima cadangan dan juga pandangan semua pihak untuk mengkaji dan memperbaharui undang-undang di Malaysia agar sistem perundangan Malaysia sentiasa relevan dengan perkembangan semasa demi kepentingan rakyat jelata.

Tuan Yang di-Pertua, hasil daripada kajian yang dijalankan dan maklum balas yang diterima, kerajaan mendapati Akta Timbang Tara 2005 adalah wajar untuk dipinda. Asas-asas pertimbangan untuk meminda Akta Timbang Tara 2005 adalah berdasarkan justifikasi yang berikut:

■1810

- (i) memberikan kebebasan kepada pihak-pihak yang pertikai untuk menentukan undang-undang substantif yang terpakai di Tribunal Timbang Tara dan tidak hanya menghadkan kepada undang-undang Malaysia bagi menggalakkan pihak-pihak di luar negara untuk membuat timbang tara di Malaysia;

- (ii) selain itu, pindaan ini memberi kuasa kepada Mahkamah Tinggi di Malaysia untuk membuat perintah bagi apa-apa langkah interim dengan izin, *interim measures* walaupun tempat timbang tara adalah di luar Malaysia;
- (iii) memandangkan pada masa sekarang Akta Timbang Tara 2005 tidak mempunyai peruntukan berkaitan perintah yang boleh dikeluarkan oleh mahkamah semasa menggantung prosiding admiralti maka peruntukan dimasukkan ke dalam seksyen 10 Akta Timbang Tara 2005 bagi membolehkan Mahkamah Tinggi membuat perintah penahanan harta ikat jamin atau jaminan lain sebelum atau semasa prosiding timbang tara sebagai jaminan bagi amaun dalam pertikaian; dan
- (iv) terdapat dengan izin, *lacuna* dalam beberapa peruntukan dalam Akta Timbang Tara 2005 yang sekiranya tidak dipinda akan memberi implikasi perundangan dari segi komitmen Malaysia dalam menunaikan obligasinya di bawah dengan izin, *UNCITRAL Model Law*.

Tuan Yang di-Pertua, Rang Undang-undang Timbang Tara (Pindaan) 2010 ini mengandungi 10 fasal yang bertujuan untuk meminda Akta Timbang Tara 2005. Sebelum rang undang-undang ini dibahaskan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini izinkan saya untuk menjelaskan berkenaan dengan 10 fasal cadangan pindaan seperti yang berikut:

Fasal 1 - rang undang-undang ini memperuntukkan tajuk ringkas dan tarikh permulaan kuat kuasa rang undang-undang;

Fasal 2 - bertujuan untuk memotong sebutan kepada seksyen 30 Akta 646 dalam perenggan 2(2)(b) Akta 646 bagi membawa seksyen 30 dalam lingkungan perenggan 2(2)(b) dan seterusnya membenarkan pihak-pihak kepada timbang tara untuk memberi kuasa kepada pihak ketiga berhubungan dengan hak pihak-pihak tersebut di bawah seksyen 30.

Fasal 3 - bertujuan untuk menggantikan seksyen 8 Akta 646, dengan peruntukan baru dengan mengguna pakai dengan ubahsuaian bahasa yang digunakan di dalam dengan izin, *United Nations Commission on International Trade Law* ataupun *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration* 1985. Peruntukan ini bertujuan untuk mengehadkan campur tangan mahkamah dalam keadaan yang secara khususnya diliputi oleh akta ini dan untuk menggalakkan penggunaan kuasa sedia ada.

Tuan Yang di-Pertua, fasal 4 - fasal yang bertujuan untuk meminda subseksyen 10(1) Akta 646 dan untuk memperkenalkan subseksyen baru (2A), (2B), (2C) dan (4). Subseksyen 10(1) dipinda untuk memotong peruntukan yang tidak perlu. Subseksyen 10(1) yang asal memberi kuasa kepada mahkamah untuk menggantung sesuatu prosiding berhubung perkara yang menjadi subjek perjanjian timbang tara melainkan antara lain mahkamah mendapati tiada pertikaian ke atas perkara yang hendak dirujuk kepada timbang tara.

Dicadangkan pengecualian ini dipotong kerana peruntukan tersebut tidak perlu. Jika mahkamah mendapati bahawa tiada pertikaian antara pihak-pihak berkaitan, perkara yang hendak dirujuk kepada timbang tara maka keperluan untuk merujuk pertikaian tersebut kepada timbang tara tidak timbul. Oleh yang demikian, keperluan untuk memberikan perintah pergantungan juga tidak timbul.

Tambahan pula didapati tiada peruntukan yang sama diperuntukkan dalam dengan izin *The UNCITRAL Model Law*. Subseksyen baru (2A) dan (2B) pula memberikan kuasa kepada mahkamah untuk membuat perintah penahanan harta atau peruntukan jaminan semasa membuat perintah pergantungan prosiding admiralti sementara menanti keputusan tentang prosiding timbang tara berhubung dengan pertikaian admiralti tersebut. Subseksyen baru (2C) diperkenalkan untuk memperuntukkan tafsiran "prosiding admiralti". Subseksyen baru (4) pula memberikan kuasa kepada mahkamah Malaysia untuk memberi perintah pergantungan sekiranya tempat timbang tara adalah di luar Malaysia.

Fasal 5 - bertujuan untuk meminda perenggan 11(1)(e) Akta Timbang Tara 2005 untuk menjelaskan bahawa mahkamah boleh membuat perintah penahanan harta, ikat jamin atau jaminan lain sebelum atau semasa prosiding timbang tara sebagai jaminan bagi amaun dalam pertikaian. Subseksyen baru 11(3) pula dimasukkan untuk memberi kuasa kepada mahkamah di Malaysia untuk membuat perintah bagi apa-apa langkah interim walaupun tempat timbang tara adalah di luar Malaysia.

Fasal 6 - bertujuan untuk meminda seksyen 30 Akta Timbang Tara 2005 untuk membenarkan pihak-pihak kepada timbang tara domestik menentukan undang-undang substantif yang hendak dipakai semasa proses timbang tara dan Tribunal Timbang Tara hanya akan mengguna pakai undang-undang Malaysia sekiranya tiada keputusan daripada pihak-pihak.

Tuan Yang di-Pertua, fasal 7 - bertujuan untuk meminda seksyen 38 Akta Timbang Tara 2005 untuk memperuntukkan penguatkuasaan mana-mana award yang dibuat di Malaysia sama ada award tersebut berhubung dengan timbang tara domestik atau antarabangsa.

Peruntukan subseksyen 38(1) Akta Timbang Tara 2005 yang asal menyatakan award domestik dan award daripada negara asing boleh dikuatkuasakan di Malaysia. Namun, peruntukan ini tidak menyatakan berkenaan status award antarabangsa yang dibuat di Malaysia.

Untuk menutup dengan izin *lacuna* ini, pindaan ini bertujuan untuk memperuntukkan penguatkuasaan mana-mana award yang dibuat di Malaysia sama ada *award* tersebut berhubung dengan timbang tara domestik atau antarabangsa.

Fasal 8 - bertujuan untuk meminda Seksyen 39 Akta Timbang Tara 2005 untuk memperuntukkan bahawa penentuan berkenaan pengesahan perjanjian timbang tara hendaklah ditentukan di bawah undang-undang negara, di mana *award* telah dibuat dan tidak semestinya di bawah undang-undang Malaysia. Pindaan lain dalam fasal 8 adalah untuk mengadakan peruntukan pengasingan award timbang tara supaya selaras dengan izin, *UNCITRAL Model Law*.

Fasal 9 - bertujuan untuk meminda seksyen 42 Akta Timbang Tara 2005 dengan memasukkan subseksyen baru (1A) untuk membenarkan Mahkamah Tinggi menolak sesuatu rujukan soal undang-undang melainkan jika soal undang-undang itu secara *substantial* menjejaskan hak-hak satu pihak atau lebih.

Fasal 10 - bertujuan untuk meminda subseksyen 51(2) Akta Timbang Tara 2005 dalam teks bahasa kebangsaan supaya selaras dengan teks bahasa Inggeris dalam segi makna dan pelaksanaannya. Ini disebabkan pada masa sekarang didapati percanggahan dalam Akta 646 teks bahasa kebangsaan apabila dibandingkan dengan teks bahasa Inggeris. Isu ini telah ditimbulkan oleh Mahkamah Tinggi dalam kes Putrajaya Holdings Sdn. Bhd. lawan Digital Green Sdn. Bhd. 2008 satu LNS 92.

Seterusnya bagi mengelakkan keraguan subseksyen 51(4) juga diperkenalkan bagi menetapkan bahawa mana-mana prosiding mahkamah yang dimulakan selepas tarikh kuat kuasa Akta Timbang Tara 2005 adalah tertakluk kepada Akta Timbang Tara 2005, walaupun prosiding timbang tara berhubung dengannya telah dimulakan di bawah Akta Timbang Tara 1952 iaitu sebelum kuat kuasa Akta Timbang Tara 2005.

Peruntukan yang baru ini diperlukan untuk mengisi kelompangan undang-undang ataupun dengan izin '*lacuna in the law*', berkenaan isu akta yang mana akan terpakai bagi prosiding mahkamah yang dimulakan selepas Akta Timbang Tara 2005 mula berkuat kuasa jika prosiding timbang tara dimulakan di bawah Akta Timbang Tara 1952.

Tuan Yang di-Pertua, dengan pindaan yang dicadangkan melalui rang undang-undang ini, kerajaan mempunyai keyakinan penuh bahawa Malaysia akan seiring dengan perkembangan timbang tara dan seterusnya menggalakkan pihak luar untuk memilih Malaysia sebagai tempat timbang tara. Pada masa yang sama, Malaysia dapat juga melaksanakan dan memenuhi keperluan dengan izin, *United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL) Model Law on International Commercial Arbitration 1985*.

Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya mohon mencadangkan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ada sesiapa yang menyokong?

Timbalan Menteri Pengangkutan II [Tuan Jelaing anak Mersat]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

■1820

Timbalan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Timbang Tara 2005 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Sebelum itu saya ingin tahu berapa ramai Ahli-ahli Yang Berhormat turut berbahas rang undang-undang ini.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih. Silakan Yang Berhormat Dr. Ramakrishnan.

6.20 ptg.

Dr. Ramakrishnan a/l Suppiah: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua kerana izinkan saya bahas pindaan Akta Timbang Tara iaitu *Arbitration (Amendment) Act* 2010.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan kepada seksyen 8 akta utama amat membimbangkan saya kerana ianya dengan jelas mengehadkan hak pihak-pihak yang terlibat dalam pertikaian akses kepada keadilan di mahkamah biasa. Pindaan ini dinyatakan dalam rang undang-undang. Takat campur tangan mahkamah seksyen 8, tiada mahkamah boleh campur tangan dalam perkara yang dikawal oleh akta ini kecuali jika diperuntukkan sedemikian dalam akta ini. Akses kepada keadilan adalah satu hak yang dilindungi oleh perlembagaan kita dan hak ini perlu dipelihara dan dihormati.

Maka saya mohon untuk betul-betul berfikir sebelum rang undang-undang khususnya mengenai seksyen 8 kerana ianya boleh menjurus kepada pelanggaran undang-undang Perlembagaan kita yang jelas melindungi hak akses kepada keadilan. Saya menyatakan sedemikian kerana Mahkamah Tinggi kita perlu diberi kuasa yang muktamad untuk menyemak keputusan-keputusan yang dibuat oleh seorang *arbitrator* dengan izin, terutamanya di mana terdapat elemen penipuan atau *fraud* dan kekhilafan undang-undang dan faktor yang ketara di sebelah pihak yang membuat keputusan dan elemen-elemen berat sebelah iaitu *biasness*.

Oleh yang demikian saya mohon menyemak semula rang undang-undang dengan teliti khususnya mengenai dengan seksyen 8 kerana dalam kes Lee Kuan Wok Mahkamah Persekutuan kita di Putrajaya iaitu Mahkamah Rayuan yang tertinggi di Malaysia telah memberikan satu interpretasi yang agak lemah tentang hak-hak fundamental di dalam bahagian dua Perlembagaan kita yang cukup untuk merangkumi hak akses kepada keadilan.

Di sini Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil peluang ini untuk mencadangkan satu undang-undang baru digubal oleh Parlimen kita iaitu *Arbitration Fairness Act* bagi membendung atau mengharamkan terma-terma *mandatory binding arbitration clauses* dengan izin, dalam mana-mana kontrak atau perjanjian komersial di mana transaksi di antara pihak-pihak menjurus kepada *unequal bargaining power* dengan izin, kontrak insurans, kontrak perumahan, kontrak konsumer, perjanjian francais, hak-hak sivil atau perjanjian pekerja.

Terma sebegini menegah mana-mana parti membawa tindakan untuk pampasan ke mahkamah dan secara kebiasaan ada juga terma yang memberi kuasa mutlak kepada satu parti untuk memilih *arbitrator* yang disukai oleh mereka. Saya menyeru bahawa pihak Jabatan Peguam Negara mengkaji undang-undang ini yang telah diperkenalkan di Amerika Syarikat pada tahun 2009 bagi mengkaji sama ada undang-undang sebegini sesuai untuk diperkenalkan di Malaysia. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Silakan Yang Berhormat Dato' Zaitun binti Mat.

6.25 ptg.

Dato' Zaitun binti Mat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kerana diberi kesempatan untuk serta dalam perbahasan rang undang-undang ini. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan yang telah mengambil langkah proaktif apabila membuat pindaan Akta Timbang Tara pada 2005 yang mengambil kira dan mengkaji Undang-undang Timbang Tara Singapore, New Zealand, India, Kanada dan United Kingdom dan mengadaptasi *Model Law* yang dipakai oleh Suruhanjaya Perundangan Perdagangan Antarabangsa Persatuan Bangsa-Bangsa Bersatu atau UNCITRAL dengan izin, untuk disesuaikan dengan keadaan Malaysia seperti yang telah dilakukan oleh negara-negara itu.

Saya menyambut baik pindaan undang-undang ini selaras dengan hasrat kerajaan untuk menjadi negara maju dan *player* dengan izin, atau pemain perdagangan antarabangsa yang terlibat dengan perniagaan global.

Timbang tara atau *arbitration* adalah *alternative dispute resolution* dengan izin, atau ADR untuk menyelesaikan pertikaian sebelum ke mahkamah. Kes dapat diselesaikan lebih cepat antara satu atau dua bulan sahaja. Bagi urusan komersial kebanyakan ahli-ahli korporat lebih suka ke timbang tara dari mahkamah kerana perniagaan dapat diteruskan semasa penyelesaian secara timbang tara. Malah *dispute arbitration* dengan izin, ini lebih popular di luar negara daripada menyelesaikan kes di mahkamah. Secara tidak langsung timbang tara telah meringankan beban tugas dan tanggungjawab mahkamah.

Walau bagaimanapun, bagi memastikan keberkesanan timbang tara adalah perlu kerajaan menyediakan ahli timbang tara yang berkeelayakan dan terlatih di negara ini. Saya ingin mendapat penjelasan kerajaan berapakah jumlah ahli penimbang tara yang berdaftar atau dilantik di negara kita yang boleh mengamalkan proses timbang tara termasuklah yang terlatih dan berkeelayakan mengendalikan kes timbang tara komersial antarabangsa.

Kedua, sejauh manakah kecekapan dan keberkesanan Pusat Timbang Tara Serantau Kuala Lumpur (KLRCA) dalam mengendalikan kes timbang tara dan nyatakan kes yang dapat diselesaikan melalui timbang tara bagi tahun 2005 hingga 2010 dan sejauh manakah Institut Timbang Tara Malaysia telah berjaya membangunkan modal insan khususnya yang mempunyai kepakaran yang mencukupi timbang tara dan memberi kesedaran awam berkaitan timbang tara seperti promosi dan maklumat berkaitan proses timbang tara serta adakah kerajaan mewujudkan satu sistem untuk menilai prestasi atau *performance* penimbang-penimbang tara yang dilantik dan apakah sistem untuk memantau supaya ianya tidak akan berlaku kelewatan dalam menyelesaikan kes timbang tara.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan rang undang-undang Akta Timbang Tara 2005 ini melibatkan sembilan pindaan iaitu seksyen 2, seksyen 8, seksyen 10, seksyen 11, seksyen 30, seksyen 38, seksyen 39, seksyen 42, dan seksyen 51.

Saya ingin menyentuh secara spesifik beberapa fasal bagi menjimatkan masa perbahasan di peringkat jawatankuasa nanti. Pertamanya fasal 2(2)(b) dengan menggantikan seksyen 3 dan 30 dengan seksyen 3. Kalau diteliti seksyen 3 terus dikekalkan sementara seksyen 30 telah digugurkan. Implikasinya pindaan peruntukan undang-undang ini adalah suatu timbang tara sama ada domestik atau antarabangsa jika tempat timbang tara di Malaysia maka Bahagian I, II dan IV adalah terpakai.

■1830

Begitu juga dengan Bahagian III melainkan jika pihak-pihak bersetuju selain secara bertulis, ini bermaksud Tribunal Timbang Tara hendaklah memutuskan pertikaian mengikut Undang-undang Substantif Malaysia sahaja berbanding sebelum ini yang mana Tribunal Timbang Tara boleh memutuskan pertikaian mengikut undang-undang yang dipersetujui ataupun jika Undang-undang Substantif negara tertentu.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Begitu pun, saya ingin mendapatkan penjelasan kerajaan. Apakah kewajarannya seksyen 30 ini digugurkan dan implikasinya dari segi perundangan? Seterusnya saya ingin menyentuh seksyen 8 berhubung takat campur tangan mahkamah dalam perkara yang dikawal oleh Akta Timbang Tara yang meminda akta ibu dengan menggantikan seksyen 8 yang baru iaitu peruntukan bagi membolehkan campur tangan dalam perkara yang dikawal oleh akta ini. Sekiranya ia perlu diperuntukkan dalam akta ini berbanding sebelum ini yang tidak membenarkan campur tangan di dalam apa-apa perkara yang dikawal oleh akta ini.

Pindaan ini adalah wajar dan selari jika merujuk kepada akta ibu iaitu Akta Timbang Tara 2005 (Akta 646), seksyen 41(1) berhubung dengan penentuan perkara undang-undang permulaan oleh mahkamah di mana, mana-mana mahkamah boleh memohon pada Mahkamah Tinggi untuk menentukan apa-apa soal undang-undang yang timbul semasa perjalanan timbang tara sama ada dengan keizinan Tribunal Timbang Tara atau dengan keizinan tiap-tiap pihak lain. Saya juga ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini berhubung peruntukan di bawah seksyen 42(1) (Akta ibu) iaitu mana-mana pihak boleh merujuk kepada Mahkamah Tinggi, apa-apa soal undang-undang yang timbul daripada satu *award*.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga menyentuh pindaan seksyen 39 iaitu berhubung alasan untuk menolak pengiktirafan atau penguatkuasaan sesuatu *award* tidak kira di negara mana ia dibuat. Boleh ditolak hanya atas permintaan pihak yang terhadapnya yang hendak digunakan. Terdapat dua pindaan di bawah pindaan seksyen 39 iaitu pertamanya, seksyen 39 (Akta ibu) dipinda kepada subseksyen 1(a)(2) dengan menggantikan perkataan "Malaysia" kepada negara di mana *award* dibuat dan subperenggan (a)(b) dengan menggantikan subseksyen 2 kepada subseksyen 3. Keduanya memasukkan subseksyen yang baru iaitu subseksyen 3. Subseksyen 39 ini terkandung dalam bab Akta Timbang Tara 2005 berhubung dengan pengiktirafan dan penguatkuasaan *award* meliputi seksyen 38 dan 39.

Kedua-dua seksyen ini adalah berdasarkan kepada Akta Konvensyen Mengenai Pengiktirafan dan Penguatkuasaan Award Timbang Tara Asing 1985. Seksyen-seksyen ini terpakai kerana timbang tara domestik kecuali pihak-pihak bersetuju supaya ianya tidak terpakai. Begitu juga seksyen ini tidak terpakai kepada timbang tara antarabangsa kecuali pihak-pihak bersetuju memakainya. Pindaan seksyen 39 dalam subseksyen 1(a)(2), adalah bertujuan memperluaskan pengiktirafan dan penguatkuasaan sesuatu *award* itu bukan sahaja di bawah undang-undang Malaysia tetapi tertakluk di mana negara di mana *award* dibuat. Pindaan ini adalah wajar memandangkan penglibatan Malaysia dalam arena perniagaan antarabangsa.

Sementara itu pindaan seksyen 39 akta ini yang memasukkan klausa baru subseksyen 3 selepas subseksyen 2 adalah menekankan bahawa *award* adalah tertakluk kepada keputusan ke atas perkara yang boleh diasingkan antara yang dikemukakan dan yang tidak dikemukakan, maka hanya perkara yang ditimbulkan kepada timbang tara sahaja yang boleh diiktiraf dan dikuasakan.

Akhirnya, saya ingin menarik perhatian Dewan yang mulia ini. Selain proses timbang tara atau *arbitrations* kini banyak negara luar Australia dan Amerika lebih popular menggunakan mediasi atau *mediation* dengan izin, daripada *arbitrations*. Proses mediasi dilakukan dengan kedua-dua belah pihak yang bertikai melantik seorang - untuk menyelesaikan kes bagi mengelakkan mereka ke *arbitration* atau timbang tara atau ke mahkamah. Sekali gus ini menyelamatkan masa, kos dan sebagainya. Jadi saya ingin mendapat penjelasan kerajaan, adakah kerajaan bercadang akan menggalakkan proses mediasi ini sebagai alternatif bagi proses timbang tara dan mahkamah. Sekian terima kasih. Saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, nampaknya di sini ada empat orang lagi hendak bercakap. Saya terima empat orang ini dan selepas itu tidak payah lagi. Yang saya hendak sebut, Yang Berhormat Datuk Subbaiyah, ini Senator yang baru, kedua Yang Berhormat Dr. Syed Husin Ali, Yang Berhormat Tuan Haji Zamri dan seterusnya Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad. Saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat ini akan berucap dan yang lain tidak perlu lagilah, cukup setakat itu. So, saya persilakan sekarang Yang Berhormat Datuk Subbaiyah.

6.37 ptg.

Datuk Subbaiyah a/l Palaniappan: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Saya menyambut baik pindaan-pindaan yang dikemukakan oleh kementerian. Cuma saya ada sedikit keraguan terhadap seksyen 8, iaitu takat campur tangan mahkamah ataupun di sini tiada mahkamah boleh campur tangan dalam perkara yang dikawal oleh akta ini kecuali jika diperuntukkan sedemikian dalam akta ini.

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, biasanya mahkamah mempunyai kuasa mutlak dalam segala prosiding perundangan. Ini adalah kerana matlamat utama mahkamah adalah untuk menjamin keadilan kepada pihak-pihak yang menuntut ataupun dengan *ensure justice is done*. Jika kuasa ini dihapuskan, saya faham bahawa tujuan untuk menegakkan kuasa ini ataupun dengan izin, *the inherent powers of the courts*.

Jika kuasa ini dihapuskan, pihak timbang tara akan mempunyai kuasa sepenuhnya yang kebanyakan bertumpu kepada perundingan di mana pihak menuntut biasanya memberi ruang kepada penyelesaian yang cepat dan mudah tanpa kepuasan yang menyeluruh.

Saya juga difahamkan bahawa pindaan ini adalah untuk menerima dengan pengubahsuaian bahasa yang digunakan dalam *United Nations Commission on International Trade Law, Model Law on International Commercial Arbitration 1985* tetapi dengan izin, *it should not be done at the expense of justice*. Itu sahaja Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua.

■1840

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Sebagai Ahli Dewan yang baru, bagus. Saya alu-alukan. Terima kasih.

Seterusnya, saya persilakan Yang Berhormat 'Datuk' Dr. Syed Husin Ali.... *Sorry!* idak mengapalah itu.

6.40 ptg.

Dr. Syed Husin Ali: [Ketawa] Cucu ada Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, baguslah itu.

Dr. Syed Husin Ali: Yang dihormati Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kerana keizinan. Pada umumnya, saya berpendapat bahawa usaha untuk mengemas kini akta ini adalah satu langkah yang baik. Akan tetapi, ada sedikit kebimbangan saya iaitu pengemaskinian akta ini tidak akan menjamin misalannya kepercayaan penuh kepada institusi dan proses timbang tara di negara ini. Kita lihat bahawa banyak sekali usaha untuk pergi ke timbang tara bukan merujuk kepada institusi dan proses yang ada di sini bahkan kebanyakan mereka pergi sampai ke England dan juga ke Singapura. Ini bukannya kita kekurangan pakar-pakar ataupun hakim-hakim yang berkeelayakan tetapi ada sesuatu suasana yang membimbangkan pihak-pihak yang mempertikai.

Suasana itu berkaitan dengan persepsi atau anggapan wujudnya korupsi dan wujudnya keadaan di mana mereka tidak boleh mendapat keadilan yang sewajarnya daripada mahkamah tempatan kerana persepsi itu berkaitan dengan wujudnya campur tangan politik dalam mahkamah. Jadi saya rasa lebih jauh daripada membuat hanya pindaan-pindaan kita perlu juga berusaha untuk memastikan suasana yang tidak sihat yang mengakibatkan kurang kepercayaan itu dapat diketepikan. Keduanya, saya juga ingin merujuk kepada pindaan seksyen 8. Saya merasa perlu bertanya apa keperluan untuk mengehendkan campur tangan mahkamah kepada situasi yang diliputi secara khusus oleh Akta 646 dan untuk mengelakkan penggunaan kuasa sedia ada.

Adakah ini perlu? Saya berpendapat ia tidak begitu perlu kerana mahkamah sebenarnya adalah merupakan tempat mencari keadilan dan mengehendkan kuasa mahkamah adalah dalam erti kata lain merampas hak untuk memberikan kesaksamaan dari segi undang-undang. Perkara ini telah dijelaskan dengan agak terang oleh pembicara sebelum ini dan saya menyokong pandangannya itu.

Dalam hal ini bukan sahaja *justice ought to be done* tetapi seperti dengan izin, *justice ought to be seen to be done*. Saya berpendapat bahawa United Nations Commission on International Trade Law, Model Law on International *Commercial Arbitration* 1985 memang bagus.

Namun dalam suasana sosial politik di negara kita sekarang saya berpendapat adalah tidak wajar untuk kita meluluskan satu undang-undang yang mengehendkan kuasa mahkamah. Justeru itu, adalah dicadangkan supaya pindaan pada seksyen 8 ini digugurkan dan dibiarkan akta wujud sebagaimana yang sedia ada tanpa pindaan ini. Jika sekalipun pindaan tersebut diluluskan, apakah Parlimen berkuasa untuk mengehendkan kuasa mahkamah mahupun hak mana-mana pihak untuk merujuk kes mereka kepada mahkamah. Perkara ketiga, merujuk kepada pindaan yang dicadangkan bagi seksyen 67, dan seksyen 8 saya ingin bertanya apakah keperluan-keperluan untuk memaksa pihak-pihak untuk menerima pakai undang-undang Malaysia.

Tujuan akta ini adalah untuk memberi kebebasan kepada pihak-pihak yang mahu mengelak daripada ke mahkamah apabila memasuki sesuatu kontrak. Tindakan untuk mewajibkan penggunaan undang-undang Malaysia mungkin tidak konsisten dengan matlamat Akta Induk. Selain itu, pindaan ini juga mengelirukan. Sedangkan pindaan seksyen 8 berniat untuk mengehendkan kuasa mahkamah. Pindaan seksyen 67, dan seksyen 8 ini menghendaki pula undang-undang Malaysia terpakai. Jika begitu mengapa harus kuasa mahkamah dihadkan?

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, pindaan pada fasal 9 juga agak mengelirukan. Mengapa perlu satu undang-undang untuk membenarkan Mahkamah Tinggi menolak apa-apa rujukan atas soal undang-undang melainkan jika soal undang-undang itu menjelaskan secara *substantial* hak satu-satu pihak atau lebih. Saya melihat sama ada mahkamah mahu membenarkannya atau tidak adalah kausa mahkamah semata-mata dan tidak perlu undang-undang seperti ini. Seolah-olah mahkamah tiada budi bicara dan pertimbangannya sendiri. Ini adalah satu pindaan yang kurang wajar dan boleh mengelirukan. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Dipersilakan Yang Berhormat Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf.

6.46 ptg.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua di atas ruang diberikan untuk turut sama untuk mengambil bahagian dalam rang undang-undang suatu akta meminda Akta Timbang Tara 2005. Jadi Tuan Yang di-Pertua, dalam rang undang-undang timbang tara ini saya melihat ia adalah satu langkah yang penting untuk menyelaraskan Akta Timbang Tara yang ada di Malaysia agar selaras dengan apa yang dipraktikkan oleh negara-negara luar khususnya sesuai dengan *arbitration rule of the United Nations Commission on International Trade Law* seperti mana yang diterima pakai hasil dari konvensyen pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, dengan itu ia merupakan satu keperluan saya lihat agar ianya sesuai dan sampai masa memandangkan perniagaan syarikat-syarikat Malaysia juga telah banyak terlibat di luar negara dan juga terlibat dengan pertikaian. Di samping itu juga, terdapat juga pertikaian yang timbul hasil daripada syarikat-syarikat luar yang datang ke Malaysia dan menimbulkan pertikaian yang perlu diselesaikan. Selarasnya ini diharapkan juga pindaan ini akan membolehkan keadilan diberikan kepada pihak yang ketiga berhubung dengan hak mereka yang dipertikaikan dalam kes ini.

Dalam pindaan ini menjadikan sedikit persoalan yang hendak kita pohon penjelasan kepada pihak kementerian ialah dengan pindaan yang turut mengehadkan kuasa mahkamah sedia ada. Apakah dengan ini sebarang pertikaian, kontroversi atau tuntutan yang bakal timbul berkaitan dengan semua jenis kontrak adalah sesuai diselesaikan melalui akta ini termasuklah berkaitan dengan kontrak cari gali minyak Petronas di luar negara dan juga syarikat-syarikat lain dari Malaysia yang terlibat di luar negara?

Juga kita mohon penjelasan diperlukan berhubung dengan satu lagi perkara jika sekiranya berlaku pendaftaran tuntutan bertindih yang memerlukan timbang tara yang didaftarkan oleh kedua pihak terbabit ataupun dalam sebahagian kes kadangnya tiga pihak yang terbabit dalam pertikaian itu. Seandainya pendaftaran dibuat di luar negara di negara lain dan juga didaftarkan di bawah Akta Timbang Tara di Malaysia ini, apakah akta yang kita buat pindaan pada hari ini cukup dan mampu menentukan prioriti dan keutamaan dalam membuat keputusan dalam kes yang didaftarkan tuntutan bertindih di luar dan juga di dalam negara.

Jadi Tuan Yang di-Pertua saya rasa apa pun dalam pindaan Akta Timbang Tara pada kali ini, diharapkan pihak kerajaan telah meneliti dengan baik membolehkan ianya selaras dengan apa yang diguna pakai di luar negara di seluruh dunia supaya kita boleh selesaikan pertikaian yang biasanya berlaku khususnya dalam hal-hal yang melibatkan pelaburan Malaysia di luar dan juga pelaburan luar di Malaysia.

■1850

Jadi Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja sebagai perbahasan untuk akta ini dan sebagai ucapan yang terakhir di hari yang terakhir ini, saya ingin ucapkan penghargaan di atas kepercayaan yang diberikan oleh Kerajaan Negeri Kedah untuk mewakilkan saya dalam Dewan Negara untuk selama penggal ini. Juga sekalung penghargaan kepada Tuan Yang di-Pertua, kepada Timbalan Yang di-Pertua dan rakan-rakan Ahli Dewan Negara dan pegawai-pegawai Dewan Negara yang telah memberikan kerjasama sehingga membolehkan saya menunaikan tanggungjawab sebagai Ahli Dewan Negara. Jadi Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya akhiri dengan serangkap pantun lah. Kita balas balik pada Yang Berhormat Datuk Akbar Ali lah.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan Yang Berhormat, sila Yang Berhormat. Bagi yang sudah hendak apa ini memang saya beri peluanglah. Silakan.

Ir. Haji Zamri bin Haji Yusuf: Pantun saya berbunyi begini, Tuan Yang di-Pertua.

*Rakan budiman Senator Dewan Negara,
YDP yang tampan Timbalan yang berseri,
Bersama kita majukan Malaysia,
Insya-Allah ditakdirkan umur panjang, kita jumpa lagi.*
Sekian, terima kasih... [Tepuk]

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Saya tidak bersedia hendak jawab pantun itu... [Ketawa] Walau bagaimanapun, mewakili semua Ahli Yang Berhormat yang ada di Dewan ini, saya juga mengambil kesempatan mengucapkan selamat bersara kepada Yang Berhormat. Semoga Yang Berhormat masih muda, tampan lagi, manalah tahu satu hari mungkin melonjak lagi lebih tinggi, *insya-Allah*. Kita sama-sama mendoakan selamat sejahtera kepada Yang Berhormat dan sekeluarga.

Tuan Yang di-Pertua: Seterusnya saya persilakan Yang Berhormat terakhir sekali ini, Yang Berhormat Khalid Ahmad. Silakan Yang Berhormat.

6.51 ptg.

Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kerana memberi ruang kepada saya turut serta di dalam perbahasan Rang Undang-undang Timbang Tara 2005.

Saya menyokong penuh atas Rang Undang-undang Timbang Tara 2005 ini yang mengguna pakai *Model Law* yang menggantikan Akta Timbang Tara 1952 dengan peruntukan yang bertambah baik berkaitan prosedur timbang tara di negara ini. Saya yakin akta baru ini yang disemak semula bagi memenuhi keperluan untuk satu peraturan yang seragam dan selaras sebagai alternatif kepada dakwaan mahkamah bagi menyelesaikan pertikaian antarabangsa.

Pada pandangan saya, rang undang-undang ini akan melonjakkan Malaysia sebagai destinasi timbang tara yang penyelesaian pertelingkahan alternatif terkemuka di rantau ini. Saya melihat rang undang-undang ini sebagai jalan penyelesaian dalam usaha memperkukuhkan akta sedia ada dan menggalakkan lebih ramai ahli-ahli entiti perniagaan merujuk pertelingkahan mereka kepada badan timbang tara. Kebaikan rang undang-undang ini adalah seperti berikut:

- (i) mampu merangsang perkembangan perniagaan sejajar dengan matlamat Rancangan Malaysia Kesepuluh yang berteraskan usaha mewujudkan persekitaran ekonomi yang kompetitif;
- (ii) potensi perniagaan dapat berkembang pesat lancar dan menyelesaikan segala masalah yang timbul dengan berkesan; dan
- (iii) membolehkan lebih banyak kes timbang tara diselesaikan dalam tempoh terdekat. Contohnya pertelingkahan membabitkan aspek pembaikan 'jurang' kemajuan untuk projek pembinaan.

Contoh perjanjian timbang tara. Perjanjian antara Pusat Timbangtara Serantau Kuala Lumpur dengan Dewan Perniagaan dan Perindustrian Cina Malaysia (ACCIM) serta pelancaran peraturan pintas KLRCA.

Kelebihan kerjasama dengan ACCIM meletakkan KLRCa sebagai penyedia perkhidmatan menyelesaikan pertelingkahan alternatif pilihan sejajar dengan hasrat kami untuk muncul sebagai contoh sebuah timbang tara berkualiti dan efisien di peringkat serantau.

Soalannya, apakah penubuhan Pusat Timbangtara Serantau Kuala Lumpur mampu memerangi masalah antara timbang tara ini yang jika dilihat dari segi rasionalnya, peningkatan *district* perdagangan dan pelaburan langsung ke negara kita yang pasti akan terdapat peningkatan dalam peningkatan usaha perniagaan, perdagangan dan pelaburan? Adakah statistik terkini yang boleh dikongsi?

Contoh kelebihan lain sebelum timbang tara. Sistem timbang tara yang diwujudkan melalui Jabatan Perhubungan Perusahaan berjaya mengurangkan jumlah kes tertunggak di Mahkamah Perusahaan di mana melalui sistem itu yang mewujudkan tahun ini sebanyak 4,000 kes tertunggak di Mahkamah Perusahaan kita ini dijangka dapat dikurangkan kepada 2,000 kes pada akhir tahun ini.

Kenapakah terlalu banyak kes tertunggak sedangkan mahkamah seperti itu tidak mampu mempunyai ruang untuk membuat rayuan? Adakah disebabkan masa menunggu terlalu lama atau kes tidak dapat diteruskan kerana faktor kehadiran? Sejauh manakah sokongan Badan Kehakiman Malaysia dapat menyokong Akta Timbang Tara ini? Adakah ianya dapat mengurangkan beban kes di mahkamah? Bolehkah kes tertunggak di bawa ke mahkamah lebih tertinggi seperti Mahkamah Persekutuan atau faktor perundangan?

Soalan akhir, dengan segala kemudahan yang disediakan oleh kerajaan boleh menunjukkan komitmen dan sokongan bagi memastikan perniagaan pelaburan Malaysia menyedari sumber yang disediakan kepada mereka. Jika timbul sebarang pertikaian, mampukah dakwaan – setakat manakah komuniti perniagaan Malaysia mengambil tahu kemudahan timbang tara yang disediakan untuk kemudahan mereka ini? Dengan itu saya menyokong rang undang-undang ini. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Saya minta Yang Berhormat Menteri menjawab.

6.56 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Liew Vui Keong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat dalam Dewan yang mulia ini kerana telah pun mengambil bahagian dalam perbahasan rang undang-undang ini dan telah pun memberi pandangan, saranan dan juga nasihat. Saya akan menjawab soalan di mana yang relevan sahaja dalam perbahasan Yang Berhormat tadi.

Yang Berhormat Senator Dr. S. Ramakrishnan telah pun menyoal berkenaan pindaan seksyen 8 dan juga Yang Berhormat lain-lain telah pun bertanya mengenai pindaan seksyen 8 yang mengehadkan kuasa mahkamah. Untuk makluman Yang Berhormat, pihak-pihak dalam petisyen timbang tara ini ada pilihan untuk mengadakan timbang tara.

Jadi ini adalah satu prinsip yang terutama di mana pihak berkenaan membuat keputusan untuk mengadakan *dispute* mereka diselesai secara timbang tara. *That is the first priority*. Jadi dalam prinsip yang tersebut, mereka telah pun membuat keputusan tidak ingin pergi ke mahkamah untuk menyelesaikan masalah mereka. Jadi prinsip asasnya ialah mahkamah tidak dibenarkan untuk campur tangan semasa prosiding timbang tara melainkan terdapat ketidakadilan.

Dalam akta ini, terdapat peruntukan yang memberikan mahkamah hak untuk datang campur tangan terutamanya dalam seksyen 11, di mana mahkamah boleh memberi bantuan dalam perkara seperti *security for cost, discovery, preservation of property* ataupun *interim injunction* dengan izin. Pada masa yang sama, Mahkamah Tinggi boleh juga dipanggil untuk memberi bantuan di bawah seksyen 41, Akta Timbang Tara 2005 untuk *determine question of law arising in the cause of the arbitration* dengan izin, *with the consent of the Arbitral Tribunal or with the consent of every other party*.

So, dalam perkara ini Yang Berhormat, pihak mahkamah boleh daripada segi itu bercampur tangan. Jadi sebelum kedua-dua pihak hendak rujuk kepada timbang tara Tuan Yang di-Pertua, mereka mesti bersetuju untuk merujukkan perkara itu ataupun *dispute* mereka ke timbang tara dan tiada mana-mana pihak yang boleh dipaksa.

Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun juga bertanya, apakah kewajaran seksyen 30 digugurkan dan implikasi perundangan. Untuk maklumkan Yang Berhormat, pindaan kepada seksyen 30 tersebut akan membenarkan pihak-pihak untuk memilih sendiri *substantive law* yang digunakan.

■1900

Jika tiada pilihan oleh mana-mana pihak, jadi penimbang timbang tara akan menggunakan undang-undang Malaysia. Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun juga bertanya mengenai pindaan seksyen 39, adakah kerajaan bercadang akan menggalakkan mediasi sebagai alternatif. Untuk makluman Yang Berhormat, perbezaan di antara mediasi dan timbang tara adalah, mediasi – penyelesaiannya yang dibantu oleh pihak ketiga yang neutral, tidak ada *final award* dalam perkara mediasi. Akan tetapi dalam timbang tara, *award* adalah *final* dan boleh dikuatkuasakan sebagai penghakiman mahkamah. Kerajaan pada masa ini sedang mempertimbangkan untuk mengadakan akta mengenai *mediation*.

Yang Berhormat Senator Dato' Zaitun juga bertanya mengenai jumlah kes timbang tara di Malaysia yang berjaya diselesaikan. Mengikut statistik *Kuala Lumpur Regional Centre for Arbitration* (KLRC), kes yang diselesaikan dari tahun 2006 hingga 2008 ialah 29 kes. Manakala pada tahun 2009 jumlah kes yang telah pun diselesaikan ada 28 kes dan pada tahun 2010 jumlah kes yang telah pun selesai ialah 24 kes.

Jumlah penimbang tara di Malaysia untuk makluman Yang Berhormat Senator yang bertanya soalan, mengenai jumlah penimbang tara di Malaysia, memandangkan tiada satu badan khusus yang mengawal selia penimbang tara, tiada jumlah khusus bagi penimbang tara Malaysia. Namun lebih daripada 150 penimbang tara telah pun berdaftar dengan KLRCA.

Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali telah pun menimbulkan isu mengenai kepercayaan terhadap timbang tara di bawah seksyen 8. Untuk makluman Yang Berhormat Senator Dr. Syed Husin Ali, pindaan ini dapat memberi kepercayaan lebih kepada pihak-pihak kerana pihak mempunyai kebebasan untuk memilih timbang tara sebagai alternatif dan mahkamah pula seperti yang saya kata tadi mempunyai kuasa yang terhad untuk campur tangan di seksyen 41 yang saya sebutkan tadi. Selain daripada itu pihak-pihak yang memilih timbang tara mahukan *the certainty of the proceeding to be taken place in arbitration*.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Tuan Mohd. Khalid bin Ahmad bertanya mengenai kelebihan pindaan kepada Akta Timbang Tara dan juga apakah KLRCA mampu menangani kes-kes timbang tara. Untuk makluman Yang Berhormat, ini memberikan kebebasan kepada pihak-pihak untuk memilih undang-undang substantif bagi menyelesaikan pertikaianya mengikut statistik yang dinyatakan. Jadi, Akta Timbang Tara perlu dipinda untuk mengelakkan pihak-pihak untuk membawa pertikaianya di Malaysia.

Manakala Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Ir. Haji Zamri telah pun bertanya sama ada pindaan kepada akta ini akan meliputi keadaan di mana satu pihak berada di luar Malaysia. Untuk makluman Yang Berhormat Senator Ir. Haji Zamri, Akta Timbang Tara hanya memberi kaedah-kaedah dan cara prosiding penimbang tara dijalankan. Jika tiada persetujuan, baru penimbang tara akan menggunakan Akta Timbang Tara. Undang-undang yang akan terpakai untuk memutuskan pertikaian juga adalah pilihan pihak-pihak yang berkenaan.

Dengan itu Tuan Yang di-Pertua, saya di sini juga ingin mengambil kesempatan untuk mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator Ir. Haji Zamri kerana telah pun sepanjang masa ini memberikan pandangan yang bernas, yang berkualiti dan saya sebagai wakil daripada JPM ingin mengata terima kasih dan syabas kepada Yang Berhormat. Saya pun tidak ada hadiah kepada Yang Berhormat tetapi saya boleh menghadahkan juga buat pantunlah kepada Yang Berhormat. *[Tepuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Orang Sarawak buat pantun, silakan Yang Berhormat.

Datuk Liew Vui Keong: Ya, terima kasih.

Rukun Negara rukun utama,

Lima asas amalan kita,

Jutaan penghargaan yang tidak terhingga,

Atas sumbangan Yang Berhormat Senator kepada negara.

Tuan Yang di-Pertua: Bagus sekali Yang Berhormat. Bagus.

Datuk Liew Vui Keong: Terima kasih. Dengan itu saya ingin mengambil kesempatan untuk berterima kasih kepada semua Yang Berhormat Senator kerana telah pun mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Akta Timbang Tara (Pindaan) 2010 ini. Dengan itu saya ucapkan ribuan terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa rang undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujukan.

Rang undang-undang dibacakan kali yang kedua dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Fasal-fasal dikemukakan kepada Jawatankuasa.

Fasal-fasal 1 hingga 10 diperintahkan jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Jadual diperintah jadi sebahagian daripada rang undang-undang.

Rang undang-undang dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Rang undang-undang dilaporkan dengan tidak ada pindaan; dibacakan kali ketiga dan diluluskan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, selesailah sudah persidangan kita pada sesi ini. Saya mengambil kesempatan – kita telah pun bersidang mulai 18 hingga 28 April, hari ini hari terakhir, saya mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah melibatkan diri menyumbangkan tenaga, idea, pengorbanan masa dan sebagainya untuk menjayakan sebagaimana yang kita telah diamanahkan sebagai Ahli Dewan Negara ini.

Segala perbahasan, prestasi mutu perbahasan Ahli-ahli Yang Berhormat semua telah menampakkan satu peningkatan cukup baik sekali dan saya harap perkara ini dapat terus kita tingkatkan. Andainya kita dapat menjadikan Dewan Negara ini satu Dewan Negara yang bermaruah dan bermartabat tinggi. Tidak mahu lagi orang menganggap kita ini sebagai *rubber-stamp*. Saya sudah ulang selalu perkara ini.

Seterusnya saya mengambil kesempatan bahawa persidangan ini – saya juga ingin memohon maaf mewakili juga timbalan saya kerana bukan senang hendak mengendalikan, melicinkan waktu mengikut waktu yang ditetapkan. Mula-mulanya tadi saya fikir hendak balik cepat sikit, mengenangkan ada mungkin yang hendak balik jauh tetapi soal tanggungjawab yang jauh pun sanggup mengorbankan masa. Syabas saya ucapkan. Bagi saya dengan timbalan saya bersedia untuk menunaikan dan memberi kepuasan setakat mana yang kita boleh.

Kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat, kadangkala itu teguran saya yang mungkin agak mencuit hati, saya mohon maaf kerana tujuan saya tidak sekali-kali bertujuan hendak menafikan hak Yang Berhormat semua.

Akhir sekali saya mengambil kesempatan juga kepada Yang Berhormat Ir. Haji Zamri dan rakan-rakan, mungkin Ahli-ahli Yang Berhormat dalam jadual waktu semasa sebelum persidangan, saya fikir masih lagi ada Yang Berhormat akan datang ke Dewan ini. Walau bagaimanapun saya mendoakan kepada Yang Berhormat semua balik semula ke pangkuan keluarga dan selamat dalam perjalanan.

Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan itu Mesyuarat Dewan hari ini ditangguhkan sehingga ke suatu tarikh yang tidak ditetapkan. Sekian, *wabillahi taufik walhidayah. Assalamualaikum warahmatullaahi wabarakaatuh.*

Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 7.01 malam.